ంము II
౦. 5

8 మార్చి, 1989
శుక్రవారము
(శక సం. ౧౯౧౦ ఫాల్గుణ ౧౭)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయసూచిక

ప్రశ్నలు—వాగ్రూప సమాధానములు .. 371
స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న—వాగ్రూప సమాధానములు. .. 399
సభా కార్యక్రమము. .. 404
స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న—వాగ్రూప సమాధానములు. .. 408
రూలింగు. .. 406

శాసన సభ ప్రాంగణములో శాసన సభ్యులు గాక యితరులు పత్రికా సమావేశము నిర్వహించ వచ్చునా ? అను అంశము గురించి.

సభా కార్యక్రమము. ..
రూలు—304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము: ..
జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణ రెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరివపాడులోని రావిమాకల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయిలను వసూలు చేయుట గురించి.

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు. .. 43
అనధికార తీర్మానము: .. 43
అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపునుండి మినహాయించడం, రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

... దేశ ప్రభుత్వ ముద్రణాలయ కమీషనరు గారిచే శాసన సభ ...
ద ... రాబా ...

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ జి. నారాయణరావు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ ఎ. వి. సూర్యనారాయణరాజు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
		శ్రీ కె. సత్యనారాయణ
		శ్రీమతి ఎ. భానుమతి
		శ్రీ కె. సుబ్బారెడ్డి
		శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
		డా. ఎన్. జనార్దన్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
		శ్రీ పి.వి.కె.ఎల్.ఎన్.వి. రాఘవశర్మ
		శ్రీ కె. ఆర్. గోపాల్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి. మురళీధరరావు
		శ్రీ వి.వి. భాస్కరరావు
		శ్రీ ఎన్. సూర్యనారాయణ మూర్తి
		శ్రీ వి. కె. రామారావు
		శ్రీమతి ఎన్. జి. సుమిత్రాబాయి
		శ్రీ ఎ. ఈశ్వరశాస్త్రి
		శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్
		శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి
		శ్రీమతి ఎం.వి.ఎస్. జయలక్ష్మి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎం. హెచ్. కేశవరావు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ సమావేశము: పదవ రోజు)

శుక్రవారము, 3 మార్చి, 1989

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

మహిళా కండక్టర్ల నియామకం

31—

*9779-సర్వశ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు(మెట్‌పల్లి), ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్‌నగర్), ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలకపేట) :— రవాణా శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాదు నగరంలోని ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి బస్సులలో కండక్టర్లుగా మహిళలను నియమించుటకేదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా ;

(ఆ) ఐనచో, అందుకు సంబంధించిన వివరాలేవి?

రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. సుబ్బారావు) :— (అ) అవునండి.

(ఆ) కండక్టర్ల కేటగిరిలో నేరు నియామకం ద్వారా భర్తీ చేసే పదవులలో 30 శాతం పదవులను అర్హులైన, తగిన మహిళా అభ్యర్థులకు ప్రత్యేకించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ చేసిన ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం చురుకుగా పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, ఈనాడు మహిళల విషయంలో జాబ్ చాలా సంతృప్తికరంగా వుంది. రాష్ట్రంలోనే కాదు, భారత దేశంలోనే స్త్రీలకు ఆస్థి హక్కు కలిగించిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి కలిగింది. ఈనాడు 30 శాతం లేడీ కండక్టర్లను నియామకం చేయడానికి ఒప్పుకున్నారు. (1) ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ దేశంలోనే అత్యాచారాలకు మొదటబలి అయ్యేది స్త్రీలు, తరువాత ఆర్టీసీ బస్సులు. ఎవరికి కోపం వచ్చినా, ఆర్ టి.సి. బస్సులు అత్యాచారాలకు బలి అవుతాయి. మహిళా కండక్టర్లు సిటీలో పని చేస్తే వారి యోగ క్షేమాల కోసం ప్రత్యేక వసతులు కలుగజేస్తారా? మొబైల్ కోర్టుల సౌకర్యం కల్పిస్తారా? (2) సిటీలోనే కాకుండా డిస్ట్రిక్టు వైజ్ కూడా లేడీ కండక్టర్ల ఎపాయింట్‌మెంట్ కోసం పరిశీలిస్తారా? (3) సిటీలలో బస్సులలో లేడీ

* An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

స్టుడెండ్సు ఎక్కినప్పుడు చాలా వరకు యీవ్ టీజింగ్ జరుగుతున్నది. కొన్ని బస్సులను ప్రత్యేకంగా స్త్రీలకోసం కేటాయించే ప్రతిపాదన ఏదయినా వుందా? కొన్ని బస్సులను కేటాయించినప్పటికి స్త్రీలకు సౌకర్యం కలిగించినట్లు అవుతుంది. ప్రత్యేకంగా మహిళల కొరకు లేడీ కండక్టర్లతో వేసినట్లయితే, లేడీ స్టూడెంట్సుకు, మిగతా స్త్రీలకు కూడా ఉపయోగకరంగా వుంటుంది, కనుక ఆ విధంగా స్త్రీల కొరకు కేటాయించే ప్రతిపాదన వుందా?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు :— అధ్యక్షా, అది పరిశీలిస్తాము. స్త్రీల కోసం ప్రత్యేకంగా బస్‌లు వేయడం అనేది, కొన్ని ట్రిప్స్ తిరుగుతున్నాయి. ఆ విధంగా వుంటుంది, అంతే తప్ప ప్రత్యేకంగా వేసే విషయంలో ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, జవాబు సరిగా లేదు. కొన్ని ట్రిప్స్ తిరుగుతున్నాయి, పరిశీలిస్తాము అనే జవాబు సంతృప్తికరంగా లేదు. మీరు స్త్రీల కోసం ఎంతో చేయడానికి ముందుకు వస్తున్నారు. జంట నగరాలలో వున్న లేడీస్ విషయంలో యిది బర్నింగ్ ప్రాబ్లం. మరొక్కసారి ఆలోచించి కొన్ని బస్సులను లేడీ కండక్టర్లతో, లేడీ ప్యాసింజెర్సు కోసం కేటాయించే ప్రతిపాదన వుందా? లేకపోతే ఎందుకు లేదు?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు :—అధ్యక్షా, దీన్ని కూడా ఆలోచించి పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, పరిశీలించడం ఏమిటి? ఈ విషయంలో హామీ యిస్తేనే స్త్రీలకు న్యాయం కలుగుతుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— మీరు ఆలోచిస్తారా అని అడిగారు, మంత్రిగారు పరిశీలిస్తాము అని చెప్పారు.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— అధ్యక్షా, ఆలోచిస్తారా? లేకపోతే ఎందుకు ఆలోచించరు అని అడిగాను. స్త్రీలకోసం బస్సులను కేటాయించక పోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— స్త్రీలకోసం ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయటానికి అభ్యంతరం ఏమీ లేదు. అక్కడ, పరిస్థితిని బట్టి చూడవలసి వుంటుంది. దాని గురించి పరిశీలించి తప్పకుండా చూస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు — అధ్యక్షా, ఎన్ని రోజుల్లో చేస్తారు? ఎన్ని నెలల్లో చేస్తారు? ప్రశ్న చాలా నెలల క్రింద వేసింది. మీరు సూత్ర ప్రాయంగా అంగీకరిస్తారా?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— అధ్యక్షా, సాధ్యమైనంత త్వరలో పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— అధ్యక్షా, రెండు మూడు మాసాల్లో చేస్తే బాగుంటుంది. సాధ్యమైనంత త్వరలో అంటే ఎంత కాలం?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని):— స్త్రీలకు కేటాయించిన పర్సెంటేజ్‌లో వారిని వేయడం మంచిది. జిల్లాలలో కూడా తీసుకుంటున్నారా? తీసుకున్న

తరువాత బస్సులు స్త్రీలకు ప్రత్యేకంగా కేటాయిస్తాము అని అన్నారు. బస్సులకు ప్రత్యేకంగా కలర్ వేసి, స్త్రీలకోరకు ప్రత్యేకిస్తారా?

శ్రీ టి సుబ్బారావు:— ఇదివరకు స్త్రీ కండక్టర్లను వేయడం జరిగింది. ఆ జాబ్ చేయడానికి యిష్టపడక కొందరు ముందుకు రాలేదు. ఎవరయిన ముందుకు వచ్చిన పక్షంలో వేయడానికి అభ్యంతరం లేదు. బస్సులకు స్త్రీలకు కేటాయించిన బస్సులకు ప్రత్యేకంగా కలర్ వేసే విషయం గురించికూడా ఆలోచిస్తాము. తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాము.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):—అధ్యక్షా, డ్రైవింగ్ లైసెన్సు వున్న అనేక మంది స్త్రీలు వున్నారు. వారికి సెపరరీగా డ్రైవింగ్ పర్మిషన్ యిస్తారా? రెండు-మహిళా కండక్టర్లు వున్నట్లయితే మహిళలకు చాలా సేఫ్టీగా వుంటుందని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. రాత్రివేళల్లో స్త్రీలు ప్రయాణం చేయవలసి వచ్చినప్పుడు మహిళా కండక్టర్లను వేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. అనేక సందర్భాలలో స్త్రీలకు అన్యాయం జరిగిన సంఘటనలు మనం చూస్తూనే వున్నాము. 30 శాతం రిజర్వేషను పోస్టులలో మహిళా కండక్టర్లను నియమించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— అధ్యక్షా, 30 శాతం కండక్టర్లు అన్నది హైకోర్టు కొట్టివేసింది. కానీ మహిళలను తీసుకోవడానికి ఎట్టి అభ్యంతరం లేదు. వచ్చేవారు ఎవరయినా వుండి, అప్లికేషన్ పెడితే తీసుకోవడానికి ఎట్టి అభ్యంతరం లేదు. ప్రమాదాలు జరిగే చోట్ల సెక్యూరిటీ కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్):— అధ్యక్షా, గత రెండు సంవత్సరాలుగా మీరు ఎపాయింట్ చేసిన వారిలో మహిళలు ఎంతమంది? కండక్టర్లుగా కాకపోయినా, కనీసం ఆర్.టి.సి.కి సంబంధించిన క్లెరికల్ స్టాఫ్ మొత్తం స్త్రీలను వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? ఉద్యోగాల విషయంలో ఎపాయింట్‌మెంట్ మీద బ్యాన్ ఎత్తివేశారు కదా. రేపు రిక్రూట్ చేసుకునే సందర్భంలో ప్రధానంగా క్లెరికల్ జాబ్సుకు, లేడీ కండక్టర్లకు ప్రాధాన్యత యివ్వడానికి ఏమైనా ఆదేశాలు జారీ చేశారా? చేస్తారా? ఇంతవరకు తీసుకున్న వారిలో ఎందరు లేడీస్ వున్నారు?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— అధ్యక్షా, ఇంతవరకు కండక్టర్‌గా ఒక ఆమె వచ్చింది. ఆమెకూడా జాయిన్ అయిన తరువాత, చేయకుండా నిరాకరించడం జరిగింది. బుకింగ్‌లో ప్రస్తుతం స్త్రీలు వున్నారు, పని చేస్తున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:— అధ్యక్షా, లేడీ ప్యాసింజెర్సు వున్న పక్షంలో లేడీ కండక్టర్లు ముందుకు వస్తారు. అంతే కాకుండా క్లెరికల్ స్టాఫ్‌ను లేడీస్‌ను పెట్టవచ్చు కదా, గత రెండు సంవత్సరాలుగా మీరు క్లెరికల్ క్యాటగిరిలో ఎంత మంది లేడీస్‌ను తీసుకున్నారు? మొత్తం ఎంతమందిని ఎపాయింట్ చేశారు? అందులో మహిళలు ఎందరు?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— అధ్యక్షా, మరలా ప్రశ్న వేస్తే తప్పకుండా జవాబు చెబుతాను.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:— మరలా ప్రశ్న వేయమనడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— అధ్యక్షా, 30 శాతం మహిళలను తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశించారు. గత రెండు సంవత్సరాల్లో అది ఏ రూపంలో అమలు జరిగింది.

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:— అధ్యక్షా, లేడీస్‌ను బుకింగ్ క్లర్కుల క్రింద చాలా వరకు తీసుకున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు 30 శాతం మహిళలను తీసుకోండని చెప్పిన తరువాత ఎపాయింట్ చేసిన బుకింగ్ క్లర్కులు ఎంత మంది? గత రెండు సంవత్సరాల వివరాలు యిస్తారా?

శ్రీ టి. సుబ్బారావు:—అధ్యక్షా, బుకింగ్ క్లర్కులు 30 మంది ప్రస్తుతం పని చేస్తున్నారు.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు:— అధ్యక్షా, లేడీస్ కోసం ప్రత్యేకంగా బస్సులు వేస్తే, కొన్ని బస్సులను పూర్తిగా లేడీస్ కోసమే కేటాయిస్తే, లేడీస్ కండక్టర్లుగా వుండడానికి అభ్యంతరం చెప్పరు. లేడీ కండక్టర్లు రావడానికి అవకాశం వుంటుంది. 30 శాతం పోస్టులను ఎనౌన్స్ చేసినా లేడీస్ ముందుకు రావడం లేదంటే, మన లా అండ్ ఆర్డర్ సంగతి లేడీస్‌కు తెలిసి, వారు భయపడి ముందుకు రావడం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వపరంగా కేవలం మహిళా పాసింజర్స్ కోసం బస్సులు నడిపితే మహిళలు కూడా కండక్టర్స్‌గా రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆదే విధంగా బస్సులలో టిక్కెట్స్ ఇవ్వకుండా ప్రత్యేకంగా బుకింగ్ కౌంటర్స్ పెట్టి అక్కడే లేడీ కండక్టర్స్ టిక్కెట్స్ ఇష్యూ చేసే విధంగా బుకింగ్ కౌంటర్స్ ఏర్పాటు చేస్తారా? ఈ రెండు విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది.

8–40 ఉదయం

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—గత రెండు సంవత్సరాలలో ఆర్. టి. సి. లో ఎంత మందిని ఉద్యోగాలలోకి తీసుకున్నారు. అందులో మహిళలు ఎంత మందో కూడా చెప్పమని కోరుతున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు):—ఈ విషయాలు పూర్తిగా పరిశీలించడం జరిగింది. బస్సులలో ప్రత్యేకంగా ఆడవారు కూర్చోడానికి స్థానాలు కేటాయించబడ్డవి. వారి కోసం ప్రత్యేకంగా కేటాయించబడిన వాటిల్లో మొగవారు కూర్చోడానికి వీలులేకుండా కట్టుదిట్టాలు చేయబడ్డవి. గౌరవనీయ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ప్రత్యేకంగా మహిళల కోసం బస్సులు వేయడానికి వారికి ఏ టైములో అవకాశాలు కలుగచేయాలన్నది గుర్తించి వారికి పూర్తిగా కలుగచేయడానికి ఏమాత్రం అభ్యంతరం లేదు. ఇకపోతే, జాబ్స్ విషయములో 30 శాతం జాబ్స్‌కి సంబంధించినంతవరకు ఇదివరకే డిపార్టుమెంటు వారు ఏ ఏ పనులు ప్రత్యేకంగా స్త్రీలు చేయగలరన్నది కూడా నిర్ధారించడం జరిగింది సెక్రటేరియట్‌లో. ఈ జాబ్స్ అన్నిటిలో కూడా వారు

చెయ్యగల ఉద్యోగాలలో 30 శాతం ఉద్యోగాలు పరిశీలిస్తాము. క్లర్క్స్‌గా 500 మంది లేడీస్ పనిచేస్తున్నారు. కండక్టర్స్‌గా కూడా మహిళలకు ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం లేదు. కాని తగినట్లుగా అప్లికేషన్స్ మాత్రం రావడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— గత రెండు సంవత్సరాలలో ఎంతమందిని అపాయింటు చేశారు. వారిలో మహిళలు ఎంత మంది ఉన్నారు ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— 500 మంది లేడీస్, క్లర్క్స్ జాబ్స్‌లో ఉన్నారు అని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. కండక్టర్‌గా ఒక్క ఆవిడ మాత్రం వస్తాను అన్నారు కాని ఆవిడ కూడా జాయిన్ కాలేదు, కాబట్టి ఇవ్వడానికి అభ్యంతరం లేదు. పైగా జాబ్స్ చేద్దాము అనే వారికి క్లర్క్స్ కాని, వేరే తగినట్లుగా ప్రొవిజన్ ఉందో వాటిల్లో గాని తప్పకుండా లేడీస్‌కి ప్రొవైడ్ చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు గౌరవనీయ మంత్రిగారు హైకోర్టు కొట్టివేసిందని చెప్పారు. హైకోర్టు కొట్టి వేసినప్పటికి కూడా Government is very particular on providing jobs for the ladies. That is why only we have gone in an appeal. సుప్రీం కోర్టుకి వెంటనే వెళ్లడం జరిగింది. స్త్రీల విషయములో ఏమాత్రం అశ్రద్ధ చేయడం జరగదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— కొన్ని బస్సులు మహిళలకు కేటాయించండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— తప్పకుండా, ఏదైనా అవకాశం లేకపోతే, వారికి ప్రత్యేకమైన బస్సులు వేయాలంటే వేయించడానికి కూడా మేము పూర్తిగా ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

స్ప్రింక్లర్ నీటిసాగు పద్ధతి

82—

*9684—సర్వశ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి (కనిగిరి), ఎస్. వేణుగోపాలాచారి (నిర్మల్) :— వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) "తక్కువ నీటితో ఎక్కువ విస్తీర్ణంగల భూమికి నీటి సాగు" విధానాన్ని వ్యవసాయ శాఖ ప్రచారం చేస్తున్నదా;

(ఆ) ఐనచో, స్ప్రింక్లర్, డ్రిప్ నీటి సాగు పద్ధతులను వ్యవసాయశాఖ ఎప్పుడైనా ప్రయోగాత్మకంగా చేపట్టిందా?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. వీరారెడ్డి) :— (అ) అవునండి. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ శాఖ వారు ఆదిలాబాదు, నిజామాబాదు, మెదక్ జిల్లాలలో తప్ప మిగతా 19 జిల్లాలలో ప్రచారము చేసినారు.

(ఆ) అవునండి. కృష్ణా జిల్లా గరికపాడు, కర్నూలు జిల్లా తలగడంచల లోని రాష్ట్రీ విత్తన క్షేత్రాలలో ఇక్రిశాట్ సహకారముతో నిర్వహిస్తున్న శేరుశనగ పరియోగాత్మక ప్లాట్లను అవసరమైనప్పుడు నీటితో తక్కువ విలుగా నీరు చిమ్మే యంత్రాలను ఏర్పాటు చేసినారు. డ్రిప్ నీటి సాగు పద్ధతిని ఈ సంవత్సరం రాజేంద్రనగర్‌లోని వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయ క్షేత్రములోని పండ్ల తోటలలో ప్రయోగాత్మకంగా చేపట్టబడినది.

శ్రీ ఎమ్. కాశిరెడ్డి :—తీవ్రంగా నీటి ఎద్దడి ఉన్న జిల్లాలలో, ముఖ్యంగా ప్రకాశం లాంటి తరచుగా కరువు పరిస్థితి సంభవిస్తున్న జిల్లాలలో ఈ స్కీములు విరివిగా ప్రవేశపెట్టే ఉద్దేశం ఉందా? ఇప్పటివరకు జిల్లాల వారీగా ఎక్కడెక్కడ స్ప్రింక్లర్ సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టారో తెలియజేయవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—స్కీమ్ ప్రస్తుతం రెండు జిల్లాలలో పెట్టాము. నీరు చిమ్మే యంత్రాలను జిల్లాల వారీగా—విజయనగరం 17, కృష్ణా 8, గుంటూరు 12, ప్రకాశం 154, కర్నూలు 17, అనంతపురం 111, కడప 22, చిత్తూరు 51, రంగారెడ్డి 5, మహబూబ్‌నగర్ 46, నల్లగొండ 20, వరంగల్లు 20, ఖమ్మం 4—మొత్తం 554 నీరు చిమ్మే యంత్రాలను పంపిణీ చేశాము.

శ్రీ ఆర్. దామోదర్ రెడ్డి (తుంగతుర్తి) :—డ్రిప్ సిస్టమ్‌లో ఎకరానికి ఎంత ఖర్చవుతుంది, స్ప్రింక్లింగ్ సిస్టమ్‌లో ఎంత ఖర్చవుతుంది? సబ్సిడీగా ఎంత ఇస్తున్నది మంత్రివర్యులు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—ఒక్కొక్క యంత్రానికి సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు సబ్సిడీతో ఒక రైతుకు రూ. 5 వేలు మించకుండా ఇతరులకు 20 శాతం సబ్సిడీతో ఒక రైతుకు రూ. 5 వేలు మించకుండా నీరు చిమ్మే యంత్రాలు ఇవ్వడమైనది.

శ్రీ ఆర్. దామోదర్ రెడ్డి :—డ్రిప్ సిస్టమ్‌లో పండ్లతోటలకు ఎకరానికి ఎంత ఖర్చవుతుంది ?

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—ఎకరానికి సుమారుగా రూ. 12 వేల నుంచి రూ. 15 వేల వరకు ఖర్చగును.

శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంతనూతలపాడు) :—తీర ప్రాంతమైనటువంటి ఇసుక నేలల్లో ఈ స్ప్రింక్లర్స్ చాలా ఎక్కువగా ఉపయోగపడుతూ గతములో ఎకరానికి 5 బస్తాలు అయినా వేరుసెనగపండని ఈ నేలల్లో ఈ స్ప్రింక్లర్స్ వాడిన తరువాత ఎకరానికి 30, 40 బస్తాల దిగుబడి వస్తున్న మాట వాస్తవమా ? ప్రకాశం జిల్లాలోని అగ్రికల్చర్ శాఖ వారు ఎక్కువ సంఖ్యలో స్ప్రింక్లర్స్ కావాలని వ్రాసినప్పటికీ కూడా వారికి ఇవ్వని మాట ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? దీని వల్ల చాలా ఉపయోగాలు ఉన్నాయి. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు నేషనల్ ఆయిల్ సీడ్స్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద ప్రభుత్వం వీటిని ఎక్కువగా ఇస్తే ఇసుక నేలల్లో ఉపయోగకరంగా ఉండి తక్కువ నీటితో ఎక్కువ ఫలితాన్ని

ఆశించడానికి అవకాశం ఉంది. ప్రకాశం జిల్లాకు ఎక్కువగా కేటాయించడానికి మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకొని డైరక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్‌ని ఆదేశిస్తారా అని ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి:—నీరు చిమ్మే యంత్రాల వల్ల పంట దిగుబడి ఎక్కువైన మాట వాస్తవమే. గౌరవ సభ్యుల సూచన మేరకు ప్రకాశం జిల్లాలలో ఇంకా యంత్రాలు ఎక్కువ చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :—ఈ స్ప్రింక్‌లింగ్ అగ్రికల్చర్ లార్జ్ స్కేల్‌లో మహారాష్ట్రలో జరుగుతున్నది. గుంటూర్ జిల్లాలోని విలాస్‌నగర్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ పరియాలో మొత్తం స్ప్రింక్‌లింగ్ వల్లనే వ్యవసాయం జరుగుతోంది. దాని వల్ల మామూలు పారుదల నీటి కంటే కూడా అధిక దిగుబడి వస్తోంది. కేన్ రికవరీ గాని, షుగర్ కాని ఎక్కువగా వస్తోంది. ఎకనామికల్‌గా కూడా ఉంది. అటువంటి చోటకు వెళ్లి, పరిశీలించి, ఆ పరిజ్ఞానాన్ని మనము కూడా తీసుకొని ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ముఖ్యంగా వాటర్ షెడ్ ఏరియాస్‌లో లార్జ్ స్కేల్ మీద వెనువెంటనే ప్రవేశ పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—చెరకు దిగుబడి ఈ విధానం వల్ల ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి వారి సూచనను దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రయత్నం చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కాళహస్తి ఎం. ఐ. డివిజన్‌లో నిధుల దుర్వినియోగం

83—

*10140—శ్రీ టి. చెంచురెడ్డి (శ్రీకాళహస్తి) :—చిన్న తరహా సాగు నీటి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) చిత్తూరు జిల్లా, శ్రీకాళహస్తి ఎం. ఐ. డివిజనులో, పనులు నిర్వహించకుండానే దాదాపు రూ. 20 లక్షల మేరకు అక్రమ చెల్లింపులు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఆ) ఐనచో, ఆ విషయాన్ని గూర్చి విచారణ ఏదైనా జరిపారా, దాని ఫలితం ఏమిటి ?

చిన్న తరహా సాగునీటి శాఖా మంత్రి (శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి) :—
(అ) శ్రీకాళహస్తి, చిన్నతరహా సాగునీటి డివిజనుకు చెందిన పనుల నిర్వహణలో అనేక అక్రమాలు జరిగినట్లు ప్రథమదృష్ట్యా నమ్మదగిన సాక్ష్యాధారం ఉన్నది.

(ఆ) పై అక్రమాలను గురించి విచారణ జరపడానికి 8-8-1988 తేదీ, సాగునీరు, ఆయకట్టు అభివృద్ధి శాఖ ఎం. ఎస్. నెం. 260 జి. ఓ. లో ఉత్తరువులు జారీ చేయడం జరిగింది. ఆ విచారణ నివేదిక అందవలసివుంది.

8-50 ఉ. శ్రీ టి. చెంచురెడ్డి:—అధ్యక్షా, రూ. 20 లక్షల వరకూ, పనులు చెయ్యకుండానే, కంట్రాక్టర్లతో కుమ్మక్కై తినేసారని ఆరోపణఉంది. ఎంక్వయిరీ ఆదేశించి, ఒక నెలలో సి. ఇ. గారు ఎంక్వయిరీ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇచ్చినా కూడా, ఆరు నెలలు అయినా ఇంకా ఎంక్వయిరీ పూర్తి చేయ్యక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఎంత మొత్తం వారు దుర్వినియోగం చేశారు? కంట్రాక్టర్ల అడ్రసు కూడా లేకుండా చెక్స్ యివ్వడం జరిగింది. ఎంక్వయిరీకి గాను సి.బి.సి ఐ.డి కి ఆర్డర్ చేశారా? నెల్లూరు విజిలెన్స్ వారు ఎంక్వయిరీ చేసి ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ ప్రకారంగా ఎంత మందిని సస్పెండ్ చేయాలని సూచించడం జరిగింది? ఆ మేరకు చర్య తీసుకున్నారా? సి. ఎం. గారి జోక్యంతో 13 మందిని సస్పెండ్ చేశారు. ఇంకా 13 మందిని చేయాలని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు జోక్యం చేసుకుని ఎందుకు చర్య తీసుకోరాదు?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—ఎం.ఎల్.ఎ. రిపోర్టు ఆధారంగా లోకల్ ఎస్. ఇ. ఎంక్వయిరీ చేసి ప్రొసీజర్ ఎడాప్ట్ చేయడంలో తప్పులున్నాయని నిర్ణయించడం, సి. ఇ. కి పంపడం, తరువాత ప్రభుత్వం ఒక జి. ఓ. జారీ చేసి ఎంక్వయిరీ ఆఫీసరుని వేయడం జరిగింది. విజిలెన్స్ ఎండ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ డిపార్టమెంట్ వారు కూడా ఎంక్వయిరీ చేసిన మాట వాస్తవం. వారు కూడా ప్రిలిమినరీ రిపోర్టు ఇచ్చారు. దానిలో కూడా ఎస్. ఇ. గారు ప్రైమా ఫేసి ఉంది, ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉన్నాయి అని చెప్పిన విషయం కనుగొన్నారు. 14 మందిని వివిధ హోదాలలో గల ఉద్యోగస్థులను సస్పెండ్ చేశారు. నెలలోగా వారు ట్రిబ్యునల్‌కు వెళ్ళగా, రీఇన్‌స్టేట్ చేయాలని ట్రిబ్యునల్ ఆదేశించగా, ఆ మేరకు వారిని తిరిగి ఉద్యోగాలలోకి తీసుకుని, దూర ప్రాంతాలకు బదిలీ చేశారు. విచారణ ఇంకా పూర్తికాలేదు. విచారణ నివేదిక పూర్తిగా అందగానే, చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. చెంచురెడ్డి:—ఎంత మొత్తం దుర్వినియోగం అయింది?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—విజిలెన్స్ ఎండ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు ప్రకారం, ఎస్. ఇ. రిపోర్టు ప్రకారం కూడా ఎన్ని లక్షలు దుర్వినియోగం అయినదీ చెప్పబడలేదు. కానీ దుర్వినియోగం జరిగే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అవకతవకలున్నాయి, ప్రొసీజరల్ మిస్టేక్స్ జరిగాయని కనుగొన్నారు. డిటెయిల్డ్ ఎంక్వయిరీ చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. కమీషనర్ ఆఫ్ ఎంక్వయిరీస్, ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు. రిపోర్టు రాగానే ఎంత మొత్తం అనేది తేలితే, అప్పుడు చెప్పడానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి (నర్సాపూర్) :—ఈ ఎంక్వయిరీ ఎప్పుడు ప్రారంభించారు? ప్రాథమిక విచారణలో ఎంత డబ్బు అపహరించినట్లు తేలింది?

12 మందిని సస్పెండ్ చేసి, తిరిగి ఉద్యోగాలలోకి తీసుకొని, దూర ప్రాంతాలకు బదిలీ చేశామన్నారు. అపహారణ చేసినట్లు తెలిసిన తరువాత తిరిగి ఎందుకు ఉద్యోగాలలోకి తీసుకున్నారు? దూర ప్రాంతాలకు బదిలీ చేసినా, అక్కడ కూడా తింటారు కదా? కనుక వెంటనే దీనిని విచారణ చేసి వారిని సస్పెండ్ చెయ్యడానికి, డబ్బుని రాబట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:—1987–88 సంవత్సరంలో కరువు పనుల విషయంలో వచ్చిన అభియోగం మీద విచారణ జరిగింది. వివిధ హోదాలలో గల 14 మందిని సస్పెండ్ చేశారు. వారిని తిరిగి ట్రిబ్యునల్ ఆర్డర్ ప్రకారంగా ఉద్యోగాలలోకి తీసుకుని, దూర ప్రాంతాలకు బదిలీ చేశాము. ఏ పరిస్థితులలోనూ మిస్టేక్స్ కమిట్ చేయడానికి వీలు లేని స్టేటస్‌లో పెట్టాము.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ప్రాథమిక విచారణలో ఎంత డబ్బు కాజేసినట్లు తేలింది?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— ఆ వివరం రాలేదు. డీటెయిల్డు రిపోర్టు వస్తుంది. ఇంకా ఎంక్వయిరీ జరుగుతోంది. రిపోర్టు రాగానే తెలుస్తుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— ప్రాథమిక విచారణలో తేలకుండా ఎట్లా సస్పెండ్ చేశారు?

న్యాయ, శాసన సంబంధ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. ఆనంద రావు):— అధ్యక్షా, ఎవరు చేశారు, ఏ చర్య తీసుకున్నారు, అని అడిగితే మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. ఇంకా ఏది ఎట్లా అంటూ అడగడం ఏమిటి? క్వశ్చన్ వేస్తే రిప్లయి వచ్చింది. మెయిన్ క్వశ్చన్ 150 పర్డ్సు వరకూ ఉండాలి. అటువంటిది 500 మాటలకు మించి సప్లిమెంటరీస్ అడుగుతున్నారు. నాలుగయిదు సప్లిమెంటరీస్ అడుగుతున్నారు. మీ ద్వారా సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. దీని వల్ల మంత్రిగారికి సమాధానం చెప్పడానికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది. మొదటి రెండు, మూడు ప్రశ్నలకే సమయం చాలా వరకూ అయిపోయి. తరువాతి వాటికి సమయం లేకుండా, సభ్యులకు అసంతృప్తి కలుగుతుంది. కనుక దయచేసి గౌరవ సభ్యులు సప్లిమెంటరీ క్వశ్చన్స్ కుదించి అడిగితే బాగుంటుందని విన్నపం.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి:—ప్రాథమిక విచారణలో డబ్బు దుర్వినియోగం అయినట్లు తేలితేనే సస్పెండ్ చేస్తారు. సంపూర్ణ విచారణలో చర్య తీసుకుంటారు. ప్రాథమిక విచారణలో డబ్బు తిన్నట్లు రుజువయిందా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— రుజువు కాలేదు. ప్రొసీజరల్ ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఎగ్రిమెంట్ ఎగ్జిక్యూట్ చేయడంలో, కొలతలు తీయడంలో పొరపాట్లు జరిగినట్లు తేలింది. ఎంత డబ్బు దుర్వినియోగం అయిందనేది డీటెయిల్డు రిపోర్టు వచ్చిన తరువాతే ఖచ్చితంగా చెప్పగలము. విజిలెన్సు ఎండ్ ఎన్ఫోర్స్‌మెంట్ వారు ఒక విధమైన ప్రయిమా ఫేసీ ఉందని చెప్పారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— డీటెయిల్డు రిపోర్టుకి గాను ఎవరిని అప్పాయింట్ చేశారు?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు అవకతవకలు ఉన్నాయని చెప్పారు. 72 పనులు—కరువు పనులు. విలువ రు. 37 లక్షల 69 వేల 285. ప్రొసీజర్‌లో తప్పులు చేశారు. డివిజనల్ ఎక్కౌంట్స్ ఆఫీసర్ గారి శాంక్షనుకి గాని సంతకం లేకుండానే ఇవ్వడం వంటి కార్యక్రమాలు జరిగాయి. దీని విషయంలో వెంటనే సస్పెండ్ చేస్తే, ట్రిబ్యునల్ నుండి రీఇనుస్టేషను ఆర్డర్స్ రావడంతో వారిని తిరిగి ఉద్యోగాలలోకి తీసుకోవడమైంది. ఫైనల్ ఎంక్వయిరీకి ఆదేశించాము. అంతే తప్ప ప్రభుత్వ విధానం మాత్రం మార్చుకోలేదు. ఫైనల్ ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు రాగానే అన్ని విషయాలు బయటకు వస్తాయి.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— సభ్యులు రు. 20 లక్షల దుర్వినియోగం అని ఆరోపించారు. ప్రయిమాఫేసీ కూడా ఎస్టాబ్లిష్ అయిందని అన్నారు. అంత డబ్బు కాకున్నా కొంతయినా దానిలో ఉండాలి కదా? అటువంటప్పుడు వారి మీద క్రిమినల్ కేసు బుక్ చేసి, ఛార్జిషీటు బుక్ చేస్తే, ట్రిబ్యునల్ వారు రీఇన్‌స్టేట్ కోసం ఆర్డర్ ఇచ్చేవారు కాదు. దీనిని బట్టి వారిని ప్రొటెక్టు చేస్తున్నట్లుగా ఉంది. దుర్వినియోగం డబ్బు ఎంత? ప్రయిమాఫేసీలో ఎంతని వచ్చింది? అది కూడా చెప్పలేకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— డివిజనల్ ఎకౌంట్స్ ఆఫీసర్ గారి సంతకం లేకుండా చెల్లించడం. పాసు ఆర్డర్‌పై ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు గారి సంతకం లేకుండానూ, నామినేషన్‌పై ఆమోదం లేకుండా, ఎగ్రిమెంట్ లేకుండా సొమ్ము చెల్లింపు కొలతల పుస్తకాలలో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు సంతకం లేకపోవడమూ, ఇవన్నీ ఇర్రెగ్యులారిటీసు.

1-00 ఉ. Sri Ch. Vidyasagar Rao :—Sir, basically an illerate or a lay man will understand the irregularities but the question is as to how much amount was involved in these irregularities.

Sri N. T. Rama Rao:—The Government has felt the irregularities and suspended, as they could not follow the stipulated procedures. Regarding the amount misappropriated, after final enquiry we can know definitely as to what was the amount misappropriated. Then will inform the Hon'ble Members.

డాక్టర్ జి. కుతూహలమ్మ (వేపంజరి) :—మంత్రిగారు అవకతవకలు ఉన్న విషయం వాస్తవం అన్నారు. అలాంటప్పుడు ఈ డబ్బు ఏ ఏ సంవత్సరాలలో ఏ ఏ పనులకు కేటాయించారు? పనులకు ఈ డబ్బు ఎవరి ద్వారా కేటాయించడం జరిగింది? ఎవరి సంతకం తోటి ఈ చెల్లింపులు జరిగాయి? అదే విధంగా ఆనాడు ఆ పనులకు కేటాయించిన సమయంలో చిత్తూరు జిల్లాకు సంబంధించిన కరువు మంత్రిగారు ఉన్నప్పుడు ఈ కేటాయింపుల విషయంలో అవకతవకలు జరిగాయని మా దృష్టికి వచ్చింది. ఇంత ప్రజా ధనం దుర్వినియోగం అయిన విషయంలో సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీ పెడతారా? అప్పుడున్న ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ గారు చనిపోయారు, ఈ అవకతవకలన్నీ ఆయనే భరించవలసి వస్తుందన్న ఉద్దేశంతో మానసిక బాధకు గురయ్యి చనిపోయారు. ఆ విషయం ప్రభుత్వ

దృష్టికి వచ్చిందా? ఆ చనిపోయినవారి యొక్క కుటుంబానికి ఏదయినా గ్రాట్యుయిటీ ఇస్తున్నారా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—అక్కడున్న ఇ. ఇ. గారు చనిపోయిన మాట వాస్తవమే. కానీ ఆయన చనిపోయిన దానికి ఈ ఎంక్వయిరీకి సంబంధంలేదు. ఇ. ఇ. పాండురంగచెట్టి అనే ఆయన, ఆయనే మొదటి ముద్దాయిగా ప్రథమ విచారణలో ఉన్నారు. మొత్తం తప్పు చేసింది ఆయనే అని విచారణలో తేలింది. ఆయన చనిపోవడం నిజమే. పోతే కరువు మంత్రిగారు ఉన్న కాలంలో జరిగిందీ అంటున్నారు. ప్రైమాఫేసీ విచారణలో విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ వారుగానీ, ఎస్. ఇ. గారు చెప్పినదానిలోగానీ ప్రభుత్వ అనుమతిగానీ, కరువు మంత్రిగారి అనుమతిగానీ, కలెక్టరుగారి అనుమతిగానీ, సంబంధించిన అధికారుల సంబంధం లేకుండా ఈ పనులు మొదలు పెట్టడం ఇదంతా జరిగిందిగానీ కరువు మంత్రిగారికి ఏ రకంగానూ దీనితో సంబంధం లేదు.

డాక్టర్ జి. కుతూహలమ్మ :—పనులు మొదలు పెట్టింది, చెల్లింపులు జరిగింది కరువు మంత్రిగారి కాలంలోనే అని మాకు తెలిపిన సమాచారం.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—విచారణలో స్పష్టంగా తేలింది. కరువుమంత్రిగారికి సంబంధం లేదు.

హైదరాబాదులోని పోలీస్ కంట్రోల్‌రూం నుండి భీమ్లా రైఫిళ్ళను తీసుకొనిపోవుట

84—

* 10088—సర్వశ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి, పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి), ఎం. రామకృష్ణారావు (ఖమ్మం), ఎ. చిత్తరంజన్ (ఆచంట):—అంతరంగిక శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) హైదరాబాదులోని పోలీస్ కంట్రోల్‌రూం నుండి 27—6—1988 తేదీన భీమ్లా అను కాన్‌స్టేబుల్ రైఫిళ్ళను, మందుగుండు సామాగ్రిని దొంగిలించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ఆయుధాలను తిరిగి స్వాధీనం చేసుకొనుటకు, అట్టి సంఘటనలు తిరిగి జరగకుండా నివారించుటకు ఇంతవరకూ తీసుకున్న చర్యలేమి?

హోం శాఖా మంత్రి (శ్రీ ఏ. మాధవరెడ్డి):—(అ) ఎ. పి. ఎస్. పి. 8వ బెటాలియన్‌కు చెందిన భీమ్‌లా అనే పేరుగల కానిస్టేబులు 28—6—1988న హైదరాబాదులోని పోలీసు కంట్రోలు రూమ్ డోర్మిటరీ నుండి మందు గుండు సామాగ్రితో పాటు 3 రైఫిల్లు, 38 రివాల్వరు ఒకటిని దొంగిలించారు.

(ఆ) భీమ్‌లా స్వగ్రామం చెన్నపల్లి గ్రామంతో సహా ఆమ్రాబాద్ పరిధిలో గాలింపు చర్యలను నిర్వహించి, పోలీసు పికెట్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మందుగుండు సామాగ్రితో పాటు రైఫిళ్ళు, రివాల్వర్‌తో సహా

భీమ్లాను పట్టుకొనడానికి గాలింపు చర్యలు కొనసాగుతూనే వున్నాయి ఒక రైఫిలును స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. భారతీయ ఆయుధాల చట్టంలో 25 వ సెక్షను, భారత శిక్షాస్మృతిలో 379 వ సెక్షను క్రింద క్రైమ్ నెం. 355/88 లో కేసును నమోదు చేయడం జరిగింది. ఈ కేసులో దర్యాప్తు జరుగుతున్నది.

నిరోధక చర్యలకు సంబంధించి, రైఫిళ్ళను రాక్‌లలో వుంచి, వాటిని గొలుసులతో కట్టి, తాళం వేయవలసిందని, పోలీసు గార్డులు ఇతర పోలీసు పికెట్ల మీద ఆకస్మిక తనిఖీలు జరపాల్సిందని అవసరమైన ఆదేశాలను జారీ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— ఇది కొంచం వినడానికి ఇబ్బందిగానే ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఇంత పెద్ద పోలీసు డిపార్టుమెంటు కూడా భీమ్లాను పట్టుకోవడంలో విఫలం అయింది, 8 మాసాలు గడచినా పట్టుకోలేక, చివరికి తుపాకులను పట్టుకుపోకుండా వాటిని గొలుసులతో కట్టేయమని ఆదేశించారు. ఈ వ్యవహారం ఎట్లా వుందీ అంటే—నక్సలైట్స్ అంటే చాలా మంది వున్నారు కనుక వారిని పట్టుకోలేరు. డిపార్టుమెంటు నుంచి పారిపోయిన ఒక్కడిని పట్టుకోలేకపోతున్నారంటే దీని సమర్థత ఏమిటి? దీనిని ప్రశ్నించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నాదా? లేదా? వీళ్ల ప్రయోజకత్వం ఈ విధంగా ఉంది. ఇది సమంజసం అని భావిస్తున్నారా? అతను తిరుగుతున్నాడని అందరికీ తెలుసు. మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ జిల్లాల సరిహద్దులలో తిరుగుతున్నాడని అందరికీ తెలిసి కూడా, ఈనాటికీ పట్టుకోలేకపోవడానికి గల కారణాలు ఏమిటి? ఇంత అసమర్థతకు కారణం ఏమిటి? ఇంత పెద్ద డిపార్టుమెంటు, రోజూ గస్తీ తిరుగుతూ కూడా ఒక్క వ్యక్తిని పట్టుకోలేకపోయారా? తుపాకులు భద్రంగా కట్టిపెట్టమని అనడంలో ఎంతవరకూ సమంజసం ?

శ్రీ ఏ. మాధవరెడ్డి:—భీమ్లాను పట్టుకోవడానికి ఇంకా గాలింపు చర్యలు ఆయా ప్రాంతాలలో 3 రిజర్వు ఇన్స్పెక్టర్సు 2 రిజర్వు ఇన్స్పెక్టర్సు 8 ఆర్మ్‌డ్ రిజర్వు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్సు, 12 పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ ట్రైబల్స్ 4 ప్లాటూన్స్ ఏ పి.ఎస్. ఆర్.పి. కర్నూలు అందరూ గాలింపు చేసారు. ముఖ్యంగా మహబూబ్‌నగర్, కర్నూలు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లాలలో, ముఖ్యంగా ఫారెస్టు ప్రాంతాలలో తిరగడంవల్ల గాలింపు చర్యలు చేసారు. అతను 1, 2 సార్లు తప్పించుకొన్నందువల్ల, దొరకలేని పరిస్థితిలో ఉన్నాడు. సాధ్యమయినంత త్వరలో పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నాలు చేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి:— పోయిన భీమ్లా దొరకలేదు కానీ ఒక తుపాకీ దొరికింది అన్నారు. అది ఎవరి దగ్గర దొరికింది చెప్పలేదు. చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఈ తుపాకీ చెట్టో, పుట్టో ఇచ్చాయా? ఆ తుపాకి అయనే పారేసాడని ఎట్లా తెలిసింది? అది దొరికిన ఆధారంతో ఎందుకు ఆ గొలుసు వెంట అట్లా పోకుండా ఉన్నారు ? శాంతియుతంగా చేసేవారిని పట్టుకొని బాదమంటే యమబాదుడు బాదుతారు, ఒక్కడిని పట్టుకోవడం ఎందుకు చాతకాలేదు ?

అసలు రహస్యం ఏమయినా ఉందా ? పోలీసే ఏమయినా కొంతమంది ఈ ప్రభుత్వం యొక్క అసమర్థతను మరింతగా చాటి చెప్పడానికి, ఎక్స్‌పోజ్ చేయడానికి చేస్తున్నారా ? ఇటీవలి కాలంలో వస్తున్న పత్రికటనల బట్టి చూస్తుంటే నాకు అనుమానం వస్తున్నది. పోలీసే అతను దొరకకుండా ఉండడానికి అతనికి ముందుగా కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసి, ముందుగా సమాచారం చెప్పి చేస్తున్నారా? లేక ఇంకేమయినా కారణం ఉందా ? విచారణ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:— 23-7-83న ఫారెస్టు గార్డు నరసింహారావు, ఫారెస్టు వాచర్ సోమయ్య ఫైర్ చేసిన సందర్భంలో అక్కడ 303 రైఫిల్ వదిలిపెట్టడం జరిగింది. ముఖ్యంగా భీమాను పట్టుకొనే సందర్భంలో ఒకటి, రెండు సార్లు అక్కడ పికెట్లు ఏర్పాటుచేసిన సందర్భంలో అక్కడ ఉన్న పోలీసు వాళ్ళ నిర్లక్ష్యంతో తప్పించుకోవడం జరిగింది. ఈ విషయంలో 8 మందిని ఆఫీసర్లను, పోలీసు కానిస్టేబుల్స్‌ను సస్పెండు చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—పోలీసు వాళ్ళను సస్పెండ్ చేయవచ్చు, చివరకు మంత్రిగారిని కూడా సస్పెండ్ చేయవచ్చు కానీ అసలు భీమ్లా దొరికే సంగతి ఏమిటంటే ఎవరెవరిని సస్పెండ్ చేసిన సంగతో చెబుతారు ఏమిటి ? దీనికి ఏమయినా కుట్ర వుందా ? ఎంతటి మద్దతు లేకుండా ఒక్కడు ఇంత కాలం దొరకకుండా ఏ విధంగా వుండగలుగుతాడు ? 9-10 ఉదయము

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— అలాంటిది ఏమీ లేదు. నిర్లక్ష్యం చేయడంతో ఒకటికి. రెండు సార్లు దొరికే పరిస్థితి వున్నా కూడా తప్పించుకోవడం జరిగింది. అతను వంద గజాల దూరములో వున్నప్పుడు కూడా అక్కడ వున్న పోలీసులు ఫైర్ చేయనందుకు వాళ్ళ మీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— పోలీసులు చేతకానితనమే కారణమని అనుకోవచ్చా ?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— అలాంటిది మా దృష్టికి రాలేదు. అడిగిన విషయాలకు వివరంగా జవాబు చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— చాలా ప్రశాంతంగా వున్నదని చెప్పితే సంతోషిస్తాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—పట్టుకోడానికి గాలింపు చర్యలు ఇంకా తీవ్రతరం చేసి సాధ్యమయినంత త్వరలో పట్టుకోడానికి కృషి చేయడం జరుగుతుంది. ఆ ప్రాంతము నాలుగు జిల్లాల మధ్యన వున్న ఫారెస్ట్ ఏరియా; చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు వుండి దొరకడం లేదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—ఇది ప్రభుత్వానికి అవమానకరంగా లేదా ?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—ఉన్న విషయాలు చెప్పాను.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్ (కల్వకుర్తి) :—అధ్యక్షా, భీమ్లాను పట్టుకొనే విషయం ఎలా వుందంటే కొండను త్రవ్వి ఎలుకను పట్టినట్లు వుంది. వీరు ఎందుకు

పట్టుకోవడం లేదనే విషయంలో రెండు అనుమానాలు వున్నాయి. ఇంతవరకు ఎంత మంది పోలీసులు దీనికి ఉపయోగించబడ్డారు ? దీనికి ఎనిమిది నెలల నుంచి ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయింది ? పోలీసులు కావాలని అతన్ని పట్టుకోకుండా వున్నారనే అనుమానం వున్నది. ఎందుకంటే వాళ్ళకు రోజు బత్తా వస్తుంది. జీతం వస్తుంది. హాయిగా వున్నారు. వాళ్ళతో రోజు కన్‌సల్ట్ చేస్తూ వున్నారు. పత్రికా విలేకరులతో మాట్లాడుతున్నారు. జనంతో మాట్లాడుతున్నారు. దీనిని బట్టి చూస్తే కావాలనే అతన్ని పట్టుకోవడం లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— అతన్ని పట్టుకోడానికి తీవ్రతరంగా గాలింపు చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. ఖర్చు ఎంత అయిందంటే ఎలా చెప్పగలుతాను. వాళ్ళకు జీతాలు, భత్యాలు ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. గవర్నమెంటే గాలింపు చర్యలకు పంపినప్పుడు ఖర్చు ఏమి వుంటుంది.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్ దాస్ :— చిన్న మనిషిని పట్టుకోడానికి ఇన్ని రోజులు అయితే ఎలా.? ఇప్పుడయినా పట్టుకొంటారా ?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—చేస్తున్న ప్రయత్నాలన్ని వారిని పట్టుకోవడానికే.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మఖల్) :—మూడు రైఫిల్స్, ఒక చిన్న రివాల్వర్‌ను కంట్రోల్ రూమ్ నుండి దొంగతనం చేసినప్పుడు అవి ఎవరి ఆధీనంలో వున్నాయి? ఎక్కడయితే పూర్తి పవర్స్ కేంద్రీకృతం అయి వున్నాయో అక్కడనే, ఆ కంట్రోల్ రూమ్‌లోనే ప్రభుత్వ ఆస్తిని కాపాడలేకపోతే ఇక ప్రజలయొక్క ఆస్తిని, ప్రాణాలను ఈ ప్రభుత్వం ఏ విధంగా కాపాడుతుందనే అనుమానం ప్రజలలో వుత్పన్నం కావడానికి కారణాలు వున్నాయి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచిస్తుంది ?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, లా అండ్ ఆర్డర్ నిమిత్తం ఎనిమిదవ బెటాలియన్‌ను హైదరాబాద్‌కు తీసుకురావడం జరిగింది. ఆ సందర్భంగానే కంట్రోల్ రూమ్‌లో ఆ రాత్రి వుండడం జరిగింది. ప్రతి రెండు గంటలకు సెంట్రీ డ్యూటీ ఒక్కొక్క బాచ్ వుంటారు. అందులో ఇతను 1 గంట నుంచి 3 గంటల రాత్రి డ్యూటీలో వున్న సందర్భంలో అక్కడ మిగతా వాళ్ళు పండుకొని వున్నారు. ప్లాటూన్ కమాండర్ పి. కాటర్ సింగ్ ఆ సమయంలో వుండవలసిన అవసరం వుండెను. అతను లేదు సెంట్రీ వెడుతున్న సందర్భంలో అక్కడ ఎవరు మేలుకొని లేరు. మామూలుగా కంట్రోల్ రూమ్‌లో వెపన్స్ వుంటాయి. వాటి రక్షణ కోసం ఇతనిని అక్కడ కాపలా పెట్టడం జరిగింది. మరి ఆ సందర్భంలోనే ఇతను తీసుకపోవడం జరిగింది. కాటర్ సింగ్, ప్లాట్ కమాండర్ ఆ సమయంలో అక్కడ లేనందున అతనిని వెంటనే సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— ఇంకొక ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు. కంట్రోల్ రూములోని ప్రభుత్వ ఆస్తిని కాపాడంలేని పోలీసులు మరి ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రజల ఆస్తిని, వారి ప్రాణాలను ఎలా కాపాడగలుగుతారు? వారిలో విశ్వాసం ఎలా పెంచగ్గలుగుతారు?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— నేను చెప్పాను గదా, అక్కడున్న ఆయుధాలను కాపాడడానికి ప్రతి రెండు గంటలకు ఒక సెంట్రీ డ్యూటీ చేయడం జరుగుతుంది. డ్యూటీ సెంట్రీ అయి కూడా దొంగతనం చేశాడని ఒప్పుకొన్నాము గదా.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— భీమ్లాను అప్రహెండ్ చేసే పద్ధతులలో ఎన్‌కౌంటర్లు లేకపోతే కౌంటర్లు ఎంత మంది చనిపోయారు. వాటి వివరాలు ఏమిటి? ప్రభుత్వం అతనిని అరెస్టు చేయడంలో విఫలం అయింది కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిమీద చర్చించేది ఏమయినా వుందా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— ముఖ్యంగా 8–12–1988వ తేదీ నాడు భీమ్లా ఆయన భార్య తోటి నర్సింగు భవన్ వద్ద వున్నారన్న సమాచారం అక్కడున్న పోలీసులకు తెలిసిన సందర్భములో అతన్ని పట్టుకోడానికి వెళ్ళినపుడు ఫైరింగు జరిగింది. ఆ సమయంలో అతని భార్య పార్వతీ మరణించడం జరిగింది. ఆ ఒక్క సంఘటనే జరిగింది.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— భీమ్లాను పట్టుకోవడంలో ప్రభుత్వం విఫలం అయింది కాబట్టి అతన్ని చర్చలకు పిలిపించి జాబ్ అయినాఇచ్చి, నాయనా లొంగిపో అనే చర్చలు చేయడానికి ప్రభుత్వం దిగజారుతున్నదా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— అలాంటి ఆలోచన ఏమీ లేదు.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (కోవూరు) :— భీమ్లా ఒక గిరిజన తాండా మీద దాడిచేసి 13, 14 సంవత్సరముల మైనర్ గిరిజన అవివాహిత అయిన జానీ అనే బాలికను కిడ్‌నాప్ చేసి, నాలుగురోజులు పెట్టుకొని రిపీటెడ్‌గా రేప్ చేశారా లేదా? తరువాత ఈనాడు పత్రికా విలేకరి భీమ్లాను ఇంటర్వ్యూ చేసి ఈనాడులో ప్రకటించాడా, లేదా? భీమ్లాను పట్టుకోలేక అమాయకురాలైన ఆయన భార్యను ఈ ప్రభుత్వం హత్య చేసిందా, లేదా? తరువాత భీమ్లా అడవు లలో పోటీ ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్నారా, లేదా? ఇందులో ఈ ప్రభుత్వం యొక్క విఫలం కనపడుతున్నదా లేదా?

శ్రీ ఎ మాధవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, 7–12–1988వ తేదీ నాడు భీమ్లా తన అనుచరులతో కలిసి బానావతిసాతి లక్ష్మాపూర్ తాండాకు సంబంధించిన 16 సంవత్సరాల బాలికను ఎత్తుకొనిపోవడం జరిగింది. 11-12–1988వ తేదీ నాడు పటువాలపల్లి వద్ద ఆ బాలికను వదిలి పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి,— ఎన్నిరోజుల తరువాత నాలుగు రోజుల తరువాతనా వదిలిపెట్టేది?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— ఒప్పుకొంటున్నాము గదా. జరిగిన సంఘటన జరిగిందని చెబుతున్నాము గదా. అదే గాకుండా భీమ్లా ఈనాడు రిపోర్టర్‌తో 27-1-1989వ తేదీనాడు ప్రెస్ కాన్ఫరెన్సు పెట్టాడో, ఏమి చేశాడో ప్రెస్ స్టేట్‌మెంట్ యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— జరిగింది జరిగినట్లు చెప్పడమేనా?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :— జరిగిందని చెప్పాము. పట్టుకోడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని చెప్పాము.

సాగునీటి శాఖ అతిథిగృహాలు

85—

*10599 — సర్వశ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి (ఆర్మూరు), ఎం. కాశిరెడ్డి, శ్రీమతి పి. మణెమ్మ (పెనుగొండ):—ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) సాగునీటి శాఖ ఆధీనంలో నున్న అతిథి గృహాలు అధ్వాన్నస్థితిలో నున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఐనచో, వాటిని అభివృద్ధి పరచడానికి తీసుకొన్న చర్యలేవి;

(ఇ) నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు వద్ద గల సాగునీటి శాఖ అతిథిగృహాన్ని పర్యాటక శాఖకు అప్పగించడానికి ఏదేని ప్రతిపాదన ఉన్నదా ?

ముఖ్యమంత్రి తరపున చిన్న తరహా సాగునీటి శాఖా మంత్రి (శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి):—(అ) కాదండి.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

(ఇ) లేదండి.

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి:—మంత్రిగారు మొదటి ప్రశ్నకు నో సర్, రెండవ ప్రశ్నకు డజ్ నాట్ అరైజ్ అని సమాధానం యిచ్చారు. ఇరిగేషన్ శాఖ ఆధ్వర్యంలోవున్న అనేక గెస్టు హౌజ్‌లు డైలాపిడేటెడ్ కండిషన్‌లో వున్నాయని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసు వస్తున్నాను. ఒక వేళ వారు ఆ గెస్టు హౌజ్‌లన్నీ బాగానే వున్నాయని అంటే అది తప్పుడు సమాచారం వచ్చిందిగా అర్థం అవుతుంది. నేను స్పెసిఫిక్‌గా అడుగుతున్నాను. వీటి కండిషన్ ఎలా వున్నది ? నిజామ్‌సాగర్ ప్రాజెక్టు వద్ద గల గుల్‌గస్ గెస్టు హౌజ్ ఏ పరిస్థితిలో వున్నది ? అలీసాగర్ ప్రాజెక్ట్‌వద్ద గల గెస్టు హౌజ్, పోచారం ప్రాజెక్ట్‌వద్ద గల గెస్టు హౌజ్, అజీమ్‌గడ్ బాపన్‌కుంట [illegible]డీ ప్రాజెక్ట్‌వద్ద గల గెస్టు హౌజ్ ఏ పరిస్థితులలో వున్నవి ? అంతేగాకుండా నా నియోజకవర్గంలో వున్న అన్‌సాపూర్, జహీరాబాద్, జాన్‌కంపేట, చింతలూర్ ఇలాంటి గ్రామాలలో ఇరిగేషన్ శాఖ ఆధీనంలో వున్న అతిథి గృహాలు ఏ పరిస్థితిలో వున్నవి. గెస్టు హౌజ్‌లలో శాసన సభ్యులకు వసతి కల్పించేప్పుడు 18 రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ మధ్య దిండీ గెస్టు హౌజ్‌లో ఆగినప్పుడు 18 రూపాయలు వసూలు చేశారు. అధికారుల దగ్గర వున్న రిజిష్టర్ చూస్తే మూడు రూపాయలు వసూలు చేసినట్లే వున్నది. నాకు అర్థం గావడం లేదు. శాసన సభ్యుల దగ్గర 18 రూపాయలు వసూలు చేయడమా ? నేను హిమాయత్ సాగర్‌కు పోతే అక్కడి వారు గెస్టు హౌజ్ విషయంలో రిజర్వేషన్‌ను హైదరాబాద్ నుంచి తీసుకరమ్మన్నారు. శాసన సభ్యులకు రిజర్వేషన్ ఏమిటో ?

Will it not effect the privileges of the Members of this House? మేము ఆ ప్రాజెక్టును అధికారికంగానే సందర్శించడానికి వెళ్ళితే అక్కడున్న వాచ్ మెన్ మేము ఎవ్వరిని లోపలికి అలౌవ్ చేయము, రిజర్వేషన్ కావాలి అంటాడు. రిజర్వేషన్ పద్ధతి లేకుండా శాసన సభ్యులు వచ్చినప్పుడు వారికి వసతి కల్పించాలని అధికారులకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి వాటిని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తారా? ఈ గెస్టు హౌజ్‌లకు ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతున్న నిధులు ఎంతనో ఈ హౌజ్ టేబుల్ ముందు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఏ ఏ గెస్టు హౌజ్‌కు ఎంత ఖర్చు పెట్టారనే విషయం కూడా సభ ముందు పెట్టాలి?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు అధ్వర్యంలో విశాఖపట్టణం, 1-20 విజయవాడ, కర్నూలు, తిరుపతి, వరంగల్, నెల్లూరు, పట్టణాలలో మొత్తం ఉదయం ఆరు గెస్ట్ హౌసెస్ వున్నాయి.

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :— నేను అడిగింది ఇన్‌స్పెక్షన్ బంగ్లాలు, రెస్టు హౌసెస్ గురించి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు చెందిన ఆఫీసర్స్ డ్యూటీపై వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ వుండటానికి కట్టినవి ఇన్‌స్పెక్షన్ బంగళాలు రాష్ట్రంలో వున్న రెస్టు హౌస్‌లకు సంబంధించి, గెస్ట్‌హౌస్‌లకు సంబంధించి ఇన్‌స్పెక్షన్ బంగళాలకు సంబంధించి ఆర్. బి. ఏ ప్రొటోకాల్ పాటిస్తున్నదో అదే ప్రోటోకాల్‌ను శాసనసభ్యులకు ఇచ్చే విషయంలో కూడా పాటిస్తున్నది. రెస్టు హౌస్, ఐ. బి.లలో డ్యూటీపై వెళ్ళిన వారి నుండి మూడు రూపాయలు, నాలుగున్నర వసూలు. చేయబడుతున్నది. శాసనసభ్యుల వద్ద నుండి ఎక్కడైనా ఎక్కువ వసూలు చేయడం, వారిని అగౌరవ పర్చడం జరగడం వంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు. శాసనసభ్యులు వచ్చినప్పుడు గౌరవంగా ట్రీట్ చేయండి, ప్రొటోకాల్ ప్రకారం ఎంత వసూలు చేయాలో అంతే వసూలు చేయండి, మినిమం ఎంత వున్నదో అంతే వసూలు చేయండి అని ఒక సర్క్యులర్ ఇస్యూ చేయబోతున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. కాశిరెడ్డి :— రెస్టు హౌసెస్, గెస్టు హౌసెస్‌లో సిమెంటు బస్తాలు పెట్టుకుని వుండటం వల్ల ఉపయోగంలోకి కాకుండా వున్నవి కూడా వుంటున్నాయి. కాని శిథిలావస్థలో వున్నాయి. వాటిని పునరుద్ధరిస్తారా? మీ వద్ద డబ్బు లేకపోతే వేరే డిపార్టుమెంట్స్‌కు అయినా అప్పగించి పనులు చేయిస్తారా?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి:— దాదాపు 70, 80 రెస్టు హౌసెస్ ప్రాజెక్టు సైడ్‌లో వున్నాయి. ఏవో పనులు చేయటానికి సిమెంటు బస్తాలు వుండవచ్చు. శాసన సభ్యులు వచ్చినప్పుడు గౌరవంగా చూడవలసిందని సర్క్యులర్ ఇస్యూ చేస్తామని మరొక్కసారి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. మహెమ్మ :—ఈ గెస్టు హౌసెస్‌కు గతంలో ఎంత ఖర్చు పెట్టి నారు, ఇప్పుడు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఢిల్లీ గెస్టు హౌస్‌లో శాసన భ్యుల నుండి పది రూపాయలు వసూలు చేస్తూ వుంటే ఇక్కడ మన

రాష్ట్రంలోని గెస్టు హౌసెస్‌లో 25 రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. దానిని తగ్గించే ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—ఎంత రేటు నిర్ణయించడంలో అంటే వసూలు చేయాలని, గౌరవంగా చూడాలని సర్క్యులర్ ఇస్యూ చేస్తాము.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల్) :—ఈ మధ్య నేను పోచంపాడు గెస్టు హౌస్‌లో వున్నాను. జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, ఇంకా ఇతర పెద్దలు వున్న గెస్టు హౌస్, ఈ నాడు అది అధ్వాన్న స్థితిలో వుంది. గోడలకు సున్నాలు లేవు. విరిగిన కుర్చీలు వున్నాయి. మెయిన్‌టెనెన్స్‌కు డబ్బు ఇవ్వడం లేదని, చందాలు వేసుకుని నడిపిస్తున్నామని అక్కడి వారు చెప్పారు. గెస్టు హౌస్‌ల పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా వుంది. సుహీపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పింది నూటికి నూరు పాళ్ళు నిజం. మంత్రిగారు సరైన సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—ఎక్కడైనా కొన్నిచోట్ల రెస్టు హౌసెస్, ఐ.బి.లు అధ్వాన్న పరిస్థితులలో వుండవచ్చు. సభ్యులు పోచంపాడులోని గెస్టు హౌస్ గురించి చెప్పారు. దానిని మెరుగు పర్చడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము. మెయిన్‌టెనెన్స్ గ్రాంటు ఇదివరకు ఇస్తున్నట్లుగానే ఇస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—ఐ.బి. ఇట్ ఈజ్ మెంట్ ఫర్ ఇన్స్‌పెక్షన్ ఇన్స్‌పెక్షన్ కోసం వెళ్ళే అధికారులు వుండటానికి ప్రెయారిటి ఇవ్వాలి. కాని వాటిని అవర్లీ మ్యారేజెస్‌ను కండక్ట్ చేసే వారికి ప్రయారిటి ఇస్తున్నారు. వాటిని ఏ విధంగా తనిఖీ చేస్తారు ?..

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—అటువంటివి మా దృష్టికి రాలేదు. స్పెసిఫిక్ కేసెస్ మా దృష్టికి తీసుకువస్తే విచారిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :—స్పెసిఫిక్ కేసును మా దృష్టికి తీసుకురండి అని చెప్పడం ఏమిటండి. ప్రతి దానికి రిటెన్‌గా ఇవ్వాలా ? అసెంబ్లీలో గౌరవ సభ్యుడు ఏదైనా విషయం చెబితే దానిమీద చర్య తీసుకోవాలి. సభ్యులు ఇక్కడ మాట్లాడింది అధికారులు నోట్ చేసుకొని విచారించడం గత 30 ఏండ్లుగా అనవాయితీగా వుంది. ప్రతిదానికి స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పండి అంటే మాకు వేరే పనులు ఏవీ లేవా ? మేము ఇక్కడ ఏదైనా విషయం చెప్పాము అంటే దానిని బట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి. నాతో వస్తే అవర్లీ మ్యారెజెస్‌కు ఎక్కడెక్కడ ఇస్తున్నారో చూపగలను. ఎమ్.ఎల్.ఏ.ల కంటే, అధికారుల కంటే వారికి ప్రయారిటి మీద దొరుకుతున్నాయి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—గెస్టు హౌసులకు ఆదేశాలు ఇవ్వండి.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—విచారణ జరిపిస్తాము. చర్య తీసుకుంటాము.

సింగరేణి బొగ్గు గనులకు చెందిన గోదావరిఖని, మణుగూరు గనుల పనుల నిర్వహణలో జాప్యం :

86—

*9456—సర్వశ్రీ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి, కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం), ఎస్. సత్యనారాయణ (సికింద్రాబాద్), కె సత్యనారాయణ (ఇబ్రహీంపట్టణం), కె. హరీశ్వరరెడ్డి (పర్గి), ఎ. చంద్రశేఖర్ (వికారాబాద్) :—ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) రూ. 306.47 కోట్లు ఖర్చవుతుందని అంచనా వేసినట్టి, సింగరేణి బొగ్గు గనులకు చెందిన గోదావరిఖని 10A ఇన్క్లయిన్, మణుగూరు ఓపెన్ కాస్ట్ II రామగుండం ఓ. సి. II జాప్యమౌతూ, కాలానుసూచికకు వెనుకబడినవా ;

(ఆ) సదరు జాప్యం వల్ల తలపెట్టిన తాప విద్యుత్పథకాలకు ఇతర పరిశ్రమలకు ఆటంకం కల్గినదా ;

(ఇ) అయినచో, ఆ ప్రాజెక్టును త్వరిత పరచుటకై తీసుకొనదలచిన చర్యలెవ్వి ?

ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున ఆర్థిక శాఖమంత్రి (శ్రీ యం. రాజయ్య) :—అధ్యక్షా, సమాధానం సభా సమక్షములో వుంచబడింది.

(అ) ప్రశ్నలో, గోదావరి ఖని – 10 – ఎ ఇన్క్లయిను గురించి అడగడానికి బదులు గోదావరి ఖని – 104 ఇన్క్లయిను అని అడిగినట్లుంది. ఈ మూడు ప్రాజక్టుల అమలు నిర్ణీత కాలం కంటే ఒకటి, రెండేళ్లు వెనుకబడింది.

(ఆ) రాష్ట్రంలోని ఇతర రాష్ట్రాలలోని థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలకు భారీ పరిశ్రమలకు బొగ్గు సరఫరాలను దీర్ఘ కాలిక ప్రాతిపదిక మీద దీర్ఘకాలిక స్థాయీ లింకేజి కమిటి క్రమబద్ధం చేస్తుంది. అలాగే స్వల్ప కాలిక ప్రాతిపదిక మీద జరిగే బొగ్గు సరఫరాలను క్వార్టర్లీ లింకేజి కమిటీ క్రమబద్ధం చేస్తుంది. ఈ రెండు లింకేజి కమిటీలను కేంద్రప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. ఈ రెండు లింకేజి కమిటీలు, అఖిల భారత స్థాయిలోని వివిధ థర్మల కేంద్రాలు, భారీ పరిశ్రమల బొగ్గు అవసరాలను నిర్ణీత కాలవ్యవధులలో సమీక్షిస్తాయి. వివిధ థర్మల్ కేంద్రాలకు కావలసిన బొగ్గు పరిమాణాలను నిర్ణయించేటప్పుడు, థర్మల్ కేంద్రాలు, భారీ పరిశ్రమల నిర్మాణంలో జరిగిన ప్రగతిని, 'లింకుడు' గనుల నిర్మాణంలో జరిగిన ప్రగతిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. వివిధ కారణాల వల్ల, ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడంలో ఏర్పడినజాప్యం, బొగ్గు సరఫరా మీద ప్రభావం చూపుతున్నప్పటికీ, ఈ ఏర్పాటు వల్ల దాని ప్రభావం థర్మల్ కేంద్రాలు ఇతర భారీ పరిశ్రమల మీద తగ్గిందని చెప్పవచ్చు.

(ఇ) పై అన్ని ప్రాజెక్టుల ప్రగతిని నెలనెలా జరిగే ప్రాజెక్టు సమీక్షా సమావేశాలలో నియమంగా పర్యవేక్షించడం జరుగుతున్నది. ఈ ప్రాజెక్టులను సత్వర పరచడానికి ఈ క్రింది చర్యలను చేపట్టటం జరుగుతున్నది. అవి ఏవంటే:—

(I) గోదావరి ఖని 10-ఎ ఇన్‌క్లయినం:—

భద్రతా అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని, 10 ఎ ఇన్‌క్లయిన్‌లో ఎదురయ్యే మెత్తటి బంక మన్ను భూమిలో సొరంగాల నిర్మాణపు ప్రగతిని, తగుపాటి ఆలంబన విధానాన్ని అనుసరించి, గరిష్ఠస్థాయిలో సాధించడానికి అన్ని చర్యలను తీసుకోవడం జరుగుతున్నవి. బొగ్గు నిక్షేపాలున్న చోటుకు సొరంగాలు చేరుకున్న వెంటనే ఈ గనికి కావలసిన మైనింగు యంత్రాలను వినియోగించు కొనడానికి వీలుగా, వాటిని ముందుగానే తెప్పించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

(II) మణుగూరు ఓపన్ కాస్టు II:—

బొగ్గును తోడి వేయడానికి ఉపకరించే 10 ఘనపు మీటర్ల షోవెల్ (పార) ను దిగుమతి చేసుకొనడానికి డి.జి.టి.డి. అనుమతి పొందడంలో, ఈ ప్రాజెక్టుకు అవసరమయ్యే అటవీ భూమిని సేకరించడంలోను జరిగిన కార్య విధాన పరమయిన జాప్యాలే ఈ ప్రాజెక్టు జాప్యానికి ప్రధాన కారణాలని పేర్కొనవచ్చు. సంబంధిత శాఖలతో ఎప్పటికప్పుడు సంప్రదించి తదుపరి చర్యలు తీసుకొనడం ద్వారా పై జాప్యాలను అధిగమించడం జరుగుతున్నది. నిర్మాణపు పనులను కూడా వేగిర పరచడం జరుగుతున్నది.

(III) రామగుండం ఓపన్ కాస్టు II:—

ఫెడరల్ రిపబ్లిక్ ఆఫ్ జర్మని సహకారంతో అమలు అయ్యే ప్రాజెక్టులలో ఇదొకటి. ఈ రామగుండం ఓపెన్ కాస్ట్–IIలో "ఇన్ పిట్ క్రషింగ్ అండ్ కన్వేయింగ్ ఆఫ్ కోల్ అండ్ ఓవర్ బర్డన్" అనే కొత్త సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు మంజూరు అయిన తరువాత పై ఏర్పాట్లకు ఇంతకాలం పట్టింది. నిర్ణీత కాల షెడ్యూలును తయారు చేసి ఆధారంగా ఈ ప్రాజెక్టును పర్యవేక్షించడం జరుగుతున్నది. జర్మనీ దేశ సహకారంతో ఈ ప్రాజెక్టుఅమలును సత్వర పరచడానికి సాధ్యమయిన అన్ని చర్యలు తీసుకొనడం జరుగుతున్నది.

9–30 ఉదయం. శ్రీ కె. హరీశ్వర రెడ్డి:— అధ్యక్షా, మనవద్ద యింత బొగ్గు వుందని గనులకు ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేశారు. మనకు బొగ్గు షార్టేజ్ వుంది. సమాధానం చేటలు మీద పెట్టామన్నారు. ఇప్పటివరకు ఎంత ఖర్చు పెట్టారు, ఎంత బొగ్గును తీశారు? దాదాపు రెండు సంవత్సరాలు అయింది యీ గనికి ఫౌండేషను స్టోన్ వేసి, బొగ్గు ఎంతవరకు తీశారు?

శ్రీ యం. రాజయ్య:— స్పెసిఫిక్‌గా ఏ గని అని చెప్పకుండా యీ గని అంటున్నారు.

శ్రీ కె. హరీశ్వర రెడ్డి:— అవి క్వశ్చన్‌లోనే వున్నవి.

శ్రీ యం. రాజయ్య:— ఈ గనులకు శంఖుస్థాపన చేయడం జరిగింది. రెండు సంవత్సరాలు ఆలస్యం అయిన మాట వాస్తవం. దానికి కారణాలు

గోదావరి ఖని 104 ఇన్‌క్లయిను అని అన్నారు. అది 10—ఎ ఇన్‌క్లయిను. ఆ 10—ఎ ఇన్‌క్లయినులో సాఫ్టు క్లే రావడంవల్ల బొగ్గు టన్నల్స్ ఏర్పాటు చేయడములో ఆలస్యం అయింది, అదే విధంగా మణుగూరు ఓపన్ కాస్టుకు సంబంధించి 10 ఘనపు మీటర్ల షొవెల్ ప్రొక్యూర్ చేయడంలో ఆలస్యం అయింది. అది ప్రొక్యూర్ చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా రామగుండం ఓపెన్ కాస్టు విషయం. ఇది జర్మనీ సహకారముతో పని చేయడానికి అన్ని హంగులు పూర్తి అయినవి. ఈ మూడు పని చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నవి.

శ్రీ యం. మల్లేశ్ (మైదారం):— రామగుండంలో మూడు ఓపెన్స్ కాస్టు వున్నవి. ప్రస్తుతానికి రెండు నడుస్తున్నవి. రామగుండం ప్రాంతములో ఓపెన్ కాస్టు దాదాపు 6 సంవత్సరాలనుండి నడుతుందని సింగరేణి కంపెనీవారు సర్వే చేశారు. కాని యింతవరకు అక్కడ వున్న రైతులకు కాంపన్సేషను యివ్వబడలేదు. కోల్ మైన్స్ పడుతున్నాయని అధికార్లు ప్రజల దృష్టికి తీసుకు రాలేదు. ఆ ఓపెన్ కాస్టు ఎప్పుడు మొదలు పెడతారు? అక్కడ వున్న రైతులకు ఎప్పుడు కాంపన్సేషను యిస్తారు ?

శ్రీ యం. రాజయ్య:—గోదావరి ఖని 10—ఏ ఇన్‌క్లయిను మొదలు కాలేదు. మణుగూరు ఓపెన్ కాస్టు ప్రాజెక్టు—6 లక్షల 50 వేల టన్నుల ప్రాజెక్టు—మొదలు కాలేదు. సభ్యులు కాంపెన్సేషను అంటున్నారు. కాంపన్సేషనుకు సంబంధించి ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెబుతాను.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:—ఓపెన్ కాస్టు ఎక్కడ పడినా కూడ లేకపోతే అండర్ గ్రౌండు ఇన్‌క్లయిను వున్నా, వాటికి కాంపన్సేషనులో సంబంధం వుంది. కారణం ఏమంటే— నాగపల్లి ప్రాంతములో వెంకట్రావుపల్లి ప్రాంతములో ఓపెన్ కాస్టు గురించి సాంక్షను చేశారు, శంఖుస్థాపన చేశారు— ఆ వూర్లకు వెళ్ళి ప్రజలను ఖాళీ చేయమంటే, భూములు ఇవ్వమంటే యివ్వము అని చెప్పారు. పట్టాభూమి అయితే రెవిన్యూవారు సర్వే చేయాలి, ఇండ్లస్థలాలు అయితే గ్రామ పంచాయతీ సర్వే చేయాలి. ఈ రెండు కలసి సర్వేచేసి వారికి కంపన్సేషను యివ్వకుండా వారిని పొమ్మని యిబ్బంది కలిగిస్తే ఎట్లా పోతారు? సింగరేణి కాలరీస్ వారు అక్కడికి వెళ్ళి బలవంతంగా ఖాళీచేయమని చెబితే అక్కడి ప్రజలు హంగర్ స్ట్రయిక్ చేసే పరిస్థితి వుంది. వచ్చే కాంపన్సేషను ఎప్పటి వరకు యిస్తారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యం. రాజయ్య:— కాంపన్సేషను అనేది రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన విషయం. సభ్యులకు మనవి చేశాను. ఓపెన్ కాస్ట్ మొదలు కాలేదు. అది పూర్తిగా తెగిన తరువాత యీ వర్కు జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు:—రెవిన్యూ వారు ఒక దిక్కు, సింగరేణివారు ఒక దిక్కు పోతే లాభం లేదు. కాంపన్సేషను యివ్వకుండా యిక్కడ బావి వుందని చెప్పి ప్రజల వద్దకు సింగరేణి వారు ఏ పద్ధతిలో పోతారు? రెవిన్యూ వారు సింగరేణివారు ఒకటై సక్రమంగా నడిచే పద్ధతి చూస్తారా ?

శ్రీ యం. రాజయ్య :—సభ్యులు సభా దృష్టికి తెచ్చారు, తప్పకుండా పరిశీలించి తగినటువంటి చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :—రామగుండంలో ఓపెన్ కాస్ట్ పడుతుంది. అక్కడ జాప్యం వల్ల విద్యుత్‌కు ఆటంకం ఏర్పడుతున్నది. విద్యుత్ కొరత ఏర్పడుతున్నది. విద్యుత్ కొరతను తీర్చాలనే వుద్దేశముతో రామగుండం ఓపెన్ కాస్ట్ తీసుకోబడింది. దానిని తొందరగా చేసి విద్యుత్ కొరతను తీరుస్తారా, లేకపోతే అభివృద్ధి కాదని చెబుతారా?

శ్రీ యం. రాజయ్య :—గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం 'బి' లో చెప్పబడింది. దానిని చూచుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని నరసింహా రెడ్డి (ముషీరాబాద్) :—మంత్రిగారు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు అనో మరొకటి అనో తప్పించుకోవడం న్యాయం కాదు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు గాని సింగరేణి గాని ప్రభుత్వ అజమాయిషీలో వున్నవి. 306.47 కోట్ల రూపాయలు అంచనా వేయబడిన ప్రాజక్టులు యివి. డబ్బు సొంతను అయిన తరువాత కూడ యింత జాప్యానికి గల కారణాలు ఏమిటి? రైతులకు యిచ్చే నష్టపరిహారం ఎంత? అంచనా వేయకుండానే కాంపెన్సేషను స్టోన్సు వేశారా? రైతులకు డబ్బు ఎప్పటిలోగా యిస్తారు?

శ్రీ యం. రాజయ్య :—ఇంతకుముందు మూడు గనులకు సంబంధించి జరిగిన ఆలస్యానికి గల కారణాలను చెప్పాను. కాంపన్సేషను అనేది సకాలములో వారికి చెల్లిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని నరసింహా రెడ్డి :—సకాలములో అంటే ఎప్పుడు? టైము వుందా?

శ్రీ యం. రాజయ్య :—అతి తొందరలో.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి :—అతి తొందరలో అంటే ఎప్పుడు అయినా కావచ్చు. మంత్రిగారు తప్పించుకోడానికి అట్లా చెబుతున్నారు. అక్కడ రైతులు పని కావీయరు. మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పాలి. సింగరేణి అంటే ప్రభుత్వానికి పోటీగా నిలబడే స్థోమత వుంది. కావలసినంత డబ్బు వారి వద్ద వుంది. టైములో నష్ట పరిహారం పే చేస్తే పని జరుగుతుంది.

9-40 ఉదయం. శ్రీ ఎమ్. రాజయ్య :—ఈ కంపెన్‌సేషన్ ఎవార్డు ఇవ్వగానే లెక్కచూసి లాండ్ ఎక్విజిషనుకు కంపెన్‌సేషను మొత్తం పే చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎస్. సి. మరియు ఎస్. టి. లకు నర్సింగ్ కేంద్రాలు.

87—

*10124—సర్వశ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి. (రామన్నపేట), యు. నారాయణరావు (మునుగోడ్), ఎం. బి. చౌహాన్ (దేవరకొండ), డి. చినమల్లయ్య :—ఆరోగ్య, వైద్య శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) రాష్ట్రంలోని ఎస్.సి., ఎస్.టి.లకు ఆరు నర్సింగ్ కేంద్రాలను ప్రారంభించటానికేదైనా ప్రతిపాదనకలదా ;

(ఆ) ఐనచో, వాటిని ఏ ఏ చోట్ల ఏర్పాటు చేస్తారు ?

ఆరోగ్య. వైద్య, శాఖ మంత్రి (డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య) :—
(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి :— మంత్రిగారు లేదని సమాధానం చెప్పారు. గిరిజన ప్రాంతాలలో—ఖమ్మం జిల్లా భద్రాచలం, అదిలాబాద్, వరంగల్, మహబూబ్ నగర్, శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి మొదలైన జిల్లాలలో కోయ, గోండ్లు, లంబాడా, రెడ్డిచెంచులు నివశిస్తున్నారు. వీరికి ఎటువంటి సౌకర్యాలు లేకపోవడంవల్ల దీనిని ఎక్స్ట్రిమిస్టు రాజకీయ ప్రచారానికి ఉపయోగించుకొని వారిని తమవైపుకు మళ్లించుకునేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా ? షెడ్యూలు తెగలవారికోసం నర్సింగు కేంద్రాలను పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య :—గిరిజనవాసులకు ఇప్పటికే ఖమ్మం జిల్లాలో పాల్వంచలో మల్టిపర్పస్ హెల్తు వర్కర్సు ట్రయినింగు స్కూలు, విశాఖపట్టణం జిల్లాలో పాడేరులో ఒక ట్రయినింగు స్కూలు ఉన్నాయి.

శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి :— గిరిజన ప్రాంతాలలో అసంతృప్తి ఉంది. అందువల్ల ఈ సమస్య పరిష్కరించడం అవసరం, ఖమ్మం జిల్లాలో ఒకటి, విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఒకటి ఉంటే చాలదు. అని ఇంకా ఎక్కువగా పెట్టడానికి ప్రభుత్వం దృష్టిలో ఉందా ? ఎక్స్ట్రిమిస్టు గిరిజన ఏరియాలలో ఏమీ సౌకర్యాలు లేవని రాజకీయ ప్రచారానికి ఉపయోగించుకొంటున్నారు.

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య :—ఈ ప్రశ్నకు ఎక్స్ట్రిమిస్టుకు సంబంధం లేదు. అవసరాన్నిబట్టి ఇంకా ఎక్కువ ట్రయినింగు స్కూల్సు ప్రారంభించే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలించి చర్య తీసుకొంటుంది.

శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి :—గిరిజనులలో ఉన్నటువంటి అసంతృప్తిని ఎక్స్ట్రిమిస్టు అసరాగా తీసుకొని రాజకీయ ప్రచారానికి వాడుకొంటున్నారు. అందువల్ల ఇటువంటివి ఏర్పాటు చేయడంవల్ల వారి సమస్యలు పరిష్కారమై వారు బాగుపడడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

డాక్టరు పి. సుబ్బయ్య :—అదిలాబాద్‌లో ఎక్స్‌క్లూజివ్‌గా ట్రయిబల్సుకు ఒక స్కూలు పెట్టడానికి పరిశీలనలో ఉంది అది తొందరగా పరిశీలించి దానిని ప్రారంభించడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

దేవాదాయ నిధులను అనుసూచిత బ్యాంకులలో జమ చేయుట :

88—

*10074 — (ఆర్) — సర్వశ్రీ ఎం. బాలకృష్ణరావు (గన్నవరం), కె. వెంకటరావు (మల్లేశ్వరం), ఎ. బాలకృష్ణయ్య (వనపర్తి) :—దేవాదాయ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) దేవాదాయముల వసూళ్ళను అనుసూచిత బ్యాంకులలో జమ చేయటానికేదైనా ప్రతిపాదన కలదా ;

(ఆ) ఐనచో, అది ఎప్పటికి కార్యరూపము దాల్చును?

దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు) :—

(అ) అవునండి.

(ఆ) చట్టం 30/87 నిబంధన 29 (5) (బి) (IV) క్రింద డ్రాఫ్టురూల్సు జారీ చేయడమైనది. ఈ నిబంధనలు ఫైనలైజేషన్‌కు ప్రాసెస్‌లో యున్నవి. కొద్దికాలములో జారీ కాగలవు.

శ్రీ యం. బాలకృష్ణారావు :—అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న అడిగి చాలా రోజులు అయింది. ఇప్పటికైనా వచ్చినందుకు చాలా సంతోషం. దేవాదాయ ధర్మాదాయ వసూళ్లను గ్రామీణ బ్యాంకులలో జమచేస్తే ఎక్కువ వడ్డీ వస్తుంది. కోఆపరేటివ్ వ్యవస్థలో ప్రతివారికీ పరపతి సౌకర్యం కలుగజేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. డ్రాఫ్ట్ రూల్సు జారీ చేశామని మంత్రిగారు అన్నారు. ఆ రూల్సు కాపీ టేబుల్ మీద పెడతారా? ఎక్కడెక్కడ ఎంతెంత మొత్తం జమ చేస్తారు? వారు ఇచ్చే వడ్డీ రేట్లు ఎంత? డ్రాఫ్ట్ రూల్సు జారీ చేయడమైనది ఈ నిబంధనలు ఫైనలైజేషనుకు ప్రాసెస్‌లో ఉన్నవి, కొద్ది కాలములో జారీ కాగలవని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఎన్ని మాసాలలో ఆ ఆదేశాలు జారీచేస్తారు? ఆ డబ్బు గ్రామీణ బ్యాంకులలో పెట్టడానికి మీరు ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు :—కొత్త చట్టం వచ్చిన వెంటనే వారు కోరిన బ్యాంకులలో డిపాజిట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆతృతగా ఉంది. దాని కోసం కొత్త చట్టం ప్రవేశ పెడుతున్నాము. త్వరలో వస్తుంది. నేషనలైజు బ్యాంకులలో వేస్తే 10% వడ్డీ వస్తుంది, గ్రామీణ బ్యాంకులు, ఇతర కోఆపరేటివ్ సంస్థలలో వేస్తే 10.5% వడ్డీ వస్తుంది. దీనిని త్వరలో అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ యం. బాలకృష్ణారావు:—చట్టం 30/87 నిబంధన 29 (5) (బి) (4) క్రింద డ్రాఫ్ట్ రూల్సు జారీ చేయడమైనదని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ కాపీ ఒకటి టేబులు మీద పెడతారా?

శ్రీ కె. అప్పలనాయుడు:—అది టేబులుమీద పెడతామని మనవిచేస్తున్నాను.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికై వెచ్చించిన సొమ్ము

89—

*10021—సర్వశ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగరి), మహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు—1) :— సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ఆంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడిన తరగతుల ఆర్థిక సంస్థ గత 3 సంవత్సరాల కాలంలో వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికై వెచ్చించిన సొమ్మెంత;

(ఆ) వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి ఆ సంస్థ చేపట్టిన పథకాల వివరాలేమి ?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ) :—
(అ) 1985—86 నుండి 1987—88 వరకు రూ. 2,050.67 లక్షలు.

(ఆ) వివరణను సభా సమక్షంలో ఉంచడమైంది.

వివరణ :

1. ఆర్థిక మద్దతు పథకాల క్రింద మార్జిను పైకం రుణాలు.
2. వృత్తిపరమైన వెనుకబడిన తరగతులకు మౌలిక సదుపాయాలు.
3. రజకులకు విడివిడిగా క్షురకారులకు విడివిడిగా ఆర్థిక సహాయం.
4. వెనుకబడిన తరగతులకు అనావృష్టి సహాయ పనులు (సాముదాయక సేద్యపు నీటి బావులు).

హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ వెనుకబడిన తరగతుల సహకార ఆర్థిక సంస్థ లిమిటెడు ప్రతి సంవత్సరం ఈ క్రింది రంగాల క్రింద వెనుకబడిన తరగతులకు వివిధ సౌకర్యాలను, ఆర్థిక సహాయాన్ని సమకూరుస్తున్నది :—

(1) వ్యవసాయ రంగం :—

1. సేద్యపు నీటి బావులు
2. ఆయిల్ ఇంజన్లు, విద్యుత్ మోటార్లు
3. రసాయనిక ఎరువులు, విత్తనాలు, ఎరువులు, పరికరాలుకోసం స్వల్పకాలిక రుణాలు
4. దుక్కి టెద్దులు
5. పట్టు పరిశ్రమ

(2) పశు సంవర్ధన :—

1. పాడి పరిశ్రమ
2. కోళ్ళ పరిశ్రమ
3. గొర్రెల పెంపకం
4. పందుల పెంపకం
5. కుందేళ్ళ పెంపకం
6. బాతుల పెంపకం
7. చేపల పెంపకం — గుంటలు — వలలు
8. ఉప్పుకయ్యల పథకం
9. యంత్రాలు అమర్చిన పడవలు
10. బీచ్ లాండింగ్, క్రాఫ్ట్స్

(3) రవాణా :—

1. క్యాబ్ స్టార్లు
2. ఆటోలు
3. సైకిల్ రిక్షాలు
4. ఎద్దు బండ్లు
5. గుర్రపు బండ్లు

(4) పరిశ్రమలు :—

1. చిన్న తరహా పరిశ్రమలు
2. కుటీర పరిశ్రమలు
3. తేనెటీగల పెంపకపు పరిశ్రమ

(5) వ్యాపార రంగాలు :—

1. సైకిల్ దుకాణాలు
2. కిరాణా దుకాణాలు
3. టైపు రైటింగు ఇనిస్టిట్యూట్ లు
4. మందుల దుకాణాలు
5. ఇంజనీరింగు వర్కు షాపులు
6. దర్జీ దుకాణాలు
7. బట్టల వ్యాపారం
8. రడీ మెడ్ వస్త్రాల దుకాణాయి
9. ముద్రణాలయం

(6) <u>వృత్తిపరమైన హస్తకళాకారులు :—</u>

1. నేత పరిశ్రమ
2. క్షౌర శాలలు
3. లాండ్రీలు
4. కుమ్మరం
5. వడ్రింగం
6. కమ్మరం
7. బంగారుపని
8. డయింగ్ (అద్దకం), ప్రింటింగ్
9. శిల్ప, ఇత్తడిపని మున్నగునవి
10. రాళ్లుకొట్టే పని.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—అధ్యక్షా, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ సంఘం తరపున మేము అనేక జిల్లాలు గత సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల నుంచి తిరగడం జరిగింది. అనేకచోట్ల బి.సి. ఫైనాన్సు కార్పొరేషనుకు సంబంధించినంత వరకు మాకు నిధులు లేవు, మాకు వచ్చినటువంటి అప్లికేషన్సు క్లియర్ చేయలేక పోతున్నాము, బ్యాంకులు లోన్సు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి, మేము ఇచ్చే మార్జిన్ మనీ ఇవ్వకపోవడంవల్ల చాలా అప్లికేషన్సు పెండింగులో ఉన్నాయని చెప్పడం జరిగింది. ఆ తరువాత నేను ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. 1988-89 వ ఆర్థిక సంవత్సరంలో మీరు బి.సి. ఫైనాన్సు కార్పొరేషనుకు మంజూరు చేసిన మొత్తమెంత? ఆ సంవత్సరంలో వెనుకబడిన తరగతులవారినుంచి ఆర్థిక సహాయం కోసం మీ కార్పొరేషనుకు వచ్చిన అప్లికేషన్సు ఎన్ని? వాటిలో మీరు ఎన్ని క్లియర్ చేసారు?

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ :—1988-89 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ. 5 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. రూ. 3,64,97,000 యుటిలైజ్ చేయడం జరిగింది. 35,500 మంది దీనివల్ల లాభం పొందారని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మంజూరు చేయడం వేరు, విడుదల చేయడం వేరు. మీరు మంజూరు చేసిన మొత్తమంతా విడుదల చేసారా?

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ :—రూ. 5 కోట్లు శాంక్షను చేయడం జరిగింది. రూ. 3,64,97,000 యుటిలైజు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—రూ. 5 కోట్లు మంజూరు చేసారు. దానిలో విడుదల అయిన నిధులు ఎంత? శాంక్షను వేరు, రిలీజు వేరు.

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ :—31-1-1989 వరకు నిధులు ఇవ్వడం జరిగింది. మిగిలినది తరువాత ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

పర్యాటక కేంద్రంగా ఋషికొండ

90—

*10494-ప్రశ్న(శ్రీ) కె. రామమోహనరావు (చీపురుపల్లి), ఎస్. వి. చిన్న అప్పల నాయుడు (బొబ్బిలి), టి. భద్రయ్య (పాలకొండ):—చిన్న తరహా పరిశ్రమలు, పర్యటన శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) విశాఖపట్నం సమీపానగల ఋషికొండ ప్రాంతాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా గుర్తించటం జరిగిందా;

(ఆ) అయినచో, అక్కడ కుటీరాలను నిర్మించే ప్రతిపాదన ఏదైనా వున్నదా?

Minister for Small Scale Industries (Sri Bashiruddin Babu Khan):—

(a) Rushikonda area near Visakhapatnam has been identified as a potential tourist centre;

(b) Yes.

9-50 ఉదయం

శ్రీ కె. రామమోహనరావు:— మంత్రి సమాధానం చెపుతూ అక్కడ కుటీరాలు నిర్మించినట్లు చెప్పారు. అక్కడ ఎన్ని కుటీరాలు నిర్మించడం జరిగినది? ఈ కుటీరాలు నిర్మించడానికి అయిన మొత్తం డబ్బు ఎంత? శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కళింగపట్నం బీచ్ రిసార్ట్‌ను పర్యాటక కేంద్రంగా గుర్తించడం జరిగిందా?

Sri Bashiruddin Babu Khan :—Rushikonda has been identified as a Beach Resort. This scheme has been posed to the Government of India for financial support. The scheme is being executed by the Andhra Pradesh Tourism Development Corporation. The total formulation of the scheme is Rs. 106 lakhs. Out of this, Rs. 20.80 lakhs is being given by the Government of India and Rs. 24 lakhs is being spent by the State Government.

This scheme consists of construction 6 cottages of single rooms and 6 cottages of double rooms. In addition to that, there will be a large Recreation Complex which is consisting of single rooms which will be taken up in the second phase. In this Complex, we have got Restaurant and Bar and a beautiful Dock, facing the water front, Swimming Pool. The infrastructure is being provided by the State Government. About 20 acres has already been given and another 40 acres would be identified and taken over by the Corporation. Along with this, there will be a water source like surface water scheme and motor boats will be provided along with these cottages.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న—వాగ్రూప సమాధానములు.

ప్రత్తి రైతులకు బకాయిల చెల్లింపు

10—ఎ

* 11063—హెచ్— సర్వశ్రీ యమ్. ఓంకార్ (పరకాల పేట) యన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి, సి. విఠల్ రెడ్డి, డి. చిన్నమల్లయ్య :— గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

(అ) వరంగల్లు జిల్లాలో ప్రత్తి కొనుగోలు దారులు రైతులకు ధర చెల్లించడం లేదనడం, గత రెండు నెలల్లో ఈ బకాయిలు రూ. 4 కోట్లకు చేరుకున్నాయనడం వాస్తవమేనా?

(ఆ) గత 20 రోజులుగా వరంగల్లు మార్కెట్‌లో ప్రత్తి విక్రయాలు నిలుపుదల చేసిన విషయం వాస్తవమేనా?

(ఇ) భారత ప్రత్తి సంస్థ వరంగల్లు జిల్లాలోని ప్రవేట్ వ్యాపారులతో కుమ్మక్కై ఉత్పత్తి దారులనుంచి కొనుగోలు చేయడం నిరాకరిస్తోందన్నది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా?

(ఈ) అలాగయితే తీసుకొన్న చర్యలేమిటి?

వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ) బి. పీరారెడ్డి :—

(అ) వాస్తవం కాదండి.
వరంగల్లులో మార్కెట్ యార్డులో జరిగే అన్ని విక్రయాలు కమీషన్ ఏజంట్లు ద్వారా జరుగుతున్నాయి. కమీషన్ ఏజంట్లు మార్కెట్ కమిటీ బైలాలలో అనుమతించిన మేరకు ఛార్జీలు మినహాయించుకొని విక్రయ ధనాన్ని విక్రేతకు చెల్లిస్తారు. విక్రయధనం చెల్లించడం జరగలేదని మార్కెట్ కమిటి, వరంగల్లుకు రెండు ఫిర్యాదులు మాత్రమే వచ్చాయి. వీటిలో ఒకదాని మొత్తం రూ. 1891/— మరొకటి రూ. 1800/—

(ఆ) అవునండి.
మార్కెట్ యార్డులో ప్రత్తి విక్రయాలు 7-2-89 నుంచి నిలుపుదల చేశారు. కొనుగోలుదారులు కమిషన్ ఏజంట్లకు బకాయిలు చెల్లించక పోవడం వల్ల కమిషన్ ఏజంట్లు విక్రయాలు నిలిపివేశారు.

(ఇ) లేదండి.

(ఈ) ఆ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మంత్రి టెక్నికల్ కవర్ క్రింద దాక్కుంటున్నారు— మార్కెట్‌లో కమీషన్ ఏజెంట్స్ రైతుల దగ్గర కొంటారు — విక్రేతలకు ఇస్తారు. కొన్నవాడు డబ్బు ఇవ్వకుంటే కమీషన్ ఏజెంట్స్ స్వంతం నుంచి

ఇవ్వరు. రైతుల దగ్గర నుంచి కమీషన్ ఏజెంట్స్ సరుకు తీసుకుని ఎవరికి అమ్ముతున్నారో ఆ కొన్నవారు సుమారు 4 కోట్ల రూపాయలు వరకు బకాయి ఉండడం మూలంగా 7–2–69 నుంచి కొనుగోలు నిలుపుదల చేశారు. ఒక కరపత్రం కూడా జారీచేశారు. 4 కోట్ల రూపాయల బకాయి ఇచ్చేవరకు సరకులు కొనలేము అని కరపత్రం జారీ చేసిన విషయం మంత్రి దృష్టికి వచ్చిందా? కాటన్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు రైతు నుంచి ప్రత్తి కొనడానికి ఏర్పడింది – అక్కడ బ్రాంచి ఉంది. కాని వారు రైతు నుంచి కొనడం లేదు. అందుకు కారణం – కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల నుంచి వచ్చిన ప్రయివేటు వ్యాపారులు ప్రత్తి కొని, బేళ్లు కట్టి కాటన్ కార్పొరేషన్‌కు అమ్ముతున్నారనే విషయం మంత్రి దృష్టికి వచ్చిందా ? రూ. 800 నుంచి రూ. 900 వరకు ఉన్న ధర రూ. 400 వరకు తగ్గించివేయబడ్డ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? దానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు ?

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—సి. సి. ఐ. వారిని ప్రత్తి కొనుగోలు చేయమని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరింది. వరంగల్లులో ప్రస్తుతం ఉన్న ధర క్వింటాలుకు రూ. 615/– ఉంది. మద్దతు ధర రూ. 600 ఉంది కాబట్టి సి. సి. ఐ. వారు కొనలేదు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—నేను అడిగింది – కమీషన్ ఏజంట్స్ వారి స్వంతం నుంచి రైతులకు డబ్బులు ఇస్తారు – కమీషన్ ఏజంట్స్ మధ్యన ఉండి అమ్మిస్తారు – కొనేవారు వేరే ఉంటారు – వీరు తమ కమీషన్ ముదరా చూసుకుని రైతుకు ఇస్తారు – కొన్నవారు 4 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వకుండా ఈ సంవత్సరం బకాయి ఉన్న విషయం వాస్తవం – ఆరు నెలలు అయినా ఆగవలసిందే, మేము ఇచ్చేవరకు ఆగితే కొంటాము అని బహిరంగంగా చెప్పిన మాట వాస్తవం కాదా ?

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—కమీషన్ ఏజంట్స్ కొనుగోలుకు మార్కెట్ కమిటీ నోటీసు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమే.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—మంత్రిగారు టెక్నికల్ కవర్ క్రింద దాక్కుంటున్నారు – కమీషన్ ఏజెంట్స్ కమీషన్ రానందుకు కొనము అంటూ కరపత్రం వేశారు. ప్రత్తి కొన్నవారు డబ్బు ఇవ్వడం లేదు. మమ్మల్ని బదనాము చేస్తున్నారు. కాబట్టి ప్రత్తి తీసుకురాకండి అని కరపత్రం వేశారు కదా ?

01-00 గం. ఉదాయం శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—రైతులను ఆదుకునే ఉద్దేశంతో మార్కెట్ కమిటీ ఈ మధ్య కరపత్రాల ద్వారా......

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—నేను అడిగేది ఒకటి–మంత్రి చెప్పేది ఒకటి–ఎట్లా కలుస్తుంది ? నా సహాయానికి రండి అధ్యక్షా. టెక్నికల్‌గా వారు సమాధానం చెబుతున్నారు. బైలా లోకి పోతున్నారు బైలా ప్రశ్నకు పెట్టండి. వ్యవహారికంగా

మాట్లాడండి అక్కడున్న వ్యవహారికంగా జరిగేదేమిటంటే కమీషను ఏజెంట్స్ మధ్య దళారీలుగా ఉంటారు. వారు రైతుల దగ్గర ప్రత్తి తీసుకుని వర్తకులకు అమ్ముతారు. వర్తకుల దగ్గర డబ్బు తీసుకుని రైతులకు యిస్తారు. వారు 100 కి ఒకటో రెండు రూపాయలో కమీషను తీసుకుంటారు. కొనుగోలు చేసినటువంటి బాపతు బకాయీలు రైతులకు నాలుగు కోట్ల వరకు చెల్లించవలసి ఉంది. వర్తకులు మా దగ్గర డబ్బు లేదు. ఏ రెండు నెలలో, మూడు నెలలో ఆగండి అని వారు చెబుతున్నారు. కమీషను ఏజెంట్స్ వర్తకులు మాకు డబ్బు యివ్వలేదు. అందుచేత మీకు డబ్బు యివ్వలేకపోతున్నాము. మేము ఏమి చేస్తామని వీరు అంటున్నారు. రైతులకు డబ్బులు యివ్వని కారణంగా మార్కెట్‌కు 7-2-1989 నుంచి ప్రత్తి తీసుకుని రావటం లేదు. అని మార్కెట్ యార్డులో ప్రత్తి విక్రయాలు నిలిపివేశారని కొనుగోలుదారులు కమీషన్ ఏజెంట్‌కు బకాయిలు చెల్లించకపోవడం వల్ల కమీషన్ ఏజెంట్లు విక్రయాలు నిలిపి వేశారని తమరు సమాధానంలో చెప్పారు. ఏజెంట్లను కొనుగోలుదార్ల నుంచి ఆ డబ్బు రాబట్టడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది? కాటన్ కార్పొరేషను ఆఫ్ ఇండియా 650 రూపాయలు మార్కెట్ ధర ఉంటే మద్దతు ధర 620 రూపాయలు ఉన్నది కాబట్టి మార్కెట్ ధర ఎక్కువ ఉన్నది కాబట్టి కొనుగోలు చేయడం లేదనేది పచ్చి అవాస్తవం. అక్కడ షావుకార్లు కుమ్మక్కై కొనుగోలు చేస్తున్నారు. వరంగల్లు జిల్లాలో 400 రూపాయలు నుంచి 500 రూపాయల వరకే ప్రత్తి ధర ఉంది. చుట్టు ప్రక్కల జిల్లాలైన కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాల నుంచి వర్తకులు వచ్చి ఖరీదు చేస్తున్నారు. పోలీసు, రెవిన్యూ అధికారులు, మార్కెట్ అధికారులు వీరితో కుమ్మక్కై ఈ అక్రమాలు చేయిస్తున్నారు. యిటువంటివి జరగకుండా చేయడానికి మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ బి. సీతారామిరెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు నాలుగు కోట్ల రూపాయలు గురించి చెబుతున్నారు. అట్లాంటి బకాయీలు ఉన్నట్లు రైతులు దగ్గర నుంచి ఫిర్యాదులు రాలేదు. యిద్దరు రైతులు మాత్రమే బకాయీలు ఉన్నాయని ఫిర్యాదులు యిచ్చారు. వారికి సంపూర్ణంగా వసూలు చేయించి యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—స్వయంగా గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్న వేస్తే వేరే రైతుల దగ్గర నుంచి ఫిర్యాదులు రాలేదు అంటారేమిటి మంత్రిగారు? నాలుగు కోట్ల రూపాయల బకాయీలు ఉన్నాయని గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్న వేస్తే ప్రశ్నగా ఆ విషయం తెలిసినప్పుడు అట్లాంటి పరిస్థితులున్నాయని తెలిసినప్పుడు రైతులు దగ్గర నుంచి వేరే ఫిర్యాదులు రాలేదని మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే ఎట్లాగు? అక్కడ బకాయీలు ఉన్న మాట వాస్తవం దానికి సమాధానం రాలేదు. వారంతట వారు ఫిర్యాదు చేస్తేనే కలిగిస్తే యిక ప్రభుత్వం ఎందుకు?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—కమీషను ఏజెంట్ ప్రయివేటు వ్యాపారస్తులు సి.పి.ఐ. కు కుమ్మక్కై నెల రెండు నెలల క్రిందట క్వింటాలు 1200 నుంచి 1400 రూపాయల వరకు క్వింటాల్ ధర ఉంటే దానిని యిప్పుడు క్వింటాల్ ధర 600 రూపాయల నుంచి 650 రూపాయల వరకు తీసుకొని వచ్చిన మాట వస్తవమేనా?

రైతులు ఉత్పత్తి చేసినటువంటి ప్రత్తికి గిట్టుబాటు ధర వారికి గిట్టేటట్లు ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకున్నదో మంత్రిగారు చెబుతారా? యిప్పుడు క్వింటాల్ ధర నాలుగు వందల నుంచి 500 రూపాయల వరకే వుంది.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—కుమ్మక్కైనారనే మాట వాస్తవం కాదు. ప్రత్తి ధర క్వింటాల్ 1200 రూపాయల నుంచి 800 రూపాయల వరకు జనవరిలో ధర ఉందనేది అవాస్తవం. జనవరిలో ప్రత్తి ధర 970 రూపాయల నుంచి 655 రూపాయల వరకు అమ్మినది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—మా ప్రాంతములో కామకుంట, గుమ్మ మోలు గ్రామాలలో క్వింటాల్ ధర 500 రూపాయలు కంటే ఎక్కువ తీసు కోవడం లేదు. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర రావడము లేదు. రాష్ట్రప్రభుత్వము ఇన్‌వాల్వ్ అయి రైతులకు గిట్టుబాటు ధర యిప్పించేందుకు చర్యలు యిప్పుడైనా తీసుకుంటారా? ఈ ప్రభుత్వము రైతుల ప్రభుత్వము అని అంటున్నారు. స్పష్టముగా చెప్పండి.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—రైతుల ప్రత్తి పంట మీద క్వింటాల్ రేటు మీద నూటికి 75 పర్సంటులోను యివ్వడానికి ప్రభుత్వము ముందుకు వస్తున్నది. రైతులకు కర పత్రము ద్వారా తెలుపటం జరిగింది.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ప్రభుత్వము రైతులకు ప్రత్తి మీద గిట్టుబాటు ధర యిప్పించేందుకు రాష్ట్ర కర్షక పరిషత్తు ద్వారా కొనిపించవచ్చు కదా;

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అసలు సమస్య దైవర్టు అవుతున్నది.

శ్రీ యం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :—అధ్యక్షా, ప్రత్తి రైతుల పరిస్థితులు చాలా విచారకరంగా ఉన్నాయి. 1000 రూపాయల నుంచి 1100 రూపాయలవరకు ప్రత్తి క్వింటాలు ధర ఉంటే దానిని 500 రూపాయలు నుంచి 400 రూపాయలకు మించి కొనే పరిస్థితులు లేవు ఈనాడు. దీని మార్కెట్ డెవలప్ అయినది రాయచూరులో మెదక్, మహబూబ్‌నగర్, కర్నూలు జిల్లాల వారు రాయచూరులో అమ్ముతున్నారు. రాయచూరు కమీషను ఏజెంట్స్ యీ జిల్లాలకు వ్యాపించారు. మెదక్ జిల్లాలో ఉన్న గ్రామాలలోని రైతులతో క్వింటాల్ 1000 రూపాయల నుంచి 1100 రూపాయలు వరకు ప్రత్తి కొంటామని కమీషను ఏజెంట్స్ ఒప్పందము చేసుకొని 100, 200, 300 రూపాయలు ఎడ్వాన్సు యిచ్చి అ తరువాత దరలు తగ్గిపోయినందువలన కమీషను ఏజెంట్స్ వచ్చి ఆ ప్రత్తి కొనుగోలు చేయడం లేదు. మన రాష్ట్రానికి రావలసినటువంటి ఆదాయం కోట్ల రూపాయలు కమీషను, మార్కెట్ ఫీజు రూపములో కర్నాటక రాష్ట్రానికి పోతున్నది. రావలసినటువంటి ఆదాయం రాక మన రాష్ట్రము నష్ట పడుతున్నది. కర్షక పరిషత్తు ఎంటర్ అయి తాలుకా లెవలులోను, మార్కెట్ లెవలులోను ప్రత్తి పంట కొనుగోలు చేసే వీలు ఉంది కాబట్టి దీని గురించి విచారణ చేస్తారా?

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు శ్రీ యం. బాగారెడ్డిగారు ప్రత్తి ధర పడిపోయిందని తెలిపిచ్చారు. సి.సి.ఐ. ద్వారా కొనిపించడానికి ప్రత్యేకంగా కృషి చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—యీ ప్రశ్న రెండు భాగాలు ఒకటి ధర.

(శ్రీ కె. ప్రసన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

రెండవది అధికారికంగా కొనుగోలు చేసిన వర్తకులు రైతులకు యివ్వవలసిన నాలుగు కోట్ల రూపాయలు బకాయీల విషయం. సి.సి.ఐ. నిబంధనావళిలో మద్దతు ధర మంచి ధర ఉందని అందువలన కొనుగోలు చేయకూడదని ఎక్కడా నిబంధన లేదు. 10, 20 రూపాయలు తగ్గినా తప్పనిసరిగా రావలసి ఉంది. సి.సి.ఐ.కి రంగప్రవేశం చేసే ఉద్దేశం ఉందా? అందువల్ల సి.సి.ఐ. ఈ పేరుతో ఏనాడో నిర్ణయించిన మద్దతు ధరను అడ్డంగా పెట్టుకొని పని చేస్తున్నది. అది ఈ రంగము నుండి వదలి వెళ్ళడం అనేది ఇక్కడ ముఖ్యమైన ప్రశ్న. వారు మార్కెట్టులో దూదియొక్క ధరను బట్టి తగినంత ధరను యిచ్చి కొనుగోలు చేయడానికి ముందుకు వచ్చే విధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వము వత్తిడి చేస్తుందా? మార్కెట్టు యార్డులకు సరుకులను రైతు సరాసరి తీసుకొని వచ్చి అమ్ముకొనే పరిస్థితి లేదు ఈనాడు. అటువంటి సందర్భాలలో ఈ కమీషన్ వర్తకులు ఆ అవకాశాన్ని తీసుకొని లాభాలు గడిస్తున్నారు. మార్కెటు యార్డుల దగ్గరకు రావడానికి అక్కడ రైతు తను తెచ్చిన సరుకులను అమ్ముకోడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు, అక్కడకు సరుకు వచ్చే ఏర్పాటు మార్కెటింగ్ యార్డు అధికారులు సక్రమంగా చేయకపోవడంవల్ల, రైతులు 2-3 4 రోజులు పడిగాపులు పడి, సరుకును అమ్ముకోలేని పరిస్థితి వున్నందువల్ల, నిరుత్సాహపడి, చివరకు ప్రయివేటు వర్తకులకు అమ్ముకోవలసిన పరిస్థితులు వుంటున్నాయి. ఇది ఒక వరంగల్లులోనే కాదు. మీరు చెప్పే కమీషన్ వర్తకులు ప్రత్తి పండే ప్రతి చోట వుంటున్నది. ముఖ్యంగా గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలలో ప్రత్తివేసే ప్రాంతాలలో ఈ పరిస్థితి వుంది. అటువంటి కమీషన్ వర్తకులు రైతుల పేరుతో మార్కెట్ యార్డులకి సరుకును తెచ్చి అమ్ముతున్నారు. అటువంటివారిపై తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నది?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి : —నేను ముందే చెప్పాను. మద్దతు ధర కన్నా ధర పడిపోతే అప్పుడు సి.సి.ఐ. కొనడానికి ప్రభుత్వము ప్రత్యేక కృషి చేస్తుందని ముందే మనవి చేశాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—నేను వేసిన రెండు ప్రశ్నలు మంత్రిగారికి అర్థమయిందాయని అడుగుతున్నాను. అర్థము కాకపోతే, ఈ ప్రశ్నలు—దయచేసి ఓంకార్ గారు అంగీకరిస్తే, దీనిపై వేరే చర్చకు గంట గాని, అర్థ గంట గాని అనుమతి కావలెనని కోరుతున్నాను. రైతులకు చాలా అన్యాయం జరుగుచున్నది.

ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ఇందులో కాటన్ కార్పొరేషన్ వ్యవహారాలు వున్నాయి. రైతు నుండి ప్రత్తి కొని, కోట్లాది రూపాయలు ఎగ్గొట్టుతున్నారు. గత సంవత్సరము అటువంటి చీటింగ్ యాక్టుని తెస్తామని అన్నారు. వరంగల్లో జరిగింది. ఈ సభలో చర్చకు వచ్చింది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా దీనిమీద చర్చకు అనుమతివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— వెంకటపతి గారు అడిగినట్లుగా ప్రత్యేక చర్చకు అనుమతివ్వండి. మేము నోటీసు ఇస్తాను. కాని వరంగల్ మార్కెట్ కు సంబంధించి నేను ఒక సూచన చేస్తున్నాను. ఈ రకంగా మంత్రి గారు వ్రాసిన దాన్ని డిఫెండ్ చేసుకోడానికి పోతే లాభం లేదు. కమీషనర్ ఎండ్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ మార్కెటింగ్ ను అక్కడకు పంపండి, అక్కడి వాస్తవాలను కమీషన్ ఏజెంట్స్ నుండి, ప్రతినిధుల నుండి తెలుసుకోమనండి. వారు ఏమి నిర్ణయం చేస్తే దానికి నేను ఒప్పుకుంటాను, వారిని పంపమనండి.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :— గౌరవ సభ్యులు ఓంకార్ గారు చేసిన సూచన మేరకు కమీషనర్ గారిని పంపి, వాస్తవాలను తెలుసుకొనేదానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- ఇది చాలా తీవ్రమైన సమస్య. అర్ధ గంట చర్చకు అనుమతి ఇవ్వండి.

చైర్మన్ :— నోటీసు ఇవ్వండి. నోటీసు అడుగుతున్నానంటే అంగీకరిస్తున్నట్లే కదా?

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :- శాసన సభ ప్రారంభమయినప్పటి నుండి రోజూ ఒకటో రెండో ప్రశ్నలు పోస్టుపోన్ అవుతున్నాయి. అవి పర్మనెంటుగా పోస్టుపోన్ అవుతున్నాయని నేను అనుకోవడం లేదు. ఈ విధంగా పోస్టుపోన్ చేసిన ప్రశ్నల మీద ఒక రోజు టైం ఇవ్వండి మాట్లాడేదానికి.

చైర్మన్ :— ఏ ప్రశ్నలయితే పోస్టుపోను అయ్యాయో, అవి సోమవారం నుండి పోస్టుచేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :— నేను పాయింటాఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము స్పీకర్ గారిమీద నిఘా పెట్టిందని....... ఇది నేను చెప్పింది కాదు. స్పీకర్ గారే చెప్పినట్లు....

(ఇంటరప్షన్)

12-00 మ. నా పాయింటాఫ్ ఆర్డరును వినండి....

(ఇంటరప్షన్)

Chairman :—I am not giving you permission.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—మీరు ముందు నేను చెప్పింది విని రూలింగ్ ఇవ్వండి ముందు మీరు వినాలి కదా ? ఇది నేను చెప్పిన మాట కాదు.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—అధ్యక్షా, శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పింది అనుమతి లేకుండా, అసందర్భంగా మాట్లాడు తున్నందుకు పర్మిషన్ ఇవ్వరని మాట్లాడనవి రికార్డులోకి పోవని చెప్పండి.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, స్పీకర్‌గారు తన మీద నిఘా పెట్టినందుకుగాను తన గన్‌మన్‌లను పంపించి వేశారని క్లెవక్‌లో . . . . (ఇంటరప్షన్) నేను 302 క్రింద పాయింటాఫ్ ఆర్డరు రెయిజ్ చేస్తున్నాను. నేను చెప్పింది ముందు. . . . (ఇంటరప్షన్). . 140 క్రింద ప్రివిలేజి మోషన్ ఇచ్చాను (ఇంటరప్షన్)

Chairman :—I am not giving my consent under Rule 148. I do not see privilege in this as the Chief Minister has given categorical assurance in this House.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ:—నేను సప్లిమెంటరీకోసము నిలబడ్డాను. నన్ను సప్లిమెంటరి వేయనీయండి.

చైర్మన్ :—మీ ప్రివిలేజ్ మోషన్ మీద ఇది నా రూలింగ్ :—
I am not giving my consent. I do not see privilege in this as the Chief Minister has given categorical assurance in this House. స్పీకర్ గారి ఇంటిమీద సర్వయిలెన్స్ పెట్టే దౌర్భాగ్య స్థితి ఈ ప్రభుత్వానికి పట్టలేదని. కనుక గౌరవ సభ్యులు అటువంటి సమస్యలను లేవనెత్తవలసిన ప్రశ్న లేదు.

I am not giving my consent.

(ఇంటరప్షన్)

నా పర్మిషన్ లేకుండా మాట్లాడినవి రికార్డులోకి పోడానికి వీలు లేదు. నేను పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. . . .

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మీరు క్వశ్చన్ అవర్ క్లోజ్ చేశారం? లేదా ? నేను సప్లిమెంటరీ కోసము నిలబడ్డాను. మీరు నన్ను అనుమతించారు. నేను మాట్లాడబోతున్నాను. అర్ధ గంట నుండి నిలబడ్డాను మాట్లాడడానికి ?

చైర్మన్ :—అర్ధ గంట డిస్కషన్‌కు నేను నోటీసు ఇమ్మని చెప్పాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మీరు ఇదివరకే అర్ధ గంట డిస్కషన్‌కు కొన్ని ఇష్యూల మీద పర్మిషన్ ఇచ్చారు. అయితే ఇంతవరకు పోస్టు చేయలేదు. ఎపుడు వస్తాయో తెలియదు.

చైర్మన్ :—పోస్టు చేస్తాను.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 90-ఎ (11053)-వాగ్రూప సమాధానములు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో అక్కడ ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులు నెలకొని వున్నాయి. 3-4 సంవత్సరాల నుండి ప్రత్తి పంట పోయి, రైతులు ఆత్మహత్యలుచేసుకొనే పరిస్థితులు వచ్చాయి. ఈ సంవత్సరం మూడు వంతులు పంట పోయింది. దొంగ పురుగుల మందు ప్రభావం పడి పంటలు చెడిపోయి, అక్కడ రైతులు అల్లాడుతున్నారు. ఇపుడు నాలుగవవంతు పంట మాత్రమే రైతుల వద్ద వుంది. దానిని రైతులు అమ్ముకోలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. మార్కెటుకు పోతే మధ్య దళారిలు చౌకగా కొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, సి.సి.ఐ. నామమాత్రంగా వచ్చి, కొనుగోలు చేయాలి కాబట్టి మేము కొనుగోలు చేస్తున్నామని చెప్పి, అనిపించడం కోసము పని చేస్తున్నది తప్ప, రైతులను ఆదుకోడానికి ఏ మాత్రం పని చేయడం లేదు. అటువంటి పరిస్థితిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మార్క్‌ఫెడ్‌ను రంగములోకిదించడమో, లేక సి.సి.ఐ. చేత పూర్తిగా రైతు దగ్గరున్న కాటన్ని కొనుగోలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటుందా ?

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—సి.సి.ఐ. మార్గదర్శక సూత్రాల ప్రకారం, మద్దతు ధర పడిపోయినప్పుడే సి.సి.ఐ. ప్రత్తిని కొనడం జరుగుతుంది. ఎక్కువ ధర వున్నప్పుడు ఇతరులు కొంటారు, అప్పుడు సి.సి.ఐ. వారు కొనవలసిన అవశ్యకత లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మార్క్‌ఫెడ్‌ద్వారా కొనుగోలు చేయిస్తారా? సి.సి.ఐ. నామమాత్రంగా కొనుగోలు చేస్తున్నది. రైతుల వద్ద వున్న పూర్తి పంటను సి.సి.ఐ. కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వము ప్రయత్నం చేస్తుందా? లేదా మార్క్‌ఫెడ్‌ద్వారానైనా కొనిపిస్తారా? 40 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు కూడా.

శ్రీ బి. వీరారెడ్డి :—మద్దతు ధర కంటే ధర తగ్గిపోతే సి.సి.ఐ. ద్వారా కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వము ప్రత్యేక కృషిచేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

చైర్మన్ :—జానీగారు అర్ధ గంట డిస్కషన్‌కు ఎలౌ చేశాను.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న – వాగ్రూప సమాధానములు ముగిసినవి.

రూలింగు :

శాసన సభా ప్రాంగణములో శాసన సభ్యులుగాక ఇతరులు పత్రికా సమావేశము నిర్వహించ వచ్చునాయను అంశము గురించి.

Chairman :—(Looking to Sri D. K. Samarasimha Reddy) Mr. Samarasimha Reddy yesterday you raised a point of order. I am giving the ruling.

Sri D. K. Samarasimha Reddy raised a point of Order on 2nd March, 1989 whether holding of Press Conference by other than Members of the House within the precincts of the House is permissible. Any action or conduct which may cause or tend to cause any obstruction or hindrance to Members of the House is prohibited within the precincts of the House. The Speaker is the authority under whose direction order is maintained within the precincts. But, so far no specific directions were issued as to what is to be done or not to be done. I am separately issuing directions in this regard.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—During the course of the sitting of the House. I have said specifically.

చైర్మన్ :—అది ఇంతవరకు ఏమీ లేదు. నేను ఇపుడు ఇస్తున్నాను. I am issuing separately.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :—ఇంతకు ముందు ఇదే సభలో స్పీకరుగారు ఒక రూలింగు ఇచ్చారు. గాజుల నర్సాపూర్ ఇన్సిడెంటు విషయంలో. ఆ రూలింగును కూడ మీరు పరిశీలించండి. 10—20 గం.

చైర్మన్ :—ఇకనుంచి ఇటువంటివి జరగకుండా చూస్తాము.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అధ్యక్షా, మంత్రుల గురించి ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు చాంబరులోనికి పోయి అడగండి అంటున్నారు. మేము తెలుసుకుంటున్నాము. కాని సెక్రటేరియట్ కి పోతే ఏ మంత్రులు ఏ చాంబరులో ఉన్నారో తెలియడం లేదు. నేమ్ ప్లేట్స్ లేవు. టెలిఫోన్స్ తెలియవు. అక్కడ నేము ప్లేట్స్ పెట్టించమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—ఈ రోజు వేలాది మంది టీచర్సు, హెడ్ మాస్టర్లు వీరందరు కూడ ఒక ప్రొసెషన్ తీసుకుని శాసన సభకి వస్తున్నారు. ఈ ఇష్యూ గత స వత్సరము నుంచి అంతకు ముందు నుంచి కూడా వాళ్ళు రావడం అపోజిషన్ లీడర్సు మేము అందరము పోయి వాళ్ళని ఎడ్రస్ చేయడం జరుగుతున్నది. కాని అది మాత్రం ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉంది. ఈ మధ్య నేను కాకినాడ పోయినప్పుడు అక్కడ జిల్లా పరిషత్తు టీచర్లకు కూడ రెండు సంవత్సరముల నుంచి శాలరీస్ రావడం లేదని తెలిసింది. వేలాది మందికి జీతాలు రావడంలేదు అంటే అది ప్రభుత్వానికి గౌరవమైనటువంటి విషయం కాదు. వేలాది మంది బాండెడ్ లేబరుగా ఉన్న 20 వేల మందికి ఎక్కువగా ఉన్న టీచర్సు యొక్క సమస్య ప్రతి శాసన సభ సమావేశములోను మనం చర్చిస్తున్నాము. ప్రభుత్వము ఎప్పుడు చూసినా కూడా వాగ్దానాల వర్షాలు కురిపించడం జరుగుతోందిగాని ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే ఉంటోంది. ఈ సమస్యను ఏ మాత్రము పరిష్కరించే దుకు ప్రభుత్వము సిద్ధముగా ఉన్నట్లు కనిపించదు ఈ టీచర్సు విషయంగాని బాండెడ్ లేబరుగా ఉన్న స్పెషల్ టీచర్సు విషయము తెలుగు పండితుల విషయము ఎవరికైతే 90 రూపాయలు శాలరీ ఇస్తున్నారో వారి

విషయం, అట్లాగే వేకెన్సీస్ కూడ ఫిలప్ చేయకుండా ఉన్న ఎయిడెడ్ స్కూల్సు విషయం శాలరీస్ లేకుండా కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి పని చేయడం ఇవి అన్ని ఉన్నాయి. ఈ సమస్యలన్నిటిపై ప్రభుత్వము ఏమైనా ఈ సమావేశాలు ముగిసే లోపల తీసుకుని ఇవి అన్ని సాల్వు చేసేందుకు వాగ్దానము చేయడమే కాకుండా వారము పది రోజులలో కంప్లీటు చేసి దీనిని శాసన సభలో చెబితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, శాసనసభ కార్యక్రమాల నియమ నిబంధనలోని 144వ రూలు ప్రకారం ఈ పిటిషన్ నేను సభకు సమర్పిస్తున్నాను. కమిటీకి, రెవెన్యూ డివిజనులో పని చేసే అవకాశాన్ని అపహరిస్తున్న జి.ఓ. 870 ని ఎత్తివేయాలని, సవరించిన డి. ఎ. గత రెండు సంవత్సరాలుగా పెన్షనర్స్‌కి ఉపసంహరించినట్లు, ఏజెన్సీ ఎలవెన్సులు ఇతర ఎలవెన్సులు ఉపసంహరించినట్టు ఉన్న ఆర్డర్లను ఉపసంహరించి వాటి పునరుద్ధరించాలని, భాషా పండితులను, వ్యాయామ ఉపాధ్యాయులను మొత్తం 898 మంది గత ఐదు సంవత్సరాలుగా పని చేస్తున్న వారిని రెగ్యులర్ చేయాలని మొదలైనవన్ని ఈ మెమోరాండంలో నివేదించబడినవి. ఈ మెమోరాండం ఈ ఉపాధ్యాయ సంఘాలు అన్ని కలిపి ఇస్తున్నాయి. దయచేసి దీనిని స్వీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పెటిషను అధ్యక్షుల వారికి అందజేశారు)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ టీచర్సు ఫెడరేషను వారి పిటిషనును నేను ఈ సభకు అందజేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో రెండు లక్షలకు పైగా ఉన్న ఉపాధ్యాయులకు సంబంధించిన అతి ప్రధానమైన సమస్యలు, ఏళ్ళ తరబడి పరిష్కారం కానందున ఫెడరేషన్ దశల వారి ఆందోళన కార్యక్రమాల తరువాత కూడా పరిష్కరించనందున భావ సారూప్యముగల నాలుగు సంఘాలతో కలిసి లక్షా 50 వేలమందికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న, గత నెల 20న అన్ని జిల్లా కేంద్రాలలో ధారణ కార్యక్రమాలు వేలాది మందితో నిర్వహించినా ఫలితము లేనందున ఈ దినము 20 వేల మంది ఉపాధ్యాయులతో చెలో ఎసంబ్లీ నిర్వహించిన సందర్భంలో వారి న్యాయమైన సమస్యపై పెటిషను సమర్పిస్తున్నాను.

(పెటిషను అధ్యక్షుల వారికి అందజేశారు.)

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :—ఈ నాలుగు సంఘాల వైపునుంచి వారు కోరుతున్నటువంటి 29 కోర్కెలతో దానిపై పెట్టుకున్న మా అప్లికేషన్‌తో జతపర్చి దీనిపై వెంటనే తగుచర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ పెటిషన్ తమకు సమర్పిస్తున్నాను.

(పెటిషన్ అధ్యక్షుల వారికి అందజేశారు.)

శ్రీ జె. వెంకటేశ్వరరావు(కొల్లాపూర్):— అధ్యక్షా, గత కొలది రోజులలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుల సంఘాలు వారి కోరికలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పటికి పరిష్కారము చేయనందున నిరాహార దీక్షలో ఉండి ఈ రోజు ఎసంబ్లీకి పొసెషన్ తీసి గౌరవ స్పీకరు గారి,

వారు మెమోరాండం సమర్పించడానికి వస్తున్నారు. దయచేసి మీరు ఆ మెమోరాండం స్వీకరించి వారి కోరికల పత్రాన్ని ప్రభుత్వానికి సమర్పించి దానిని పరిష్కరించడానికి సహకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్):— అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో ఉన్న డి. బి. ఆర్. మిల్ సుమారు మూడు నెలల నుంచి మూత పడి ఉంది. దానిలో 4 వేల మంది కార్మికులు పని చేస్తున్నారు. నేను 304 నోటీసు కూడా ఇచ్చాము. ఏమీ జరగలేదు. ప్రిమియర్ ఇంజనీరింగు ఫ్యాక్టరీ, సర్ సిల్కు ఫ్యాక్టరీ ఆంధ్రి సిమెంటు ఇవి అన్నీ మూత పడి ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఏ విధమైనటువంటి శ్రమ తీసుకోవడం లేదు. ఈ కార్మికుల గురించి ఏమీ ఆలోచించడంలేదు. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. 304 మీరు ఎలా చేయడంలేదు. మీరు ఎడ్మిట్ చేయడంలేదు. అది ఎడ్మిట్ అయ్యేట్లు చూస్తారా?

చైర్మన్:— నేను పరిశీలన చేస్తాను. 10-30 గం. ఉ.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి:— మొదటినుంచి పరిశీలన చేస్తామని చెబుతున్నారు. దానిని ఎడ్మిట్ చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్సు స్టూడెంటు, గ్రాడ్యుయేటు దగ్గర దాదాపు 4 రోజులనుంచి సమ్మె చేస్తున్నారు. దానిమీద నేను రూలు 304 క్రింద నోటీసు ఇవ్వడం జరిగినది. వారికి ఉద్యోగాలు లేక బాధపడుతున్నారు. ఉద్యోగాలు నియామకాలమీద బాన్ ఉంది కాబట్టి వారు చాలా బాధ పడుతూ సమ్మె చేస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ 304 నోటీసుమీద వెంటనే చర్చకు వచ్చేట్లు చేస్తారా?

చైర్మన్:— ఇక్కడ వచ్చే 304 నోటీసులు అన్నీ పంపుతున్నాను, దయచేసి సభ్యులు నాతో వారి నే అన్ని నోటీసులమీద యిక్కడ చర్చించుకోవచ్చును. ఇపుడు చాలా నోటీసులు ఉన్నాయి ఇపుడు 304 నోటీసు మీద డిస్కషన్ మూడు రోజుల నుంచి పోస్టుపోను అవుతున్నది.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, నాకు స్పీకరుగారి నుంచి ఒక డైరెక్షన్ కావాలి. ఇక్కడ మేము ఏమైనా ప్రశ్నలు అడిగితే తమరు మంత్రులను కలిసి చెప్పమని చెబుతున్నారు. కాని సెక్రటేరియట్‌లో మంత్రులు ఏ మంత్రి ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియడంలేదు. వారి ఆఫిషియల్ చాంబర్, రెసిడెన్సులు, వారి టెలిఫోన్ నెంబర్లు తెలియవు. సెక్రటేరియట్‌లో సింగిల్ సైన్‌బోర్డు కూడా లేదు. ఇది మెంబర్సుకు సంబంధించిన ప్రివిలేజ్ యిష్యూగా కూడా వస్తుంది.

చైర్మన్ :— మంత్రులకు సంబంధించిన సైన్‌బోర్డులు సెక్రటేరియట్‌లో పెట్టే ఏర్పాటు చేయండి. అంతేకాకుండా మంత్రుల టెలిఫోను నెంబర్లు వారి ఆఫీసులకు సంబంధించి, రెసిడెన్సీలకు సంబంధించి యిక్కడ సభ్యులకు వెంటనే సర్క్యులేట్ చేయండి.

శ్రీ సి. ఆనందరావు :—నాకు ఆఫీసు ఛాంబర్ సైన్ బోర్డు ఉంది. మిగతా వారి విషయంలో ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఆర్డర్సు యిస్తాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :—పంచాయతీరాజ్ మినిస్టరుగారికి సైన్ బోర్డు లేదు.

చైర్మన్ :—ఇక్కడ సభలో మొత్తం సమాచారం టెలిఫోను నెంబర్లు రెసిడెన్సెస్ టెలిఫోను నెంబర్లు మంత్రులకు సంబంధించినవి రేపటిలోగా యిక్కడ సభలో పెట్టించవలసిందిగా చెబుతున్నాను. రేపు వాటిని సభాసమక్షంలో ఉంచడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :—ముందుగా మంత్రుల సైన్‌బోర్డులు సెక్రెటేరియట్‌లో పెట్టించమనండి.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) :—అధ్యక్షా, తమరు నిన్న 304 నోటీసు విషయం చెప్పడానికి అవకాశం యిచ్చారు. కాని నిన్న 2 గంటల చర్చనూ ఎక్స్‌పంజ్ చేయమన్నారు. ఇపుడు నెల్లూరు దగ్గర బుజబుజనెల్లూరులో 2000 నేత ఇళ్లను కూలగొట్టారు. దానిమీద నేను 304 నోటీసు యిచ్చాను. అక్కడ సమస్య చాలా టెన్షన్‌లో ఉంది అది 2000 ఇళ్ళు కూలగొట్టే సమస్య. తమరు వ్యక్తులకు ప్రాధాన్యత యిస్తున్నారు. కాని ఆ సబ్జెక్ట్ యొక్క ప్రాధాన్యతను దృష్టిలో పెట్టుకోవడంలేదు. మైట్ యీజ్ రైట్ అనే పద్ధతిలో ఉంది. దీనిమీద మంత్రిగారు ఒక స్టేటుమెంటు యిక్కడ సభలో వెంటనే యిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ డి. వీరయ్యచౌదరి :—దీనికి సంబంధించిన సమాచారం రేపు తెప్పించి వెంటనే యిక్కడ ప్రకటన చేస్తాను.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి:—అధ్యక్షా, తుంగభద్రా స్టీల్ కంపెనీని మూసివేయడంవల్ల 500 మంది కార్మికులు తిండిలేక చాలా బాధలు పడుతున్నారు. ఈ విషయంలో నేను 304 నోటీసు యిచ్చాను. ఇంతవరకూ దానిని చర్చకు తీసుకోలేదు.

చైర్మన్:— చర్చించవలసిన 304 లు చాలా వచ్చాయి. ఇదివరకు నోటీసు యిచ్చిన 304 లు పూర్తి కాలేదు. సభ్యులు మాతో సహకరిస్తే అన్నింటిమీద చర్చకు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

చైర్మన్:—విద్యాసాగరరావుగారు:304 మీద మాట్లాడతారు.

శ్రీ శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరావు:—అధ్యక్షా, యీ 304 కు సంబంధించి సత్యనారాయణ రెడ్డి అనే రైతు ఆత్మ హత్య చేసుకున్న దుర్ఘటన కరీంనగర్ జిల్లాలో జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు) :— ఈ 304 లు పూర్తి చేయడానికి మీ కోఆపరేషన్ కావాలని అన్నారు.

I want a clarification from the Chair. You wanted my co-operation along with all other Members of the House. (interruption) We have been co-operating and it is unfortunate one of the Members ఎవరికి బలం ఉంటే, ఎవరు గట్టిగా అరవగలిగితే వారికి అవకాశం ఇస్తున్నారన్న అనుమానం అసెంబ్లీలో బయలు దేరింది. దయచేసి అలాంటి వాతావరణం రాకుండా చూడాలి. మమ్మల్ని కోఆపరేట్ చేయమని అడిగారు. అలాంటప్పుడు క్లారిఫికేషన్‌కు అవకాశం ఇవ్వాలి. నేను కాంగ్రెస్ పార్టీ ఛీఫ్ విప్‌ను కాబట్టి మా పార్టీ సభ్యులకూ, మీకు మధ్య రాయబారిగా వుండవలసిన అవసరం ఉంది. రాంభూపాల్ చౌదరిగారికి క్లారిఫికేషను అడగడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. 10-40 ఉ.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు) :—అధ్యక్షా, Let me thank Sri Bapi Raju for giving me this opportunity. రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి దాదాపు 100 మున్సిపాలిటీలలో సిబ్బందికి గత ఆరు మాసాలుగా జీతాలులేని పరిస్థితి ఉంది. దీనిగురించి కాంగ్రెస్ తరపున చాలామంది 304 వ నిబంధన క్రింద నోటీసు ఇచ్చాము. దానిని పరిశీలించి అనుమతించాలని కోరుతున్నాను.

చైర్మన్ :— ఓ. కే.

డా. యస్. చంద్రమౌళి (చీరాల):— అధ్యక్షా, వ్యవసాయం తరువాత ప్రధానమైన వృత్తి చేనేత పరిశ్రమ. మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 50 లక్షల మంది చేనేత పారిశ్రామికులు ఉన్నారు. వారి పరిస్థితి దినాతి దీనంగా ఉంది. వారు దుస్థితికి లోనై కేవలం రెండు, మూడు నెలల కాలంలో 15 మంది దాకా ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు. 25 మంది దాకా ఆకలి చావులకు గురయినట్టు రిపోర్టు వస్తున్నాయి. ఇలాంటి ముఖ్యమైన సమస్యపై చర్చించేందుకు నేను నోటీసు ఇచ్చాను, ఇంతవరకు అతిగతీ లేకుండా పోయింది. చేనేత కార్మికుల విషయం పట్టించుకొంటారా లేదా? వారి సమస్యలనుగురించి చర్చించేందుకు అవకాశం ఇస్తారా లేదా అని సందేహాస్పదంగా ఉంది.

చైర్మన్ :—చేనేత కార్మికులకు సంబంధించిన నోటీసు పరిశీలనలో ఉంది, తీసుకొంటాము.

డా. యస్. చంద్రమౌళి :—వారు అన్నిచోట్లా రాస్తా రోకో ఉద్యమాన్ని చేపట్టారు. అసౌకర్యం కలుగజేస్తున్నారు. అతి ప్రాముఖ్యత గలిగిన ఈ విషయాన్ని చర్చించడానికి రేపే అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

రూలు 304 క్రింద ప్రాశస్త్యము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయము :

"జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన, కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలుచేయుట."

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :—అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో చాలామంది రైతులు తాము తీసుకొన్న అప్పులను తిరిగి కట్టలేక, వ్యవసాయం ద్వారా తమ జీవితాలను నిలదొక్కుకోలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న సంఘటనలు చూశాము. ప్రతి రైతుల ఆత్మహత్యల విషయం మన శాసనసభలోనే కాక పార్లమెంటులో కూడా చర్చకు వచ్చింది. మన పొరుగు రాష్ట్రాలైన మహారాష్ట్ర తదితర రాష్ట్రాలలో రైతులు ఉద్యమాన్ని చేపట్టి ఋణ విముక్తికి పోరాడుతున్న విషయం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రతి రైతులు నిస్సహాయులై ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్న విషయాన్ని అక్కడ ప్రస్ఫుటంగా చెప్పుకోవడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఒక సంఘటనను తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కరీంనగర్ జిల్లాలో 23వ తారీఖున పింగళి సత్యనారాయణరెడ్డి అనే రైతు కరీంనగర్ జిల్లా కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకుకు వచ్చి ఆ బ్యాంకు అధికారులముందే విషాన్ని త్రాగి చనిపోవడం జరిగింది. ఆ పింగళి సత్యనారాయణరెడ్డి ఫోటో తమరు చూస్తే తెలుస్తుంది. అతను దృఢకాయుడు, చాలా గౌరవప్రదమైన వ్యక్తి, అతన్నిచూస్తే ఆత్మహత్యకు పాల్పడేంత మనోధైర్యాన్ని కోల్పోయే వ్యక్తా అన్న అనుమానం కలుగుతుంది. అలాంటి వ్యక్తి జిల్లా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు అధికారుల వేధింపులను భరించలేక, తన ఆత్మగౌరవానికి భంగం కలగడం భరించలేక, ఆ బాధకు తట్టుకోలేక ఆత్మహత్య చేసుకోవడం జరిగింది. అందుకు సంబంధించిన వివరాలు చెప్పదలచుకొన్నాను. కరీంనగర్ జిల్లా కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంకు అధ్యక్ష్యానగల కొక్కెరకుంట సొసైటీకి రైతులు పడివున్న బకాయీలను వసూలుచేసేందుకు వారి ఆస్తులను జప్తుచేయడానికి ఆ. పి. లను ఎగ్జిక్యూట్ చేయడానికి అధికారులు పోయారు. అసలు కొక్కెరకుంట సొసైటీలో 90 శాతం కలెక్షన్ అయింది, అంతేకాకుండా గత సంవత్సరం ఆ సొసైటీవారు అత్యధికంగా కలెక్షన్ చేసినందుకు వాళ్ళకు ఎవార్డ్ కూడా ఇచ్చారు. అలాటి సొసైటీ క్రింద వున్న రుద్రారం మరియు వన్నారం అనే రెండు గ్రామాలను మాత్రం అధికారులు డెలిబరేట్ గా సెలక్ట్ చేసి అక్కడ కేవలం ఇద్దరు వ్యక్తులను అవమానపరచాలనే ఉద్దేశంతో ఆ గ్రామాలకు ఎటాచ్ మెంట్ కోసం పోయారు. అయితే రుద్రారం అనే గ్రామంలో 80 మంది రైతులు బాకీ వున్నప్పటికీ సత్యనారాయణరెడ్డిగారి ఇంటిని మాత్రమే సెలక్ట్ చేసుకొని దాదాపు 6 గంటల ప్రాంతంలో అధికారులు ఆ గ్రామానికి పోవడం జరిగింది వారు సత్యనారాయణరెడ్డిగారి ఇంటికి వెడితే అతను, అతని భార్య, తదితర గ్రామస్థులు కోఆపరేటివ్ నిబంధనల ప్రకారం సాయంత్రం 6 గంటల తరువాత ఆ.పి ని ఎగ్జిక్యూట్ చేసేందుకు వీలులేదని అభ్యంతరం తెలిపారు. అయినప్పటికీ అతనినుంచి రావలసిన 4,900 రూపాయల బకాయీకోసం ఆయన

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఇంటి దర్వాజాలను ఊడదీశారు. ఇంట్లో వున్న సామానులను, బట్టలను తీసుకుపోయారు. అధికారుల అంచనా ప్రకారం ఇ. పి ని ఎగ్జిక్యూట్ చేసి సత్యనారాయణరెడ్డిగారి ఇంటినుంచి సీజ్‌చేసుకొన్న ఆస్తి విలువ కేవలం 650 రూపాయలు మాత్రమే. కాని అతనినుంచి వసూలుచేయవలసింది 4,900 రూపాయలు. అంటే కేవలం అతనికి మానసిక క్షోభను కలిగించడానికి, అతని కుటుంబాన్ని అవమానపరచడానికే ఇలా చేశారని స్పష్టమవుతున్నది. బ్యాంకు అధికారులు సత్యనారాయణరెడ్డిగారి ఇంటికి వచ్చినప్పుడు అతని భార్య స్పష్టంగా చెప్పింది—మా ఇంట్లో ఎన్నో వేల రూపాయల విలుగల ప్రత్తి పంట, మిర్చి పంట ఉంది. ఈ పంటను మేము ఇదివరకే అమ్మివేశాము. బ్యాంకు బకాయీ చెల్లించేందుకే మేము పంటను అమ్మివేశాము, పంటను కొన్న వ్యక్తి రేపు డబ్బు చెల్లించడం జరుగుతుంది. అతను డబ్బు ఇవ్వగానే బ్యాంకులో కడతాము. తమకు ఒక్కరోజు గడువు ఇవ్వమని ఆవిడ చెప్పింది. పంటను కొన్న వ్యక్తిని కూడా పిలుచుకువచ్చి చూపించడం జరిగింది. అయినప్పటికి అధికారులు ఒక్కరోజు కూడా ఆగకుండా బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించడం జరిగింది. వారు తీసుకువెళ్ళింది మూడు దర్వాజాలు, కొన్ని చెంబులు, ఒక కొప్పెర మాత్రమే. ఇంట్లో వాళ్ళు స్పష్టంగా చెప్పారు—మిర్చి పంట, ప్రత్తి పంటను సీజ్ చేసుకోండి, లేక వాటిని సంచిలలో పెట్టి ఒక రూమ్‌లో వేసి తాళం వేసుకోండి, ఆ పంట మీ కోసమే పెట్టాము, ఆ పంటను అమ్మి డబ్బు కడతాము లేక మీరే ఎటాచ్ చేసుకోండి అని చెపుతున్నా వినకుండా, 4,900 రూపాయలు రాబట్టుకొనడానికి అవసరమైన సరుకు అక్కడ వున్నప్పటికి వాటిని ముట్టుకోకుండా కేవలం వారిని అవమానపరచాలన్న ఉద్దేశంతో ఆ పనిచేశారు. ఈ గ్రామంలో కేవలం ఒకే ఒక వ్యక్తి ఇంటికి వెళ్లారు, అదేవిధంగా వన్నారం అనే గ్రామంలో కూడా కేవలం ఒకే రైతు ఇంటికిపోయి ఇట్లోవుండే ప్యాను మొదలైనవి జప్తుచేశారు. ఈ హత్యకు, మాకు సంబంధంలేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. 22 వ తారీఖున అధికారులు జప్తుచేసిన మాట కూడా వారు చెప్పారు. సత్యనారాయణరెడ్డి దుర్భాషలాడారని వారు చెప్పారు. అయితే ఆయన దుర్భాషలాడినప్పటికి చట్టప్రకారం దర్వాజాలు ఊడదీకవలసిన పనిలేదు. అతనిని క్షోభపెట్టి ఆత్మహత్యకు పాల్పడేందుకు అధికారులు కారకులయ్యారు. కాబట్టి కేవలం కోఆపరేటివ్ శాఖా మంత్రిగారు దీనికి సమాధానం చేపితే సరిపోదు, హోం మినిస్టరుగారు కూడా దీనికి వివరంగా సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిగురించి వివరంగా తెలుసుకొని సభముందు పెడతామని, అధికారులపై చర్య తీసుకొంటామని

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశంజిల్లా కొరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే కో ఆపరేటివ్ చట్ట ప్రకారం ఆ అధికారులపై చర్య తీసుకోవడమే కాకుండా పోలీసుపరంగా కూడా చర్య తీసుకోవాలి. ఇది ఎందుకు చెప్పుతున్నానంటే బ్యాంకు అధికారుల వద్దకుపోయి నేను మొరపెట్టుకొన్నా వినలేదు కాబట్టి నేనువిషం త్రాగి చచ్చిపోతాను అని అతను విషం త్రాగి చనిపోతే కొందరు అధికారులు అతని శవాన్ని తీసుకు పోయి ప్రక్కన వున్న పార్క్‌లో వేశారు. పోలీసువారు 174 సెక్షన్ క్రింద కేసు ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తున్నప్పుడు సత్యనారాయణరెడ్డి జేబులో ఒక చీటి దొరికింది, బ్యాంకు అధికారులు నన్ను హింస పెట్టారు, గ్రామంలో నా గౌరవాన్ని మంటగలిపారు కాబట్టే నేను విషం త్రాగి చనిపోతున్నాను అని ఆయన వ్రాసిన చీటి అది. ఆ చీటిని పోలీసువారు తీసివేశారు. అతని మరణానికి బ్యాంకు అధికారులు కారకులయ్యారు, సెక్షన్ 304-బి, సెక్షన్ 306 ఐ.పి.సి. దీనికి వర్తిస్తుంది. ఇది నేరం, కాబట్టి వెంటనే ఆ అధికారులను అరెస్టు చేయించ వలసిందిగా హోం శాఖా మంత్రికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే రాష్ట్రవ్యాపితంగా ఆ.పి. లను ఎగ్జిక్యూట్ చేస్తున్న తీరు అనాగరికంగా ఉంది, ఇది నిజాం కాలంలో చేసినట్టుగా ఉంది. ఎవరైనా అప్పు చెల్లించలేకపోతే వాడి వీపుమీద బండరాళ్ళు పెట్టి వసూలుచేసే పద్ధతి మంచిది
10-50 ఉ. కాదు. పొరుగునే వున్న మహారాష్ట్ర తదితర రాష్ట్రాలలో ఇలాంటి బలవంతపు వసూళ్ళు చేయడం లేదు. ఆ.పి. వున్నప్పటికీ ఏ రైతు అయినా కోర్టుకు వెడితే స్టే దొరుకుతుంది. ప్రభుత్వం రైతులకు ఏమీ ఇవ్వడంలేదు, కాని ఇలాంటి పనులుచేయడం జరుగుతోంది. ఈనాడు సత్యనారాయణరెడ్డి విషయంలోనే కాదు, మరొకచోట అధికారులు తీపులు వేసుకొని పోలీసు ఎస్కార్ట్‌తోపోయి ఎటాచ్‌మెంట్ చేస్తున్నారు. ఇటువంటి ఎటాచ్ మెంట్లను, రైతులను బాధపెట్టే చర్యలను నిర్మూలన చేయాలి. లేకపోతే చాలా తీవ్రమైన పరిణామాలు ఈనాడు ఎదుర్కోవలసి ఉంటుంది. ఎందుకంటే, రైతులు కష్టపడి పంటలు పండిస్తున్నారు, జాతీయస్థాయిలో ధాన్యోత్పత్తిని పెంచుతున్నారు, రైతులకు ప్రభుత్వం ఎటువంటి సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నాదో ఆలోచించాలి. కరెంటు ఇవ్వడం లేదు, సరైన మందులు ఇవ్వడం లేదు, నీరు ఇవ్వడం లేదు, అధికారులు తప్పు పని చేస్తున్నప్పుడు, రైతులను ఆదుకోవాలన్నప్పుడు అప్పులు వసూలు చేసే హక్కులేదు. ఆ అప్పు చెల్లించవలసిన బాధ్యత లేదని స్పష్టంగా చెప్పుతున్నాను. ఇకముందుకైరాష్ట్రంలో ఇటువంటి చర్యలు తీసుకోవద్దని కోఆపరేటివ్ మంత్రిగారిని కోరడం జరిగింది.

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణ రెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

వెంటనే సంబంధిత అధికారులను జైల్లో వేసి. రైతుల యొక్క ఆత్మగౌరవాన్ని రాష్ట్రంలో కాపాడవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, కోఆపరేటివ్ అధికారులు శ్రీ సత్యనారాయణ పాలిట యమ దూతలుగా పోయినట్లు కనిపిస్తోంది. యమదూతలను ఎవరు పంపారని ఒకసారి ఆలోచిస్తే, బాధ్యులు ఎవరని ఎవరని ఆలోచిస్తే దీనికి పూర్తి బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది. వీరు దూతలు మాత్రమే యముడు వేరే ఉన్నాడు. ఈ దూతలు వెళ్ళి సత్యనారాయణ రెడ్డిగారి ప్రాణాన్ని తీసుకున్నారు. లాక్కున్నారంటే, దాని అర్థం ఏమిటి ? ఈ రోజు రైతు బాంధవులుగా, రైతేరాజు అని అంటూ రైతు ప్రాణాలను తీయడానికి కూడా ఒడిగడుతున్నారంటే, ఎంత దుర్మార్గమైన పని చేశారో ఒకసారి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా రైతు ఇంట్లో మిర్చి, ప్రత్తి పంట ఉన్నప్పుడు, మీరే అమ్ముకొనండని చెపితే కూడా ఇవి ఎగ్జిక్యూట్ చేయాలంటే, అధికారులో ఇంకో విధంగా ప్రవర్తించి అక్కడ ఉండే చెంబు, తపాలా జప్తు చేశారు. అలా జప్తు చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఆ సరుకును జప్తు చేయాలి. ఆ విధంగా కాకుండా వారు—పత్రికల్లో కూడా పదే పదే చెప్పినట్లు వచ్చింది. సత్యనారాయణ రెడ్డి గారు, భార్య అందరూ చెప్పారు. ఈ సరుకు అమ్మి—ఇంట్లో ఉన్నది మార్కెట్‌లో అమ్మి తీసుకోండని చెప్పినప్పటికి కూడా వినకుండా వారిని కేవలం అమర్యాదపాలు చేయాలని, వారిని కేవలం ఇన్‌సల్టు చేయాలని, ఊరిలో మర్యాద లేకుండా చేయాలని, ఇంట్లో ఉండే చెంబూ, తపేలా జప్తుచేసి ఆయనకు మర్యాద లేకుండా చేశారు. అప్పుడు ఆయన అన్నాడంట, మీరు యీ విధంగా అమర్యాదగా ప్రవర్తిస్తే నేను విషం తాగి చనిపోతాను అని. అదే విధంగా చేసినటువంటి ఘనుడు యీ సత్యనారాయణరెడ్డి గారు దీనికి కారణం, చేసీన యమధూతలు, వారికి శిక్షార్హులుగా చేయాలి. లేకపోతే, మేము పంపించాము, వారు వెళ్ళి మా ఆదేశాల ప్రకారం పని చేశారు, ప్రాణాలు తీప్పారు. కాబట్టి, వారిని శిక్షించడానికి వీలులేదని మీరు ఊరుకుంటారాయని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. నిండు ప్రాణాన్ని వీరు లాకొచ్చారు. పాప ఈ రైతు భార్యా పిల్లల ఫోటోలు చూస్తే ఎంత బాధపడుతున్నది, ఏ విధంగా విలపిస్తున్నది తెలుస్తుంది. ఎంత బతిమాలినా, ఎంత చెప్పినా దురుద్దేశ్యంతో ఇంత ఘోరం చేశారు. మీరు సందర్భంలో ఒక కమిటీని వేసి ఎంక్వయిరీ చేయించి అధికారులు, ఎవరు అయితే ఉన్నారో వారి పైన తగిన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. సస్పెండు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ప్రాసిక్యూట్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ విషయంలో పోలీసు వారు ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయిలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఎఫ్. ఐ. ఆర్. ఇష్యూ చేశారా? మంత్రిగారు చెప్పితే, అవసరం అయితే మంత్రిగారిని క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాను. మీరు అనుమతించినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— అధ్యక్షా, శిస్తు వసూలు, పన్ను వసూలు విషయంలో బ్రిటీష్ కాలం నాటి అనాగరిక పద్ధతులు జరుగుతున్నాయని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. 21 శతాబ్దం దగ్గరిలోకి వస్తున్నాం. 17వ శతాబ్దం పనులు జరగడం అనేది ఇక్కడ ముఖ్యమైన విషయం. ఇంతకు ముందు నర్సిరెడ్డి గారు చెప్పినట్లు, పంటలు ఉన్నప్పటికీ, తలుపులు పీకడం, ఆ తలుపులు కూడా ఒక రెక్క పీకుతారు అధ్యక్షా. పాడి గేదెలు ఉంటే, దూడలను జప్తు చేస్తారు గేదెలను జప్తు చేయకుండా, ఈ రకమైన అనాగరిక చర్యలు చేస్తున్నారు. ఇలా చేస్తే తప్ప వారు డబ్బు ఇవ్వరనే అర్థం వచ్చే విధంగా ఈ రకమైన పరిస్థితులను కల్పించడం చాలా అనాగరికమైన చర్య. పూర్వకాలపు నైజాముగారి ఫ్యూడల్ లక్షణాలు ఇంకా ఇప్పటికి అమలు జరగడం ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా అనాగరిక విషయమని చెప్పుతున్నాను. ఆ సందర్భంగా జరిగేటటువంటి ఆత్మహత్యలను, దానికి బాధ్యులైన వారి మీద తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ ఒక విషయం మనవి చేయాలని అధ్యక్షా . . . .

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— నిజాం పరిపాలనలో మేము ఇక్కడ ఉన్నాము. ఆ నిజాం ప్రభుత్వ కాలం రూల్సు ప్రకారం ఎగ్రికల్చరిస్టుల పశువులనుగాని, వ్యవసాయ పనిముట్లనుగాని ఎటాచ్ చేయకూడదని ఆ విధంగా రూల్సు. . . .

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— శ్రీ బాగారెడ్డిగారి లెక్క ప్రకారం నిజాంగారు అభ్యుదయ వాది ... అధ్యక్షా ఇప్పుడు ఈ వసూలు సందర్భంలో ప్రకాశం జిల్లాలో గొడసెపల్లి మండలంలో, రావినూతల గ్రామంలో వల్లూరు వెంకటసుబ్బయ్య అనే సామాన్య రైతు ఇంట్లో, వెళ్ళారు దమ్మిడీలేదు, ఏ సరుకు లేదు ఇంట్లో, భార్య ఏమి చేయలేక, 100 రూపాయలు బిడ్డల కోసం, తిండికోసం ఎక్కడో బదులు తెచ్చాను అవి ఇంట్లో ఉన్నాయి అంటే, ఆ వంద ఇవ్వమని చెప్పి చేతిలో నుంచి బలవంతంగా లాక్కెళ్ళారు. ఇక్కడ నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే—వసూలు చేయాలి, పన్నులు వసూలు చేయాల్సిందే. ఎవరి దగ్గర చేయాలి? బలమైన వారి దగ్గర చేయాలా? పంటలు పండని ప్రాంతాలలో, కరువు ప్రాంతాలలో చేయడమే కాకుండా బలహీనులు అయితే బలవంతంగా, అర్జెంట్‌గ వసూలు చేయడానికి పూనుకోవడం చాలా అన్యాయమని మనవి చేస్తున్నాను ఈ విధంగా రావినూతల గ్రామంలో, ప్రకాశం జిల్లాలో ఆత్మహత్యల ప్రస.

తీసుకువచ్చిన విషయములు :

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, దర్బారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణ రెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొండపాడు లోని, రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బాకాయిలను వసూలు చేయుట గురించి.

రాలేదు మా నోటీసులో అని మంత్రి గారు అన్నారు. ఆత్మహత్యలు జరుగలేదు. కాని అంతకు ముందు ఆత్మహత్యలు ఆ ప్రాంతంలో జరిగాయి. ఈ సంవత్సరం అక్కడ ప్రత్తి పంట సర్వనాశనం అయిపోయింది. అక్కడ నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి ఏమీ లేదు అధికారులు జప్తులుచేసి, దౌర్జన్యం చేసి, మంగళసూత్రాలను, కోడలు, తపేలాలు లాక్కుపోతున్న విషయం వాస్తవము. ఇటువంటి దుర్మార్గమైన పద్ధతిని నిలిపివేయాలని, ముఖ్యంగా పంటలు పండని ప్రాంతాలలో కరవు ప్రాంతాలలో ప్రకాశం జిల్లాలో ఈ రకమైన ప్రాంతాలలో దుర్మార్గంగా పోనుకోవడం తప్పు, ఘోరమైన విషయం, మంత్రి గారు ఇస్తున్న జవాబు ఏమిటంటే, అటువంటి పని ఏదీ జరగలేదని అంటున్నారు. అది పూర్తి సత్యదూరం. అనధికారకంగా అక్కడికి వెళ్ళి లాగేస్తున్నారా, లేదా? మీ రికార్డులలో ఉండడం లేదో ఏమో తెలియడం లేదు. ఇది వాస్తవం ఇది వాస్తవం కాకుంటే, రావినూతలపాడు కేసును ప్రత్యేకంగా విచారణ చేయాలని కోరుతున్నాను. నా నియోజక వర్గంలో ఒక చిన్న ఊరు ఉన్నది. శీలా నాగయ్య అనే రైతుకు అరవయి సెంట్లు ఉన్నది. అతను ఎంత రైతో మీరు గమనించండి. అతనికి రు 600 సహకార బ్యాంకు ఎన్నడో రుణంగా ఇచ్చింది. అసలు చెల్లించాడు. మిగిలిన వడ్డీ ఆ వడ్డీ ఎంత ఉన్నదో తెలియదు. నోటీసు ఇవ్వలేదు. 15 బస్తాల వడ్లు ఉన్నాయి. కౌలు పొలంలో తెచ్చుకున్నవి, కూలీచేసి తెచ్చుకున్నవి అతను లేని సమయంలో బలవంతంగా 15 బస్తాల వడ్లను తీసుకొని జప్తు చేసి అతనిచేతికి రాకుండా చేయడంవల్ల భార్యాభర్తలు, పిల్లలు పస్తులు ఉంటున్నారు. 15 రోజుల నుంచి, తక్షణం ఇటువంటివాటిలో జోక్యంచేసుకోకపోతే ఇది ప్రజావ్యతిరేక ప్రభుత్వంగా పేరు వస్తుందని చెప్పి నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. అదే విధంగా మరొక సంఘటనను మీ దృష్టికి తీసుకువస్తాను. మిగులు భూమిని కాగితాల మీద పంపిణీ చేశారు. 50 సెంట్ల మిగులు భూమిని ఐదు, ఆరు సంవత్సరాల క్రితం, సత్తెనపల్లి మండలంలోని నందిగామ గ్రామంలో ఒక హరిజనునికి ఇస్తే, అతనికి రాలేదు. రాళ్ళు అడ్డం పెట్టి, తన్ని అతనిని బయటకు వెళ్ళగొట్టాడు భూస్వామి. ఆ తరువాత వాటర్ రేట్, శిస్తు మొదలైనవి అన్నీ కలిపి రూ. 880 అయిందని బలవంతంగా, దౌర్జన్యం చేసి, అతని దగ్గర వున్న గేదె, గొర్రె అమ్మించి మరీ వసూలు చేసుకొని వెళ్లారు. ఇంతకంటే మానవత్వం లేని చర్యలు ఏమి వుంటాయి? అందువల్లనే ఈ విధమైన స్పెసిఫిక్ యిన్సిడెంట్స్ నేను చెబుతున్నాను. విచారణ చేసి, చర్యలు తీసుకోనవలసిందిగా మీకు మనవి చేస్తున్నాను. 11-00 ఉ.

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఈనాడు అదేమి ఖర్మమో గాని, ప్రతీ చోటా ప్రభుత్వం వైపు నుండి అప్పుల వసూళ్ళ విషయంలో జరుగుతున్న ఒత్తిడి, అవలంబిస్తున్న విధానాలు చూస్తూ వుంటే చాలా బాధాకరంగా వుంది. మనమందరం కూడా నాగరిక సమాజంలో వుండి, పోలీస్ వారు థర్డు డిగ్రీ మెథడ్స్ ఉపయోగించినప్పుడు ఏ విధంగా అసహ్యించుకుంటున్నామో, ... అధ్యక్షా, మీరు చూడడం లేదు, మంత్రిగారు వినడం లేదు

చైర్మన్ :— మీరు చెప్పండి. నేను వింటున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి :— అధ్యక్షా. సభలో ఏమి జరుగుతోందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. మనం సీరియస్ ఇస్యూ డిస్కస్ చేస్తున్నాము. పోలీసు వారు ఒక విషయాన్ని బయటకు లాగాలి అన్నప్పుడు థర్డు డిగ్రీ మెథడ్స్ ఎడాప్టు చేశారని మనం నాగరిక ప్రపంచ సభ్యులుగా వారిని అసహ్యించుకుంటాము. అలా అసహ్యించుకోకపోతే సమాజం మనుగడకే ప్రమాదం కనుక, ఉనికికే అర్థం లేదు అనే పద్ధతిలో ప్రవర్తిస్తామే, మరి ఈనాడు యిది నాగరిక సభ్య ప్రపంచంలో అధికారులు చేయవలసిన పనేనా అని తమ ద్వారా గౌరవనీయులైన మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. మిత్రులు యిప్పటికే చాలా వివరాలు చెప్పారు. ఫలానా వ్యక్తి రు. 4,900 బాకీ వున్నాడు.

If you feel that he cannot pay because he is not strong enough to pay, that is a different matter. అగ్రికల్చరిస్టు దగ్గర టైముకు డబ్బు వుండదు. నాలుగు రోజుల తరువాత పంట అమ్ముకొని కట్టాలే తప్ప వ్యవసాయదారుని దగ్గర డబ్బు వుండదు. అతని దగ్గరకు వెడితే డబ్బు లేదు, మిర్చి వుంది, మిగతా సరుకు వుంది, 'మీరు ఎటాచ్ చేసుకొని తాళం వేసుకొనిపోండి. డబ్బు రేపు ఉదయం కడతాను. తరువాతనే విడిచిపెట్టండి అని అతను అన్నాడు.

Even that also not appelsed the officials who went to his house. అంతటిలో ఆగలేదు. అయ్యా, నా పశువుల కొట్టం అమ్ముకున్నాను. అవ్యక్తి రేపు ఉదయం వచ్చి రూ. 500 కడతాడు అని చెప్పినా వినలేదు. చేసింది ఏమంటే, దిస్ పర్సన్ వజ్ హ్యూమిలియేటెడ్ యిన్ ది విలేజ్. ఆ వ్యక్తిని హ్యూమిలియేట్ చేసి మూడు తలుపులు, రెండు కిండెలు, ఒక కొక్కెర తీసుకొని జీపులో వేసుకొని వెళ్ళడంలో అంతర్యం ఏమిటి? It is the way? That person was humilated in the village. Is it the ouly way to collect the dues or to humiliate that person? కాబట్టి మంత్రిగారు దీని విషయంలో, ఎవరెవరైతే

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిశపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

అధికారులు వెళ్ళారో, వారిని తక్షణమే సస్పెండ్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. రెండు-హోం శాఖా మాత్యులు కూడా 174 సెక్షన్ క్రింద పంచనామా చేశాము అని అన్నప్పుడు, ఇవన్నీ పత్రికలలో చెబుతూ వున్నారు. అక్కడి నుండి వచ్చినవారు చెబుతున్నారు. మా జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుల వారు మాకు స్వయంగా వివరాలు చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ జరిగిన విషయాలు వింటూ వుంటే, ఆయన జేబులో వున్న కాగితము ద్వారా, ఏఏ అధికారుల యొక్క కాంప్లిసిటీ వుంటుందనేది బయట పడుతుంది అనే వుద్దేశంతో ఆ కాగితాన్ని మాఫీ చేయడం జరిగింది. కాబట్టి హోంశాఖామంత్రి దీని విషయంలో, ఏచట్టం క్రింద కేసు పెట్టాలో సలహా యివ్వను. తత్సంబంధమైన అధికారులు సలహా చెప్పవలసిన అవసరం వుందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఒక తల్లి ఈనాడు తన కుమారుని కోల్పోయింది. ఒక భార్య భర్తను కోల్పోయింది. పిల్లలు తండ్రిని కోల్పోయారు. కుటుంబం అంతా నిర్వేదనకు గురి కావడమే కాకుండా, ఆదరువును కోల్పోయాడు. ప్రభుత్వం తరఫున సహాయం చేయడానికి సిద్ధపడుతున్నారా ? ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు ? ఎంతో బాధతో, యిటు వంటి పరిణామాలు యికముందు జరుగకుండా చూడవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను.

మిత్రులు వెంకటపతి గారు నిజాంగారి గురించి కామెంట్ చేశారు. నిజాం దుర్మార్గుడే అనుకుందాము. 'అతనికంటే ఘనుడు ఆచంటే మల్లన్న' అన్నట్లు, యిక్కడ, ఈ ప్రభుత్వంలో అంతకంటే తక్కువ ఏమీ లేదు. ఇక్కడ మంచి పేరు తెచ్చుకోవడానికి ప్రయత్నించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం ముందు స్పష్టం చేయదలచుకున్నాను. బాకీలు వసూలు చేయవలసిందే. అదే విధంగా ఇ. పి. లు వుండే అమలు జరుపవలసిందే. ఒకసారికి నాలుగుసార్లు కొద్దిపాటి మర్యాదతో కూడిన పద్ధతులలో ఒత్తిడి కాని, ఒక రకమైనటువంటి నైతిక ఒత్తిడి అటువంటిది కావలసిందే. లేకపోతే బకాయిలు వసూలు కావు. అందులో ఎవరికీ, ఏమీ సందేహం లేదు, కానీ ప్రత్యేకమైనటువంటి యొక్క సంఘటనలో సత్యనారాయణరెడ్డిగారిని గురించి, మిత్రులు విద్యాసాగరరావు యిచ్చిన వివరాలు జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే, పత్రికల్లో వచ్చిన వార్తలను పరిశీలిస్తే, మనకు తెలిసేది ఏమిటంటే, ఇది కేవలం బకాయిలను వసూలు చేసుకోవడం కోసం పోయినట్లు కనబడడం లేదు. ఏదో ఒక విధంగా అవమానపర్చాలి, కక్ష సాధించాలి అన్న ధోరణితోనే మొత్తం కార్యక్రమం నడచినట్లు స్పష్టంగా కనబడుతున్నది.

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసు కొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఇటువంటి కక్ష సాధింపు ధోరణి కానివ్వండి, అవమానపరచ ధోరణి కానివ్వండి, ఏ అధికారి, ఎవరి ప్రోద్బలంతో బుద్ధిపూర్వకంగా చేసినా క్షమించడానికి వీలు లేనటువంటి విషయం. అటువంటి సందర్భంలో యింకా దుర్మార్గమైనటువంటి ప్రవర్తనతో బాధపడి, అవమానాన్ని తప్పించుకోలేక అతను ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. జేబులో కాగితందొరికింది. అది డిస్ట్రాయ్ చేశారా? చేయ లేదా? డిస్ట్రాయ్ చేసినట్లయితే దానికి సంబంధించిన వారెవరో, వారి మీద కఠినచర్యలు తీసుకోవాలి. మొత్తం మీద చూసినప్పుడు ఆత్మహత్యకు కారణ భూతులైన అధికారులమీద కఠినంగా చర్య తీసుకోవలసిందే. అదే విధంగా ఆత్మహత్యకు సంబంధించిన ఆయన ఉత్తరం డిస్ట్రాయ్ అయితే, దానిని సంబం ధించిన వారిమీద కఠినచర్యలు తీసుకోవలసినదే. దీని అర్థం బకాయిలు అడుగకూడదు, చేయకూడదు అనే వుద్దేశం కాదు. ఆత్మహత్య చేసుకొని ప్రాణం తీసుకునే పద్ధతిలో, అవమానపరచే రీతిలో వ్యవహరించడం ఏ బ్యాంక్ అధికారులకు కూడా తగదు అని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

11–00 గం. ఉదయం శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :— అధ్యక్షా, దీని మీద గౌరవసభ్యులు విద్యా సాగరరావుగారు, సమరసింహారెడ్డిగారు మాట్లాడారు. అదే విధంగా వెంకటపతి గారు కూడా మాట్లాడారు. కరీంనగర్ జిల్లాలో సహకార బ్యాంకు పరిధిలో జరుగుతున్నటువంటి ఈ విధమైన అరాచకపు వసూళ్ళు ఇంతా అంతా అని చెప్పడానికి వీలులేదు. అనేక సందర్భాలలో జప్తును చేసినటువంటివి అన్నీ కూడా తిరిగి రైతాంగానికి చెల్లించకుండా విలువ కలిగిన వస్తువులను కాజేసిన ఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ సందర్భములో వారు చేసినటువంటి చర్య అంటే అధికారులు చేసినటువంటి చర్య ప్రధానంగా విలువైన అతని ఖరీదైన మిర్చి పంట, ప్రత్తి పంట ఇటువంటివి ఇంటిలో ఉండగా ప్రత్యేకంగా తలుపులను, అందులో సగం రెక్కలను తీసుకుపోవడం, కొప్పెర తీసుకుపోవడం వల్ల ఆ రైతు యొక్క హృదయం గాయపడి కక్ష సాధించే దారుణానికి ఒడిగట్టారని ఆ విధంగా ఆయన మనస్సు సంచలనం చెందిన వాడయి ఆయన ఆత్మహత్య చేసుకోడానికి దారితీసిన ఘటన కనపడుతోంది. ఇక్కడ ఆత్మహత్యకు ప్రోత్సహించిన వారి పైన ఏమాత్రం మర్యాద లేకుండా ఇకముందు ఇటువంటివి జరగకుండా ఉండే పద్ధతిలో ఈ కేసు నమోదు చేయవలసిందిగా, ఆ కుటుంబానికి కావలసినటువంటి సహాయసహకారాలను అందించి ఇకముందు ఇటువంటివి జరగకుండా చూడకపోతే ఇవి ఇలాగే కొనసాగితే, మనం అంటున్న రైతే దేశానికి వెన్నెముక, అన్నదాత యొక్క జీవితం మృగ్యమై నాశనమై పోతూ ఉండే పరిస్థితి ఈ ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉండే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. దీనిపై తగు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ

తీసుకువచ్చిన విషయములు :
జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసు కొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొండపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఒక విషయం మనవి చేయాలి. కరీంనగర్ జిల్లాలోని జమ్మికుంట మండలం బిజిగిరి షరీఫ్ గ్రామములో ఒక సింగిల్ విండో ఉంది. దానికి అక్కడ రైతాంగానికి 4 సంవత్సరాలుగా పంటలు నాశనం అయిపోతూ ఉంటే ఎల్.ఐ.సి. వారు ఆ రైతాంగానికి ఒక లక్ష రూపాయలు గ్రాంట్‌గా ఇచ్చారు. అది రైతులకు చెందవలసింది. దానిని ఆ అధ్యక్షుడు అమాంతాపతుగా కాజేస్తే ఈ బ్యాంకు అధికారులకు, అధికారులకు విన్నవిస్తే ఈనాటి వరకు దానిని పట్టించు కోలేదు. రైతాంగానికి తిరిగి ఇవ్వవలసిన వస్తువులు కాజేస్తున్నారు. ఇలా రైతాంగాన్ని అనవసరమైన కాఠిన్యముతో నాశనం చేస్తున్నారు. రైతాంగానికి వ్యతిరేకంగా జరిగే ఇలాంటి కార్యక్రమాలను అరికట్టడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలని, ఇటువంటివి ఇకముందు జరగకుండా చూడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

సహకార శాఖా మంత్రి (శ్రీ జి. సూర్యారావు):—అధ్యక్షా, ఇ.పి. లను అమలు పరచేందుకు జిల్లా సహకార కేంద్ర బ్యాంకు కరీంనగరు బ్రాంచికి చెందిన బ్రాంచి మేనేజరును అమ్మకపు అధికారిగా నియమించడమైంది. ఆయన వదెర, కొక్కిరకుంట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాల ఇ.పి. లను అమలు పరచారు. ఆయన ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాల బకాయిదారులను స్వయంగా సంప్రదించి సహకార కేంద్ర బ్యాంకుల బకాయిలను వసూలు చేయడం ప్రారంభించారు. వదెర, కొక్కిరకుంట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాలకు చెందినట్టి బుద్ధిపూర్వకంగా చెల్లింపులు చేయకుండా పెద్ద మొత్తాలలో బకాయిపడిన వారికి సంబంధించిన ఇ.పి.లను అమలు పరచేందుకు గాను ఆయా సంఘాల వద్దకు వెళ్ళేందుకై 22—2—1989 న ఆయన ఒక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించారు. ఒక సూపర్‌వైజరు, పోలీసు కానిస్టేబులు అమ్మకపు అధికారి వెంట వెళ్ళారు. ఆయన 22—2—1989 తేదీ వేకువజామున వదెర ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘాన్ని సందర్శించి రెండు ఇ.పి.లను అమలుపరచారు. కొక్కిరకుంట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘానికి చెందిన రెండు ఇ.పి.లను కూడా ఆయన అమలుపరచారు. చాలా కాలం నుంచి రుణాలను చెల్లించకుండా పెద్ద మొత్తాలలో బకాయి పడిన వారికి సంబంధించిన కేసులను కూడా ఆయన అమలు పరిచారు. బకాయిలను చెల్లించడానికి 1988 జనవరి నుండి వారికి కావలసినంత వ్యవధిని ఇవ్వడం జరిగింది. 28-12-1988 న జరిగిన కొక్కిరకుంట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘ సర్వసభ్య సమావేశంలో చేసిన తీర్మానాన్ని పురస్కరించుకొని ఆఖరి చర్యగా ఇ.పి. లను అమలు పరచడం జరిగింది.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు :
జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసు కొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఆ గ్రామంలో పలుకుబడి గల వ్యక్తి, రుద్రారం గ్రామ మాజీ పట్వారి అయిన శ్రీ వెంకట నరసింహారెడ్డి గారి కుమారుడు, పి సత్యనారాయణ రెడ్డి 1985 నుండి బకాయిలను చెల్లించలేదని కూడా ఈ సందర్భంగా పేర్కొనడమైంది.
13-00 మ. ఆయనను అమ్మకం అధికారి 22-2-1989 న బకాయిలను చెల్లించమని కోరగా, అతనిని దుర్భాషలాడి, బెదిరించాడు. బాకీదారు తన బకాయిలను చెల్లించడానికి అసమ్మతి తెలియజేసి చెల్లించడానికి నిరాకరించాడు. దీనిపై అమ్మకపు అధికారి కొక్కిరకుంట ప్రాథమిక వ్యవసాయ సహకార సంఘం దాఖలు చేసిన ఇ.పి. లను అమలుచేస్తూ 22-2-1989 న మధ్యాహ్నం 3-45 గంటలకు పోలీసు కానిస్టేబులు సమక్షంలో ఆస్తుల జప్తుకు జారీ చేసిన ఉత్తరువును అందజేశారు.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి 1985 నుండి దీర్ఘకాలిక, స్వల్పకాలిక రుణాలను చెల్లించడం లేదు. రూ. 5,248/- స్వల్పకాలిక రుణం, రూ. 10,840/- ల దీర్ఘకాలిక రుణం చెల్లించవలసి ఉంది

దీనిని బట్టి బకాయిలను వసూలు చేసే కార్యక్రమంలో భాగంగాను, ఇ.పి. లను అమలు పరచేందుకు అవలంభించే మామూలు కార్యవిధానం ప్రకారం అమ్మకపు అధికారి ఇతరులతో పాటుగా శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డిపై ఇ.పి లను అమలుపరచినట్లు తెలుస్తున్నది. 27-2-1989 తేదీన వార్తా పత్రికలలో వచ్చినట్లుగా 23-2-1989 తేదీన సంభవించిన శ్రీ సత్యనారాయణరెడ్డి మరణానికి ఇ.పి.లను అమలుపరచిన సంఘటనకు ఎట్టి సంబంధం లేదు. అందుచేత, రబీ కాలంలోను, ఖరీఫ్ కాలంలోను రాష్ట్రంలోని అన్ని పరపతి సహకార సంఘాలకు చెల్లించాల్సిన రుణాల వసూలుకోసం మామూలుగా చేపట్టే కార్యక్రమానికి, ఈ ఆత్మహత్యకు సంబంధం ఉన్నట్లు పేర్కొనడం ఏ మాత్రం వాస్తవం కాదు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :- మంత్రిగారి సమాధానం దారుణంగా ఉంది. ప్రతి రోజూ చర్చలు చేస్తున్నాము, మొదట మంత్రులు తమ సమాధానాలు రొటీన్‌గా సాఫ్ట్‌గా ఇస్తున్నారు. మేము తిరిగి చాలా గట్టిగా ప్రశ్నలు చేస్తే తరువాత దిగి వస్తున్నారు. అంటే ఇది అంతా ఏదో నేరంచేసినట్లుగా ఉంది. వారి యొక్క విద్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వహించాలి. ఒక వ్యక్తి ఆత్మహత్య చేసుకుంటే అవహేళన చేస్తూ స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చే దౌర్భాగ్యం, సిగ్గు లేకుండా అధికారులు దుర్భాషలాడాడని ఆయన మీద అపవాదులు వేయడం If he is really in debt, the Department would have filed a case in the court. This is not the correct statement. కేవలం చనిపోయిన అతని యొక్క కుటుంబాన్ని మొత్తం రైతాంగాన్ని కుంగదీసే విధంగా మంత్రిగారి స్టేట్‌మెంట్ ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిశపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

చేస్తున్నాను. అధికారులు 22వ తేదీనాడు ఆ గ్రామానికి పోయి అయిదుగంటలకు ప్రాపర్టీ ఎటాచ్ చేస్తే తెల్లవారి 23వ తారీకున ఉదయం బాంక్‌కి పోయి చెప్పడం దానికి వారు మాకు సంబంధం లేదంటే It is a clear case that there is abatement. అందుకోసం హోమ్ శాఖ మంత్రిగారి ఇంటర్‌వెన్‌షన్ కావాలని మనవి చేస్తున్నాను. కేవలం ఎబెట్‌మెంటు చేశారు, 306 ఐ. పి. సి. క్రింద వస్తుందా, 304 బి.ఐ.పి సి? క్రిందికి వస్తుందా. ఏదో కాని మీరు ఆలోచించారా? వారి మీద కేసు బుక్ చేసి శిక్షించకుండా పోయి ఈనాడు ఈ విధంగా ప్రకటన చేయడం చాలా విచారకరమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను అసలు ఆ గ్రామములో ఒక్క సత్యనారాయణరెడ్డి ఇంటినే ఎటాచ్ చేశారు. ఇంకా 30 మంది రైతులు ఉంటే, ముఖ్యంగా కోపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో పనిచేసే అధికారి గత 10 సంవత్సరాలుగా అప్పు చెల్లించకపోయినా అతని ఇంటికి పోలేదు. అతను ఖాదర్ బషీ, ఆయన అదిలాబాద్ జిల్లాలో కోపరేటివ్ ఆఫీసర్‌గా పనిచేస్తున్నాడు. అతను 10 సంవత్సరాలుగా బాకీ ఉన్నా అతని ఇల్లు ఎటాచ్ చేయలేదు. ఇంకొక 29 మంది రైతుల ఇళ్ళు ఎటాచ్ చేయలేదు. కేవలం ఇతని గౌరవాన్ని తీసివేయాలని, ఇతనిని ఫోర్స్ చేయాలని, హుమిలియేట్ చేయాలని చేసిన దానికిఖండిస్తున్నాను. చనిపోయిన సత్యనారాయణరెడ్డి బ్రదర్ గద్వాల్‌లో ప్రియదర్శిని జూరాల ప్రాజెక్టులో డిప్యూటీ కలక్టర్‌గా పనిచేస్తున్నారు. మీరు వారి కుటుంబాన్నికూడా చూడండి. నేను ఆయన ఏదో డిప్యూటీ కలెక్టర్‌గా పనిచేస్తున్నాడు కాబట్టి అతని ఇల్లు ఎటాచ్ చేయవద్దని అనడం లేదు. వారియొక్క ఫామిలీ కెపాసిటీ చూస్తేరు. 5 వేలు చెల్లించలేరని మీరు ఊహిస్తారా? His brother is working as a Deputy Collector. కేవలం హుమిలియేట్ చేయాలని చేశారు ఆ రైతును. ఇది మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం లోని రైతులకు సంబంధించిన విషయం. మంత్రి గారు ఈవిధంగా ఎటాచ్‌మెంట్ ఎలా చేస్తే-శాసనసభలో మేము ఎంత డిమాండ్ చేసినా వారి జవాబులు ఈ విధంగా ఉంటే ప్రజలు మాత్రం ప్రభుత్వాన్ని క్షమించరని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు అధికారులు ఈ విధంగా బలవంతముగా చట్టానికి వ్యతిరేకముగా తలుపులను ఎవరైతే ఊడదీకుతున్నారో అటువంటి అధికారుల ఇళ్ల దర్వాజాలు ప్రజలు, రైతులు పీకే సమయం వస్తుందని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఎందుకంటే రైతుల ఇళ్ళను పీకేసినా రైతుల సామానులు బయట పడవేసినా వారికి విలువగల సామానులు ఉండవు. అధికారులకు మాత్రం చాలా విలువగల సామానులు ఉంటాయని మంత్రిగారు గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మరి ఇటువంటి ప్రమాదం రాక ముందే మీరు, హోమ్ శాఖామాత్యులు వెంటనే వారిద్దరిని అరెస్ట్ చేయండి.

జిల్లా కేంద్రి సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణ రెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొండపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఆ ఇద్దరి అధికారుల మీద చర్య తీసుకోండని మనవి చేస్తున్నాను. దయచేసి హోమ్ శాఖామాత్యులు ఇంటర్ వెన్ కావాలని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

11—20 గం. ఉదయం శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు డిపార్టుమెంటు వారు వ్రాసి పంపిన సమాధానం ఈ శాసన సభలో చదివి వినిపించారు. మామూలుగా జరిగే ఆచారం ఇదే. ఇది క్రొత్త కాదు. ఇంతకు ముందు కూడా శాసన సభ ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఆవేదనను వెలిబుచ్చారు. ఇంతవరకూ ఏ చర్యా తీసుకోలేదంటే ప్రభుత్వ ఉదాసీనత తెలుపుతోంది ఇది వరకే బాధ్యులను సస్పెండ్ చేసి ఉండవచ్చని నేను ఆశించాను. చేయకపోతే వెంటనే చెయ్యాలి. ఇది పోలీసు వారి వైపు నుంచి జరిగిన కోల్డ్ బ్లడెడ్ మర్డర్. న్యాయ శాఖ మంత్రిగారు ఏ పెదవు వాడుకుంటారో కానీ విద్యాసాగర రావు గారు చెప్పింది వాస్తవం. రాష్ట్రంలో సత్యనారాయణ రెడ్డిగారు ఒక్కరే కాదు ఎరియర్స్‌లో ఉన్నది. ఆయనకంటే ఎన్నో రెట్లు బాకీ ఎక్కువగా ఉన్న వారున్నారు. ఇది కేవలం ఆయనను అవమానపరచాలని, ఆయన గౌరవానికి భంగం కలిగించాలని, ఉద్దేశపూర్వకంగా డిపార్టుమెంటు వారు, పోలీసు వారు ఇటువంటి చర్య తీసుకున్నారు. మంత్రిగారు ఈ రోజే వారందర్ని సస్పెండ్ చేసి, పోలీసు ప్రొసీజర్ ప్రకారంగా వారిని ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి ఈ రోజే ఆర్డర్స్ ఇస్తూ చర్య తీసుకుంటే అది ప్రభుత్వానికి, శాసన సభకు బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవ రెడ్డి :—నాకు అర్థం కానిది ఒకటే. మంత్రిగారు నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు మాట్లాడారు. కథంతా చెప్పారు. బాకీ ఉందన్నారు, నోటీసు ఇచ్చామన్నారు. నిజమే. కానీ ఒక విషయం ప్రభుత్వం గమనించాలి. రైతులకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య సంబంధం ఇమిడి ఉంది. రైతుకు అప్పు ఇచ్చింది ప్రభుత్వమే. వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేయాలని ఇచ్చారు. గత రెండు, మూడు సంవత్సరాలుగా కరువు ఉంది. దాని వల్ల బాకీ పడ్డాను, ఫలానా పంట వచ్చింది, ధర లేదు కనుక అమ్మలేదు. అవసరమైతే పంట తీసుకోండి అని అతడన్నా వినలేదు. పంటను జప్తు చేసినా కొంత అర్థం ఉండేది. అతడిని బాగా అవమానించాలని, తలుపులు పీకే పద్ధతి ఏమిటి? హుమిలియేషన్ కాదా? మంత్రిగారు ఆలోచించే పద్ధతిలో ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. చనిపోయినదానికి, దీనికి సంబంధం లేదన్నారు. మరి ఎందుకు చనిపోయాడు? చెప్పండి. మరొక కారణం అనుకుంటే వాళ్లు జప్తు చేసిన, తెల్లారే బ్యాంకుకి వచ్చి ఎందుకు చస్తాడు? బాకీ ఉన్న వారందరినీ చంపడమా? అదే అంటే కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఒక్కటి కూడా ఉండవు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

దాదాపు రు. 4 వేల కోట్లు పైగా, రు. 2 లక్షల కోట్లు కేంద్రంలో అప్పు ఉంది. దానికి వడ్డీ తీర్చడానికి, తిరిగి అప్పు ఇస్తే వడ్డీ కడతాము అనే దుస్థితిలో మనం ఉండి, పంట పండని వారి పట్ల ఈ రకంగా వ్యవహరించడం సబబేనా ? ఆలోచించండి. ఏ మాత్రం జాగు చేయవలసిన పని లేదు, హత్యకు కారణమైన, ఆత్మ హత్యకు వత్తిడి చేసిన వారెవరు అనేది వెంటనే నిర్ణయించి తక్షణమే వారిని అరెస్టు చేయవలసిన అవసరం ఉంది, మంత్రిగారు దీనిని గురించాలి. సాధారణ చట్టాల క్రింద చూస్తే, ఇంకా ఎంత మంది ప్రాణాలో తీస్తారు, అందుకు వెనుకాడరు. ఒక్క నెల జీతం లేకపోతే, వారు ఊరుకుంటారా? పంట గురించి ఇచ్చిన అప్పు తీర్చడానికి నాలుగు దర్వాజాలను పీక్కోవడమా? ఇప్పుడు తెచ్చి ఇస్తాను అంటే ఎందుకు వినలేదు? ప్రత్తి ఎందుకు తీసుకోరాదు? మిరపకాయలు ఎందుకు తీసుకోరాదు? నాలుగు తలుపులతో రు. 500 ఎందుకు వచ్చింది. అతడు రు. 500 తెస్తాను. ఆ డబ్బు పట్టెవాని వద్ద ఉందంటే ఎందుకు వినలేదు? చిత్రమైన విషయం ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం గురించి కామెంట్ చేయాల్సి వస్తోంది. మూడు రోజుల క్రితమే వారు వాగ్దానం చేశారు. నాలుగురోజుల నుంచి వస్తున్నది. అయినా నేటికి విచారింపలేదు, ఎవరిపైనా చర్య తీసుకోలేదు. నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు ఉన్నారు. నాలుగు రోజుల నుంచి మేము చెప్పినది అరణ్యరోదనే. శాసనసభ పరంగా కూడా మా గోడు వినేవారు లేదు. ఏదో మాకు తోచింది అంటాము, వారికి తోచింది చెబుతారు. అంతే. మామూలు పద్దతిలో జరుగుతోంది. తీవ్రమైన విషయం అయినప్పటికీ, సాధారణ ఆలోచనా పద్దతిలోనే, మామూలు విధానంలోనే ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నది. వివరాలన్నిటినీ ఇంతకు ముందే తెప్పించి ఉండవలసింది. ఎందుకు జరగలేదు? బాధ్యత గల అధికారిని పంపి వివరాలు తెప్పించాలి. మంత్రిగారు చెప్పే కథ చిలకపలుకులుగా ఉంది. దానికి మంత్రిగారే అవసరం లేదు. ఒక ఆఫీసర్ చాలు, ఒక చప్రాసి చాలు. ఈ మాటలు చాలా బాధపడి మాట్లాడవలసి వస్తోంది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం స్పందించి వెంటనే దీనికి ఎవరు కారకులో అన్నిటిని విచారించడానికి బాధ్యత గల అధికారిని పంపండి. కేసులో ఇన్‌వాల్వ్ చేసి, వెంటనే వారిని అరెస్టు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి —— అధ్యక్షా, మంత్రిగారి ప్రకటన పైన నేను నా నిరసన ప్రకటిస్తున్నాను, నిజాన్ని తెలుసుకొనే ప్రయత్నం ఏ మాత్రం చెయ్యలేదు ఈ ప్రభుత్వం. అసలు విషయం మనిషి చచ్చిన విషయం మాట్లాడుతుంటే, బాకీ ఉన్న మాట చెబుతున్నారు. కాదనడం లేదు, వసూలు చేయవద్దు అని అనడం లేదు. కాని అవలంభించవలసిన పద్ధతి ఇది కాదు. అవలంభించే పద్ధతిలో

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొనకనమిట్ల లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

మనిషి ప్రాణాలు తీసుకున్నారు. అది తప్పు. దాని విషయం చెబుతారనుకుంటే, ఈ మరణానికి, బాకీ వసూలుకి సంబంధం లేదన్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. సత్యనారాయణ అనే ఆ వ్యక్తి, జప్తుచేసే సమయంలోనే వారికి చెప్పి, బ్యాంకు ఆవరణకు వెళ్ళి విషం తీసుకున్నాడు. అక్కడ మరణిస్తే, బ్యాంకునుంచి ప్రక్క కాంపౌండ్‌కి తరలించడం జరిగింది. ఇది వాస్తవం కాదా? వాస్తవం ఏమిటో అసలు కనుక్కున్నారా? ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? చనిపోయిన తరువాత పోస్టుమార్టం చేశారా? ఏమి తెలిసింది? ఎవరి మీద విచారణ చేశారు? ఇది దుస్సంఘటన. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చేసిన పని ఏమిటి? బాకి వసూలు చేశాము. తీరిపోయింది అంటే ఎట్లా ? మరొక ముఖ్యమైన విషయం. రైతు మరణాన్ని గురించి చేసిన పరిశోధన ఏమిటి? మీరు కనుక్కున్నది ఏమిటి? ఎవరి మీద ఏ విధమైన చర్య తీసుకుంటున్నారు ? అసలు కారకు లెవరు? ఈ విషయాలు త్రవ్వి చూశారా?

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— గౌరవ సభ్యుల ఆందోళన ప్రభుత్వం అర్థం చేసుకున్నది. గతంలో రైతులు ఏ సందర్భంలో ఏ రకమైన సహాయం కావాలన్నా, అడిగిన వెంటనే వారి వెనుక ఉండి ప్రభుత్వం సహకరించింది. వారి

11-30 గం. ఉ. సమస్యలను అలకించింది. వారికి కావలసిన నిబంధనలను పరిశీలించింది. ఎన్నో విధాల, రైతాంగాన్ని ఆదుకున్నది. ఇది దురదృష్టం. అందుచేత జరిగింది మాకు తెలియదు కానీ . . . .

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగర రావు :—మీకు తెలియకపోతే మేము చెబుతున్నాము ఇక్కడ. నాటీజ్ దిస్. లెట్ హిం నాట్ టేక్ ఇట్ వెరీ ఈజీ. ఆయన సూయిసైడ్ ఎలా చేసుకొన్నాడనేది స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వమనండి.

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— సభ్యులు ఏవిధంగా ఆందోళన చెందుతున్నారో ప్రభుత్వం కూడా ఈ విషయంలో చాలా ఆందోళనగా ఉంది. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఎవరయితే సత్యనారాయణ రెడ్డి గారు చనిపోయారో—ఆయన ప్రభుత్వానికి చెల్లించవలసిన బకాయి, ఫిబ్రవరి నెలలో ఆయన ఇంటికి వెళ్ళి అడిగినప్పుడు 16వ తేదీన ఇస్తాను అన్నాడు. ఆ విధంగా మూడు సార్లు ఒకే నెలలో వాయిదా వేయడం జరిగింది.

శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగర రావు :— మిర్చి పంట ఎందుకు తీసుకోలేదు? మీరు చెప్పండి ఆయన దగ్గర ఉన్నదా ? లేదా ? తీసుకొన్నారా ? లేదా? చెప్పండి. ఆయన ఊరిలో ఎంక్వయిరీ చేయండి తెలుస్తుంది. అధ్యక్షా,

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

అర్థం చేసుకోండి. మంత్రిగారు అధికారులు ఇచ్చిన జవాబు ఇక్కడ చెప్పనక్కర లేదు. వుయ్ ఆర్ ఆన్సరబుల్ టు ది పీపుల్. మేము ఏది అంటున్నామో, మా సూచనను తీసుకోండి. మా బాధను గుర్తించండి. హృదయపూర్వకంగా మీ స్టేట్ మెంటును ఇవ్వండి. అధికారులు ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ చెబితే ఎలా ? దానిని బలపరిస్తే ఎట్లా? యు కం టు ఏ కన్ క్లూజన్ ఎట్ లీస్ట్.

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— తమకు తెలుసు. రైతు ఇంటిలో అనేక రకాలయిన వ్యవసాయోత్పత్తులు, వ్యవసాయం ద్వారా వచ్చిన సరుకులు ఉంటాయి. ఆ సమయంలో. కానీ మనకున్న పరిస్థితులను పురస్కరించుకొని ఇంటిలో ఉన్న ప్రతి వస్తువును తీసుకురావడానికి . . . .

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు :— దర్వాజాలు పీకే అధికారం ఏ చట్టం ఇచ్చింది? ఏ వి.పి. లో ఉంది. త్రాగే నీళ్ళ బిందెలు తీసుకపొమ్మని ఎక్కడ ఉంది? ఉంటే అంటే చదివి వినిపించమనండి. ఏ హైకోర్టు ఇస్తుంది ? ఏ సుప్రీంకోర్టు ఇస్తుంది?

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— సత్యనారాయణ రెడ్డి గారి పట్ల ప్రభుత్వం ఎంతో ఉదారమైన భావంతో మూడు పర్యాయాలు వెళ్ళినప్పటికీ 22వ తారీఖున ఆయన ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు నేను ఈ రోజున ఇవ్వగలను అని ఆయన చెప్పడం జరిగింది. అధికారులు అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు సత్యనారాయణ రెడ్డి గారే ఇ.పి. జని అక్కడ ఎగ్జిక్యూట్ చేయడం జరిగింది. మొన్న జరిగినటువంటి ఖరీఫ్ పంటకు ఇవ్వవలసిన రుణం కూడా కాదు. సుమారు 1984 వ సంవత్సరం నుంచీ సొసైటీకు బకాయి ఉన్న విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. అదే విధంగా విద్యాసాగరరావు గారు చెప్పినట్లు రూ. 4,900 లు కాదు. రూ. 16,180 లు బకాయి ఉన్నారు. ఆయన ఉద్దేశపూర్వకంగా గత 5 సంవత్సరాల నుంచీ కట్టవలసిన డబ్బు కట్టలేదు.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహా రెడ్డి :— వాస్తవంగా బకాయిలు ఆయనవి కావు. వాళ్ళ నాన్న తీసుకొన్నవి ఈ పని నెత్తిన రుద్దారు. అది కూడా మంత్రిగారికి చెప్పాలా ?

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— ఇప్పుడున్న బకాయిలు ఆయన పేరుపైనే ఉన్నాయి. ఆయన తండ్రిగారి పేరు పైన ఏ విధమయిన బకాయిలూ లేవు. ఆయన ఎందుకు చనిపోయారు. ఏ రకంగా చనిపోయారన్నది పోలీసు డిపార్టు మెంటు ద్వారా ఎంక్వయిరీ చేయించడానికి ప్రభుత్వానికి ఏ రకమయిన

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

11–50 ఉదయం. అభ్యంతరం లేదు. బ్యాంకు ఆఫీసర్సు యొక్క ప్రవర్తన వల్ల కానీ, వారు చేస్తున్నటువంటి–అయితే ఈ సభ దృష్టికి తీసుకు వచ్చారో, ఏ కారణాలవల్ల చని పోయారో అంతా తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ చేయించి మా అధికారుల ద్వారా......

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— నాలుగు రోజుల నుంచీ వాటీజ్ గవర్నమెంట్ డూయింగ్ ? ప్రభుత్వం ఉన్నదా ? లేదా ? ఒక వ్యక్తి చనిపోయిన తరువాత ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ఈస్యూ అయిన తరువాత వాట్ స్టెప్స్ యు హేవ్ టేకెన్? బ్యాంకు అధికారుల మీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు. లెట్ హోం మినిస్టర్ సే. క్రిమినల్ చర్యలు ఏమి తీసుకొన్నారు? వారు చెప్పలేదు. మీరు చెప్పండి, తెలుసుకొని. (హోం మినిస్టరును ఉద్దేశించి) యు కం టు అవర్ రెస్క్యూ.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— యాక్షన్ తీసుకొంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. 4 రోజుల నుంచీ ఇక్కడ చేస్తున్న గోలకు, ఆయన ఇచ్చిన హామీకి ఉన్న విలువ ఏమిటి? 4 రోజుల నుంచి సభ ముందుకు వస్తుంటే వారు చేస్తున్న ప్రయత్నం ఏమిటి ?

శ్రీ డి.కె. సమర సింహా రెడ్డి :— ఇంత ముఖ్యమయిన విషయం చర్చిస్తుంటే ఏమయినా ఉన్నదా ? ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కడ ?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, గత 4 సంవత్సరాలుగా చాలా సార్లు అనేక సమయాలలో ముఖ్యమంత్రిగారు సభకు రావాలి, రావాలి అని పట్టుబడితే వచ్చేవారు. కానీ అదృష్టవశాత్తు ఈ సారి చాలా సార్లు వారు హౌస్‌లో ఉండడం, సమాధానాలు చెప్పడం జరుగుతోంది. రాష్ట్రంలో ఒక రైతు ఆత్మహత్య జరిగితే ముఖ్యమంత్రిగారు అస్యూరెన్సు ఇచ్చారు సభకు. రైతు గురించి సమస్య వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబితే బాగుండేది. ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో లేకపోవడం, మంత్రులు సరిగా సమాధానం ఇవ్వలేకపోవడం చాలా బాధాకరంగా ఉంది. కేవలం శాసనసభకే కాక, రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతులందరికి ఊరట కలిగించే విధంగా జవాబు ఇప్పించాలని మంత్రి గారిని మీరు ఆదేశించండి. మాకు జవాబును ఇప్పించమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యారావు :— రైతుల పట్ల, వారి సమస్యల పట్ల, అవసరాల పట్ల ప్రభుత్వం ఏవిధంగా ఆదుకొన్నదో ఇక్కడున్న అందరికీ, తెలుసు. ఏ పరిస్థితులలో సహాయం చేస్తున్నామో అందరికీ తెలుసు నిన్నా, మొన్నా

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిశపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

గత మూడు రోజుల నుంచీ అక్కడ జరిగిన సంఘటనలు, మేము సంపాదించుకొన్న, గ్రహించుకొన్న సమాచారం నేను సభ ముందు చెబుతున్నాను. ఇక ముందు ఇలాంటివి ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో భవిష్యత్తులో రైతు ఏ రకమయిన ఇబ్బంది కానీ, అవమానం కానీ, నష్టం గానీ, అగౌరవం గానీ మా ప్రభుత్వ పరంగా జరగకుండా కట్టుదిట్టమయిన చర్యలు తీసుకోవడం, సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు ఇవ్వడానికి మాకు అభ్యంతరం లేదు. గౌరవ సభ్యులు ఎంత ఆందోళన చెందారో మేము కూడా ఆందోళన పడ్డాము. ఈ రకమయిన దురదృష్టం ఒక రైతు కుటుంబంలో జరిగిన దాని గురించి చాలా ఆందోళన చెందుతూ బాధపడ్డాము. ప్రత్యేకంగా ఈ రోజు సాయంత్రం మాకు సంబంధించిన ఉన్నతాధికారిని పంపించి జరిగిన వాస్తవాలను నిష్పక్షపాతంగా, యదార్థ భావంతో బయటకు తీసుకు వచ్చి సంబంధింత అధికారులపై చట్టరీత్యా చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఏమాత్రం వెనుకాడడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవ రెడ్డి :— సత్యనారాయణ రెడ్డి గారి ఆత్మహత్య విషయంలో గౌరవ సభ్యులు ఎన్నో అనుమానాలను లేవనెత్తారు. ఈ విషయంలో విచారణ జరిపించి, ఈ ఆత్మహత్యకు సంబంధించిన అధికారులు ఎవరయినా ఉన్నట్లయితె చట్టప్రకారంగా వెంటనే వాళ్ళ మీద 174 సెక్షన్ పెట్టవడం జరిగింది ఇంతవరకు ముందు—అవసరమయితే . విచారణ జరిపించి సెక్షన్ మార్చి వాళ్ళమీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—ఒక వ్యక్తిని నడిబజారులో మర్డర్ చేస్తే, అందరికీ తెలిసినప్పటికీ కూడా నేను విచారణ జరిపిన తరువాత నేరస్థుడ్ని అరెస్టు చేస్తాను అంటే చట్టం ఒప్పుకొంటుందా? Prima facie case has been clearly established. They are responsible for the suicide of Satyanarayana Reddy. క్లియర్‌గా వచ్చింది. విచారణ చేయడం ఏమిటి? ఏ అధికారాలతో చేస్తారు? సమాధానం ఇవ్వలేకపోయారు. అధికారులతో అరెస్టు చేయలేకపోయారు. ఇంకెవరితో చేస్తారు? శాసనసభలో చర్చ జరిగిన తరువాత మీరు హామీ ఇవ్వండి. మీరు కన్విన్స్ కండి. పేపర్స్ గానీ, మేము గానీ, ఊరికే ఏదీ చెప్పం. సంబంధిత అధికారులను మీరు ఆదేశించండి. అరెస్టు చేయమని చెప్పండి. మీరు ఆదేశిస్తే సరిపోతుంది. మారోదన ఇంతే. మాకు సమాధానం రాదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—అనేకసార్లు మీ అటెన్షన్ మా పై చూపడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఎన్నోసార్లు రిక్వెస్టు చేసాము. మా మొర

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధల వలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరినపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

వినిపించుకోవడం లేదు. మేము ఈ విషయం మీద పూర్తి అవగాహనతో సంతకం చేసి ఈ సభ ముందుకు తీసుకురావడం నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ పర్మిషన్ ఉన్నా లేకపోయినా కొంత మంది ఇక్కడ ఈ సభలో ఆటోమాటిక్‌గా అవకాశం వస్తోంది. మాకు రావడం లేదు. ఇక్కడ 60 మంది శాసన సభ్యుల తరపున క్వశ్చన్ ఇవ్వడం జరిగింది. రికగ్నైజ్డ్ అపోజిషన్ ఈసైడ్‌లో కూర్చొని ఉంది కానీ మీరు ట్రీట్ చేసే విధానానికి విచారిస్తున్నాను.

చైర్మన్ :—ఎవరయితే లిస్టెడ్ నేమ్స్ ఉన్నాయో డి.కె. సమరసింహారెడ్డి గారు, బాగారెడ్డిగారు, థర్డ్ మీకు అవకాశం ఇస్తాను. మీరు ఈ విధంగా చెప్పడం బాగాలేదు. లీడర్ అఫ్ ది అపోజిషన్‌గా బాగారెడ్డిగారికి ఇచ్చాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—మీరు ఎవరెవరికి ఇచ్చారో ఒకసారి చూడండి.

(అంతరాయం)

ప్రజాస్వామ్యంలో ఇంత గ్రహచారం ఉందీ అంటే ఎలా? దానిని కూడా కాదనకుండా చేస్తున్నారు. ఇక అసలు విషయానికి వస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో ఇవాళ రైతాంగం ఎదుర్కొంటున్న బాధలు అందరికీ తెలుసు. ఇదే శాసనసభలో మనం అనేక సార్లు చర్చలు తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా ఈ 304 లో రెండు విషయాలున్నాయి. కరీంనగర్ జిల్లా, ప్రకాశం జిల్లా, కరీంనగర్ జిల్లా రుద్రవరం, ప్రకాశం జిల్లా రావినూతలపాడులో జరిగిన విషయాలు. అక్కడ కూడా సహకార శాఖ అధికారులు బాధ్యతారహితంగా అక్కడ ప్రవర్తించడం. పైగా చిన్న రైతు, 60 సెంట్లు పొలం కలిగిన రైతును వారి యొక్క వస్తువులను జప్తు చేయడం జరిగింది. కరీంనగర్‌లో సత్యనారాయణరెడ్డి విషయకే, ఆ ఊరిలో 30 మంది రైతులు బాకీ ఉంటే ఒక్క సత్యనారాయణరెడ్డి ఇంటిం ఎందుకు వెళ్ళారు? ఆయనను మానసికంగా బాధ పెట్టి కక్ష సాధించాలనే ఉద్దేశంతో ఆయన దగ్గర ఉన్న మిర్చి పంటను తీసుకు వెళ్ళకుండా, తీసుకు వెళ్ళమని అడిగినా కూడా వినకుండా ప్రత్తి పంటను కూడా తీసుకోకుండా, ఇళ్ళ తలుపులను తీసుకు వెళ్ళడం, తాగే మంచినీళ్ళ పాత్రలను తీసుకు వెళ్ళడం అనేది ఏ విధంగా అధికారులు రైతుల మీద కక్ష సాధిస్తున్నారో అర్థం అవుతోంది. ఈ ప్రభుత్వం పదే పదే మేము రైతులను ఆదుకొంటాము అని చెబుతోంది. బాధ్యులయిన అధికారులను ఇమీడియట్‌గా ఈ సభలోనే, ఇప్పుడే ప్రభుత్వం సస్పెండు చేయవలసిన అవసరం ఉత్తర్వులను జారీ చేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పని చేస్తున్నారా చే?

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరినపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఆ సహకార శాఖ అధికారులయొక్క కక్ష సాధింపు చర్యల ఫలితంగా సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు కాబట్టి ఆ సహకార శాఖకు సంబంధించిన అధికారులు ఎవరయితే ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారో వారిని సస్పెండ్ చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నదా ? 11-40 ఉదయం

శ్రీ జి. సూర్యారావు :—సహకార శాఖకు సంబంధించిన అధికారులు ప్రకాశంజిల్లా రావినూతల గ్రామానికి బకాయిలు వసూలు చేయడానికి, చట్ట ప్రకారం నోటీసులు జారీ చేయడం వరకే జరిగింది తప్ప రైతులమీద ఏ రకమైన దౌర్జన్యాలు జరగలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ :—ఇది తప్పుడు సమాచారం అధ్యక్షా.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—ఇదే కాదు అధ్యక్షా, ఇలాగే ఇంకొక సంఘటన వున్నది. ఒక ఆవిడ బియ్యం తెచ్చుకొనుటకు వంద రూపాయలు దగ్గర పెట్టుకొని వుంటే ఆ వంద రూపాయలు లాక్కొని వెళ్ళారు. ఆ రోజు వారికి బియ్యం లేవు. ఆ వంద రూపాయలు వున్న సంగతి అధికారులకు చెప్పకూడదనే విషయం ఆవిడకు తెలియదు. లక్షలు, కోట్ల రూపాయలు బకాయిలు వున్న వారికి ఎగ్గొట్టడం తెలుసు కానీ కేవలం 100 రూపాయలు, 200 రూపాయలు బకాయిలు యివ్వవలసిన పేద వారికి ఈ విషయం తెలియదు. ఆమె ఏడుస్తూ వంద రూపాయలే బియ్యం కొరకు అప్పు తెచ్చుకొన్నాను అయ్యా అని అంటూ వున్నా ఆ వంద రూపాయలు లాక్కొని వెళ్ళారు. ఇదీ సంగతి. 60 సెంట్ల రావినూతలది కాదు.

శ్రీ జి. సూర్యారావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ విషయం గౌరవ సభ్యులు సభ దృష్టికి తీసుకరావడం జరిగింది. ప్రతి మనిషికి ఆత్మగౌరవాన్ని పరిరక్షించేదానికే మా ప్రభుత్వం వున్నది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—అయ్యా ఇప్పుడు బియ్యం తెచ్చుకోడానికి 100 రూపాయలు తెచ్చుకొన్నాను అన్నా కూడా ఆ వంద రూపాయలు లాక్కోవడం ఆత్మ గౌరవాన్ని కాపాడడం అంటే ఇంక మేము ఏమి చెప్పాలి.

శ్రీ జి. సూర్యారావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ఈ విషయం ఇంతకుముందు నాతో కానీ, లేకపోతే నాకు సంబంధించిన అధికారుల ద్వారా కానీ నా దృష్టికి రాలేదు. వారు మా దృష్టికి తీసుకువచ్చిన సంఘటన. ఆ రకమైన బాధాకర విషయాలు ఈ రాష్ట్రంలో వున్న ఏ రైతు కుటుంబానికి రావివ్వమని గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను.

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కోరిసపాడులోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—వాళ్లను అరెస్టు చేసినారా, లేదా చెప్పండి. అరెస్టు చేయమని ఆదేశాలు యివ్వండి.?

చైర్మన్:—సత్యనారాయణరెడ్డిగారి విషయం అడుగుతున్నారు. హోమ్ మినిస్టరుగారు సమాధానం చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—సత్యనారాయణరెడ్డిగారి విషయం మీద విచారణ జరిపించే అవసరం అయితే సెషన్సు మార్చి చట్టపరంగా యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. విచారణ లేకుండా ఎలా యాక్షన్ తీసుకోమంటారు. విచారణ లేకుండా యాక్షన్ తీసుకొంటే మరల రేపు వీరే విచారణ లేకుండా యాక్షన్ ఏలా తీసుకొన్నారని ప్రశ్న వేస్తారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—ఒక వున్నత పోలీస్ అధికారిని నియమించండి. మాకేమీ అభ్యంతరంలేదు, వాళ్లను సస్పెండ్ చెయడమో కేసు బుక్ చేస్తామని హామీ యివ్వండి. ఫాక్ట్సుమీద ఇంతమంది శాసన సభ్యులము, మంత్రులము చర్చ చేసుకొంటున్నాము. ఇంతకంటే ఎక్కువ ఇన్వెస్టిగేట్ చేసే మహాపురుషులు ఈ రాష్ట్రంలో ఎవరున్నారు ? He must be arrested as a prima facie case has been established in this House. Based on this, you may issue orders of arrest.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :—విచారణ లేకుండా ఏమి యాక్షన్ తీసుకొన్నారని రేపు మరల వీరే అడుగుతారు. విచారణ లేకుండా ఎలా యాక్షన్ తీసుకొంటాము. దేనికైనా చట్టపరంగా వుండాలి గదా ? రేపు కోర్టులో నిలబడాలి గదా.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—గౌరవనీయులైన సహకార మంత్రిగారిని నేను డైరెక్టుగా అడగబోతున్నాను. ఆ ప్రశ్న ఏమంటే మంత్రిగారు పాపము బ్యూరోక్రసీ డిపార్టుమెంట్ వాళ్లు వ్రాసి పంపించిందే నిజం అనుకొని చదువుతున్నారు. కానీ ఈ ఇష్యూ గత 4, 5 రోజుల నుంచీ ఎంతో అలజడి కలిగించుతున్నది. ఇక్కడ కూర్చొన్న గౌరవ సభ్యులు చాలా మంది రైతు కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన వాళ్లు వున్నారు. రైతులను లెక్కలోకి తీసుకొనము అనే ధోరణిగాకూడా 'చిలకకు పిన్ని మాటలు నేర్పితే అన్నే మాటలు చెప్ప గలుగుతుంది, కొత్త మాటలు రావు'. ఆ విధంగా గాకుండా మంత్రిగారు డిపార్టుమెంటు వాళ్లు వ్రాసిందే చదివి అదే ధోరణిలో మాట్లాడడం గాకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ అస్యూరెన్స్ యిచ్చారు, కాబట్టి ఇప్పుడు దీని ప్రకారంగా గౌరవ సభ్యుల ఆవేదన అంతా అర్థం చేసుకొని మంత్రిగారు

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయనరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిసపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయీలను వసూలు చేయుట గురించి.

ఆ సంబంధిత ఆఫీసర్లను సస్పెండ్ చేస్తారా అనేది ఒక్క మాటలో చెప్పండి. ఇప్పుడే ప్రాసిక్యూట్ చేసి కేసు బుక్ చేస్తారా ?

శ్రీ జి సూర్యారావు :— అధ్యక్షా, బాగారెడ్డిగారికి వున్నంత అనుభవం నాకు రాజకీయంగా లేకపోయినప్పటికీ బ్యూరోక్రసీ వాళ్లు పంపిన జవాబు చదివి చెప్పవలసిన పరిస్థితులు నాకు లేవు. నాకు వున్న రాజకీయ అనుభవం తోటి నా బాధ్యతలు దృష్టిలో పెట్టుకొని కేవలం అధికారులు పంపించిన సమాచారమే గాకుండా నాకు నా మనస్సుకే తృప్తికరమైన రీతిలో అక్కడ నుండి వాస్తవాలను తెప్పించడం జరిగింది. ఈ రోజు సాయంత్రమే ఆ సంఘటన పట్ల పరిపూర్ణమైన విచారణ జరిపించి అవసరం అయితే అందులో నా పరధిలో వున్న ఉద్యోగస్థుల ఇన్‌వాల్వ్‌మెంట్ ఏమయినా వుంటే, వాళ్ల వలన ఆ దురదృష్టకరమైన సంఘటన జరిగిందని తేలినట్లయితే వాళ్ల మీద చట్టరీత్యా తగిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అవసరం అయితే వారిని సస్పెండ్ చేయడానికి కూడా వెనుకాడమని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— ఈ రాష్ట్రానికి రైతే వెన్నెముక, రైతే అన్ని విధాల వున్నాడని చెప్పిన ప్రభుత్వవ రైతును ఏ విధంగా కూడా ఆదుకోకుండా వున్న పరిస్థితికి వ్యతిరేకంగా మేము ప్రొటెస్ట్ చేస్తూ మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తున్నది.

(కాంగ్రెస్ -ఐ పార్టీ సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.)

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— రేపటికి వాయిదా వేసి, రేపు సమాధానం చెప్పమండి. అక్కడ సొమ్ము వుంటే సొమ్ము ముట్టుకోలేదు. కేవలం వలుఫలు మాత్రమే పీకినారు. ఆ విధంగా చేసిన మరోరోజు అతను చని పోయినాడు. అతను బాంకులో చని పోయినాడు, ఇంతకంటే వేరే ఆధారాలు అక్కరలేదు. బాకీ వున్నది నిజం. బాకీకి వస్తువులు గాకుండా కావాలని అతని హత్యకు కారణము అయినారు అధికారులని ఇక్కడ గమనించదగిన అంశము. మంత్రిగారికి ఇది స్పష్టంగా కనపడుతూ వుంటే నేను ఏదో సాయంత్రము విచారణ చేస్తాము అని అంటారు. ఇది రేపటికి వాయిదా వేసి విచారణ అంశాలు ఏమిటో తేల్చి చెప్పమనండి.

శ్రీ జి. సూర్యారావు:— రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పిన విధంగా సత్యానారాయణరెడ్డిగారు మా బ్యాంకి ఆవరణలో చని పోలేదు. అక్కడున్న మునిసిపల్ పార్కులో చనిపోవడం జరిగింది. ఇది చాలా దురదృష్టకరము.

జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు అధికారుల బాధలవలన కరీంనగర్ జిల్లా, రుద్రారంలో శ్రీ పి. సత్యనారాయణరెడ్డి ఆత్మహత్య చేసుకొనుట మరియు ప్రకాశం జిల్లా కొరిశపాడు లోని రావినూతల గ్రామంలో బలవంతంగా బకాయిలను వసూలు చేయుట గురించి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—బ్యాంక్ ఆవరణలో చనిపోలేదు. మునిసిపల్ పార్కులో చనిపోయాడు అవు నేసినందుకు కాదని కరీంనగర్‌లో వున్న ప్రజల చేత బహిరంగ విచారణలో గనుక రుజువు చేయగలిగితే రేపు ప్రొద్దున మేము దీనిని ఉపసంహరించుకొంటాము. నాలుగు రోజుల నుండి ఈ సమస్య తీవ్రంగా వున్నప్పుడు వారు ఇంకా విచారిస్తామని అంటున్నారు. ఇక్కడి నుంచి సి. ఐ. డి. ఆఫీసర్‌నో, ఐ. జి. లెవల్ ఆఫీసర్‌నో, పంపించి విచారించండి. ఈ సమస్య మీద మంత్రిగారు స్పందించకుండా పదే, పదే కేవలం మెకానికల్‌గా సమాధానం చెబుతున్న ఈ వైఖరికి నిరసనగా మేము కూడా వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(సి. పి. ఎం. పార్టీ సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.)

11-50 ఉదయం శ్రీ సి హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అధ్యక్షా, సహకార శాఖా మంత్రి గారిని, హోమ్ శాఖా మంత్రిగారిని చర్య తీసుకోవలసిందని కోరుతున్నప్పటికీ వారుతీసుకోవడం లేదనేది శాసన సభ చరిత్రలో ఈ రోజును ఒక బ్లాక్ డే గా చెప్పవచ్చు. అధికారుల నిర్లక్ష్య వైఖరి వల్ల ఒక రైతు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. అధికారుల నిర్లక్ష్య వైఖరిని ప్రజలు క్షమించరు. ప్రభుత్వం నిస్సహాయతతో వున్నా మేము ప్రైవేటుగా సిర్యాదు చేసి అయినా అధికారులపై చర్య తీసుకో డానికి సిద్ధంగా వున్నాము. మా పార్టీ అందుకు సిద్ధంగా వుంటుందని తెలియజేస్తూ ఈ ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్య వైఖరికి నిరసనగా మేము వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(బి. జె. పి. సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు).

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఒక రైతు ప్రాణాలు కోల్పోయినప్పటికీ ప్రభుత్వం స్పందించకపోవడం, సరైన టైమ్‌లో సరైన చర్య తీసుకోకపోవడం నిరసించవలసిన విషయం, కేంద్రం నుండి మనం ఎన్నో అప్పులు చేశాము వసూలు చేసుకోటానికి కేంద్రం కూడా ఇదే పద్ధతి అవలంభిస్తే మన ప్రభుత్వం ఆత్మహత్య చేసుకోవలసివస్తుంది, ప్రభుత్వ వైఖరికి మా నిరసన తెలియచేస్తూ మా పార్టీ కూడా వాకౌట్ చేస్తున్నది.

(జనతా దళ్ సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు.)

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి (సుజాతనగర్) :—అధ్యక్షా, ఈ సమస్య గత నాలుగు రోజులుగా ఇక్కడ నలుగుతున్న సమస్య. ఈ రోజైనా చర్చించటానికి అవకాశం వచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. పరిస్థితిని సరిగా ఎసర్‌టైన్ చేసుకుని గవర్నమెంటు తరఫు నుంచి సరైన సమాధానం రాకపోవడం

ఈ సంఘటన ఎలా జరిగిందో కాని అది దురదృష్టం. సరైన దర్యాప్తు జరిపించి బాధ్యులైన వారిపై చర్య తీసుకొంటామని మనవిచేశాను. ఈ ప్రభుత్వానికి రైతుల పట్ల, వారి అవసరాలపట్ల అభిమానం వుందని, వారి మేలుకు చిత్తశుద్ధితో కృషి చేయడమే ఈ ప్రభుత్వ విధానమని మనవిచేస్తున్నాము.

Chairman:— The next notice of 304 (re-Scanty supply of water under Kurnool-Cuddapah Canal for Rabi) and the calling attentions (two) of to-day's agenda, are postponed for to-morrow,

సభాసమక్షములో వుంచిన పుస్తకములు

Chairman:— All the papers to be laid on the Table are deemed to have been laid.

1. Report of the Comptroller and Auditor General of India for 1986-87 (Commercial) of the Government of A. P., under clause (2) of Article 151 of the Constitution of India.

2. Copy of notifications made as required under sub-section 2 of 92 of the A P. Mandal Praja Parishads, Zilla Praja Parishads, and Zilla Abhivrudhi Sameeksha Mandals Act, 1986,

S. No. and G.O. No. with date		date of publication in the Gazette.
1. G.O.Ms. 765, PR & R.D., (Mandals-I) dept,, dt. 28-12-1988		31-12-1988
2. G.O.Ms. No. 867, PR & RD Department dt 29-12-1988	(Mandals-I)	31-12-1988
3. G.O.Ms.No. 14, PR & RD Department dated 9-1-1989	(Mandals–I)	11-1-1989
4. G.O. Ms. No. 15, PR & RD, Department dated, 9-1-1989	(Mandals–I)	11-1-1989
5. G.O. Ms. No. 38, PR & RD, Department dated, 23-1-1989	(Mandals–I)	25-9-1989

అనధికార తీర్మానము .

— అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహా- 12-00
యించడం రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడగించడం గురించి ము.॥

Sri V. Rambhupal Chowdary:— Sri, I beg to move ; "that this House recommends to the Government to extend that time limit for formers for re payment of their loans stipulating, that those who pay principal loans amount on or before the extended date will be exempted from payment of interest accrued."

Chairmen:— Resolution moved.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:— అధ్యక్షా, పొలాలు దున్ని ధాన్యాలు పండించే రైతాంగము యొక్క రుణ భారము తప్పించి, వారు కంట తడి పెట్ట కుండా చేస్తామని తెలుగు దేశము ప్రభుత్వం ప్రకటనలు యివ్వడం జరిగింది. ముఖ్యంగా, రైతే రాజు, రైతే దేశానికి వెన్నెముక అని చెప్పిన యీ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం రైతులకు ఏమీ చేసిందని అడుగుతున్నాను. గత నాలుగు సంవత్సరాలలో తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడి రైతులు రుణాలు కట్టలేని పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు ప్రిన్సిపల్ ఎమౌంట్ ఫలానా తేదీలోగా కడితే యింటరెస్ట్ ఎగ్జంప్ట్ చేస్తామని చెప్పింది యీ ప్రభుత్వము. ఐతే గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వున్న అనావృష్టి, కరువు వల్ల ఎంత మంది రైతులు యీ సదుపాయాన్ని ఉప యోగించుకున్నారని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వము యిచ్చిన సదుపాయాన్ని రైతులు వుపయోగించుకోలేని పరిస్థిలో వుండినారు. ఈ సంవత్సరము వర్షాలు పడి అంతో యింతో పంటలు వచ్చాయి గాబట్టి ఇంకొక సంవత్సరము పాటు ఆ టైము లిమిట్‌ను ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తే రైతులు ఆ సదుపాయాన్ని వుపయోగించు కోవడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందుకని ఆ టైమును ఎక్స్‌టెండు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో గవర్నమెంటు ల్యాప్సెస్ గురించి కూడా ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం అనుకున్న విధంగా రైతాంగానికి నీటి వసతిని కల్పిస్తున్నదా? ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా రబీ క్రాప్స్‌కు నీటిని యిస్తున్నారా? కె. సి. కెనాల్ ద్వారా రబీ పంటకు నీరు అందించడం లేదు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద తెలెండు ప్రాంతాలకు సాగర్ క్రింద తెలెండు ప్రాంతాలకు నీరు అందించడం లేదు. అలాగే మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ఆర్. డి. ఎస్. కెనాల్ ద్వారా అక్కడ వున్న ప్రాంతాలకు సరిగా నీరు అందించ లేకపోతున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వ వైఫల్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ టైమును యింకా ఎక్స్‌టెండు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎన్నో యిండస్ట్రీస్‌కు రాయితీలు యిస్తున్నారు, ఎంతో మంది పారిశ్రామికవేత్తలు వారు కట్టవలసిన బాకీలు కట్టని సందర్భములో రాయితీలు యిస్తున్నారు, ముఖ్యంగా రైతులకు అలాంటి రాయితీలు యివ్వడం ఎంతైనా అవసరం, వుందని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి మరొక విజ్ఞప్తి ఏమంటే–మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను రెండు జోన్స్‌గా ట్రీట్ చేసి క్రానికల్లీ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌లో వున్నవారికి రుణాలను మాఫీ చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలలో పత్తి రైతులు

అనధికార తీర్మానము .

— అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహా యించడం రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడగించడం గురించి 12-00 మ.॥

Sri V. Rambhupal Chowdary:— Sri, I beg to move ; "that this House recommends to the Government to extend that time limit for formers for re payment of their loans stipulating, that those who pay principal loans amount on or before the extended date will be exempted from payment of interest accrued."

Chairmen:— Resolution moved.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:— అధ్యక్షా, పొలాలు దున్ని ధాన్యాలు పండించే రైతాంగము యొక్క రుణ భారము తప్పించి, వారు కంట తడి పెట్టకుండా చేస్తామని తెలుగు దేశము ప్రభుత్వం ప్రకటనలు యివ్వడం జరిగింది. ముఖ్యంగా, రైతే రాజు, రైతే దేశానికి వెన్నెముక అని చెప్పిన యీ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం రైతులకు ఏమీ చేసిందని అడుగుతున్నాను. గత నాలుగు సంవత్సరాలలో తీవ్ర అనావృష్టి పరిస్థితులు ఏర్పడి రైతులు రుణాలు కట్టలేని పరిస్థితిలో వున్నప్పుడు ప్రిన్సిపల్ ఎమౌంట్ ఫలానా తేదీలోగా కడితే యింటరెస్ట్ ఎగ్జంప్ట్ చేస్తామని చెప్పింది యీ ప్రభుత్వము. ఐతే గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వున్న అనావృష్టి, కరువు వల్ల ఎంత మంది రైతులు యీ సదుపాయాన్ని ఉపయోగించుకున్నారని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వము యిచ్చిన సదుపాయాన్ని రైతులు వుపయోగించుకోలేని పరిస్థిలో వుండినారు. ఈ సంవత్సరము వర్షాలు పడి అంతో యింతో పంటలు వచ్చాయి గాబట్టి ఇంకొక సంవత్సరము పాటు ఆ టైము లిమిట్‌ను ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తే రైతులు ఆ సదుపాయాన్ని వుపయోగించుకోవడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందుకని ఆ టైమును ఎక్స్‌టెండు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో గవర్నమెంటు ల్యాప్సెస్ గురించి కూడా ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం అనుకున్న విధంగా రైతాంగానికి నీటి వసతిని కల్పిస్తున్నదా? ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా రబీ క్రాప్స్‌కు నీటిని యిస్తున్నారా? కె. సి. కెనాల్ ద్వారా రబీ పంటకు నీరు అందించడం లేదు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజక్టు క్రింద టేలెండు ప్రాంతాలకు సాగర్ క్రింద టేలెండు ప్రాంతాలకు నీరు అందించడం లేదు. అలాగే మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ఆర్. డి. ఎస్. కెనాల్ ద్వారా అక్కడ వున్న ప్రాంతాలకు సరిగా నీరు అందించలేకపోతున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వ వైఫల్యాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ టైమును యింకా ఎక్స్‌టెండు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎన్నో యిండస్ట్రీస్‌కు రాయితీలు యిస్తున్నారు, ఎంతో మంది పారిశ్రామికవేత్తలు వారు కట్టవలసిన బాకీలు కట్టని సందర్భములో రాయితీలు యిస్తున్నారు, ముఖ్యంగా రైతులకు అలాంటి రాయితీలు యివ్వడం ఎంతైనా అవసరం, వుందని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి మరొక విజ్ఞప్తి ఏమంటే— మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను రెండు జోన్స్‌గా ట్రీట్ చేసి క్రానికల్లీ డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌లో వున్నవారికి రుణాలను మాఫీ చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలలో పత్తి రైతులు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. ఆ జిల్లాల్లో వున్న వారికి ఋణాలు మాఫీ చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇక బాధ్యతలకు సంబంధించి ఆలోచించినప్పుడు—గత అసెంబ్లీలో ఒక రిజొల్యూషను పాసు చేయడం జరిగింది కోఆపరేటివ్ లోన్స్‌వరకు మేము మాఫీ చేస్తాము కేంద్ర ప్రభుత్వం షెడ్యూల్డు బ్యాంకులవరకు మాఫీ చేస్తే అని కండిషను పెడుతూ—బాధ్యతలను వేరే వారి మీద పెట్టడం సమంజసముగా లేదు. కనీసం మన పరిధిలో కోఆపరేటివ్ లోన్స్‌కు సంబంధించి క్రానికల్లీ డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌లో బేక్‌వర్డ్ ఏరియాస్‌లో మాఫీ చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. ముఖ్యంగా మన ప్రభుత్వానికి మిత్ర ప్రభుత్వం అయిన హర్యానా ప్రభుత్వములో దేవీలాల్ గారు రైతులకు ఎన్నో రాయితీలు ప్రకటించి ఋణాలు మాఫీ చేసిన సందర్భము గుర్తు చేసుకుంటే యీ ప్రభుత్వం కూడ ఋణాలను మాఫీ చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే యీ ప్రభుత్వం రైతులకు ఎంతవరకు ఋణాలను సమకూర్చింది అనేది చూస్తే, 1986-87 వ సంవత్సరములో గుంటూరుకు రు. 431.98 లక్షలు రిలీజు చేస్తే, 1987-88 లో కేవలం రు. 246 లక్షలు రిలీజు చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా కర్నూలుకు 1986-87 లో రు. 104.92 లక్షలు రిలీజు చేస్తే 1987-88 లో రు. 84.94 లక్షలు రిలీజు చేయడం జరిగింది. మెదక్‌కు 1986-87 లో రు. 216.62 లక్షలు రిలీజు చేస్తే 1987-88 లో రు. 113.35 లక్షలు రిలీజు చేయడం జరిగింది. నల్గొండకు 1986-87 లో రు. 272.61 లక్షలు రిలీజు చేస్తే 1987-88 లో రు. 118.80 లక్షలు రిలీజు చేయడం జరిగింది. ఇవి అన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని చూచినప్పుడు ప్రతి సంవత్సరము రైతులకు యిచ్చే ఋణాలు తక్కువ చేసినట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఎందుకు తక్కువ చేశారో ఆలోచించాలి. ముఖ్యంగా సెంట్రల్ బ్యాంకు సింగిల్ విండో సిస్టం ద్వారా ఏ విధంగా పంతను చేస్తున్నదనేది ఆలోచిస్తే ప్రభుత్వం సెంట్రల్ బ్యాంకుకు యివ్వవలసిన రు. 95 కోట్లకు గాను కేవలం 65 కోట్లు యిచ్చారు. ఆ 65 కోట్లకు కూడ చెక్కులు యిస్తే బౌన్స్ అయిపోయింది. సెంట్రల్ బ్యాంకుకు యివ్వవలసిన దానికి ప్రభుత్వమే డిఫాల్టర్ అయితే యిక బ్యాంకులు ఏ విధంగా ఋణాలు సమకూరుస్తాయో ఆలోచించండి. అంతేగాకుండా యిప్పటి పరిస్థితులలో కేంద్ర బడ్జెటును పరిశీలిస్తే ముఖ్యంగా రైతులు తీసుకున్న క్రాప్ లోన్స్ పైన వడ్డీని 14 పర్సంటు నుండి 12 పర్సంటుకు తగ్గించడం జరిగింది. ఒకవైపు కేంద్ర ప్రభుత్వము అగ్రికల్చర్‌కు, రైతులకు ఎన్నో రాయితీలు యిచ్చే సందర్భములో మన ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వం యిచ్చిన రాయితీలను కూడ అమలు చేయడం లేదనే విషయం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. అంతేగాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం, షెడ్యూల్డు బ్యాంక్సుకు అగ్రికల్చర్‌కు 17 పర్సంటు నుండి 18 పర్సంటుకు లోన్స్ యివ్వాలని డైరెక్షను యిచ్చింది. అన్ని విషయాలు క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాలి. రైతులు తీసుకున్న అప్పు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం.
ఋణాల చెల్లింపునను తిరిగి గడువును
పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

ఎంత, ఏ విధంగా రీ-పే చేయగలుగుతారు అనేది తెలుసుకోడానికి-ఋణాల విషయములో-సక్రమమైనటువంటి సర్వే చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. ఇకపోతే నాబార్డ్ మన రాష్ట్రానికి రు. 145 కోట్లు రీఫైనాన్స్ చేయడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా యితర ఫైనాన్షియల్ యిన్స్టిట్యూషన్స్ ద్వారా మనకు కావలసిన సంస్థ పుష్కలంగా వచ్చాయని చెప్పక తప్పదు. నిన్న పార్లమెంటులో స్పీకరు బలరాం జక్కర్ గారు చెప్పారు. ఏపియస్ బ్యాంకుద్వారా మన రాష్ట్రానికి ఎక్కువ నిధులు వచ్చాయనే విషయం మనం పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గత 4 సంవత్సరాలనుంచి బాధ పడుతున్న రైతులను ఆదుకోవడానికి క్రానికల్లీ బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాలలో, డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలలో ఋణాలను మాఫీ చేయాలి. మిగిలిన ఏరియాలలో ప్రిన్సిపుల్ అమౌంటు కడితే ఇంటరెస్టు వెయివ్ చేసే ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం ఇంకొక సంవత్సరం పొడిగించాలని, విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఈ సదుపాయన్ని షెడ్యూల్డు బ్యాంకులకు కూడా అనువర్తింపజేయుటకు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వర రావు (మధిర) :— అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని స్థూలంగా బలపరస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. దురదృష్ట వశాత్తు గత 3, 4 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో అతివృష్టికి, అనావృష్టికి గురై రైతులు వెన్నెముక విరిగి ఉన్నారు. ఈ మేరకు గత సంవత్సరం ప్రభుత్వం కొన్ని రాయితీలు ప్రకటించిన మాట వాస్తవం. కాదని అనలేము. ఈ ఒక్క సంవత్సరమే కొన్ని మాగాణి ప్రాంతాలలో ప్రోజెక్టులు నిండడంవల్ల చెరువులలో నీరు ఉండడంవల్ల మాగాణి పంట కొంచెము బాగున్నది కాని మిగిలిన మెట్ట పంటలన్నీ పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. మొదట్లో వర్షాలు ఎక్కువై పెసర మొదలైన పునాస పంటలు దెబ్బతిన్నవి. అక్టోబరునుంచి వర్షాలు లేక పోవడంవల్ల ఏ పైరు వేసుకొనడానికి వీలులేని పరిస్థితులలో కొన్ని పొలాలు వృధాగా ఉంచే కొందో గొప్పో వేసిన చోట ఆ రకంగా పంట రాక పూర్తిగా దెబ్బతిన్న పరిస్థితి ఉంది. గత మూడు రోజులుగా ఈ జప్తుల పరిస్థితి ఎలాగ ఉందో అనేకమంది సభ్యులు సభలో చెప్పారు. నేను ఒక విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గతంలో ఇచ్చిన రాయితీలను ఉపయోగించుకోలేనటువంటివారు ఉన్నారు. ఆ మిగిలిపోయినటువంటివారికి జూన్ వరకు గడువు ఇప్పించాలి. ఒక పంట పండడంవల్ల ప్రభుత్వం కల్పించిన వడ్డీ రాయితీని జూన్‌వరకు మాగాణి ప్రాంతాలలోని సన్నకారు రైతులకు వర్తింపు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ ఫిబ్రవరి వరకే గడువు పెట్టారు. అది న్యాయం కాదు, సముచితం కాదు. దానివల్ల 5 మాసాలక్రితం తీసుకున్న వారు ఈ ఫిబ్రవరి నెలాఖరువరకు చెల్లిస్తే 5 1/2% వరకు రాయితీ అన్నారు.

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

దానిని జూన్ నెలాఖరువరకు పొడగించాలి. ఈ మాగాణి ప్రాంతాలలో వెనుకబడిన రైతాంగం కట్టకుండా ఎవరైనా మిగిలి ఉంటే వారికి గతంలో ప్రకటించిన వడ్డీ రాయితీని జూన్ నెలాఖరువరకు పొడిగించాలి. ఇప్పుడు వారు చెల్లించే స్థితిలో లేరు. ప్రకాశం జిల్లాలో గతసంవత్సరం ప్రత్తి రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ఈ నాడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో, రాయలసీమ ప్రాంతంలో మెట్ట పంటలు పూర్తిగా వర్షాధారం మీద ఆధారపడిన పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. కనుక వారికి పూర్తిగా వడ్డీలు రద్దు చేయడంతో బాటు సన్నకారు రైతుల అప్పులు రద్దు చేయాలి. బ్యాంకులు రిషెడ్యూలు చేసి తిరిగి అప్పులు ఇప్పించి వ్యవసాయం చేసుకొనడానికి అవకాశం కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈవేళ హౌసులో 304 వ నిబంధన క్రింద చర్చకు వచ్చినప్పుడు సభ్యులు చెప్పారు ప్రధానంగా గుంటూరు జిల్లా ఫిరంగిపురం మండలంలో సన్నకారు రైతు సాయిబు దగ్గర ఉన్న 15 బస్తాలు జప్తు చేసుకొని పోయారు. ఆయన కూలిచేసుకొని సంపాదించుకొన్నటువంటివి. ఇటువంటి ఉదాహరణలు కోకొల్లలు ఉన్నాయి ఆత్మహత్యలకు దారితీయకుండా చూడాలి. గౌరవ సభ్యులు నాబార్డు గురించి చెప్పారు. పెట్టని అమ్మ పెట్టదు, పెట్టే అమ్మను గురించి తిట్టినట్లు ఉంది. మీరు ఆ రకంగా రాయితీలు ఇస్తూపోతే మేము పరిమితులు విధించవలసి ఉంటుంది, మేము బాధ్యత వహించము అని హెచ్చరించే దశవరకు నాబార్డు పోవడం దురదృష్టకరం. కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిధిలో ఉన్నటువంటి జాతీయం చేయబడిన బ్యాంకులకు ఈ రకమైన నిబంధనలు వర్తింపు చేయకుండా ఉండడం చాలా అన్యాయం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రజలను సమీకరించాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తనపరంగా ఒత్తిడి చేసి వడ్డీ రద్దు సౌకర్యాన్ని కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ సభనుంచి అటువంటి తీర్మానంచేసి పంపించాలని కోరుతున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ నేను చెప్పిన విషయాలు మరల సూచనప్రాయంగా చెబుతాను.

1. ఈ సంవత్సరం ఒక పంట పండింది. మీరు ఫిబ్రవరి వరకు ఇచ్చిన వడ్డీ రాయితీ మాఫీని జూన్ నెలాఖరువరకు పొడిగించాలి. అది మాగాణీ ప్రాంతాలలో కూడా చేయాలి. 2. మెట్ట ప్రాంతాలలో పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నచోట అప్పుల వసూలుని వాయిదా వేయాలి. బ్యాంకులు రిషెడ్యూలు చేసి వారికి తిరిగి అప్పులు ఇప్పించడానికి పూనుకోవాలి 3. గతంలో ఇచ్చిన వడ్డీ రాయితీని అమలుపరచలేక సన్నకార రైతులు మిగిలి ఉంటే వారియొక్క గడువును మాగాణీ ప్రాంతాలలో, డెల్టా ప్రాంతాలలో జూన్ వరకు పొడిగించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాన

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి. (కొనసాగుతున్నది)

ఇది ప్రచారంకోసం, వినోదం కోసం. ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం కోసం చెప్పే మాటలుగా తీసుకోకుండా ఈ విషయాలు ప్రభుత్వం పూర్తిగా పరిశీలించి న్యాయం కలుగజేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని ప్రభుత్వం సీరియస్‌గా ఆలోచించాలని కూడా కోరుతున్నాను. నేషనలైజ్ చేయబడిన బ్యాంకులు కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిధిలో ఉన్నాయి. మేము ప్రకటించామని చెప్పడం కాదు. నాబార్డుయొక్క నిబంధనలు సరిగా లేవని నా నిరసనను తెలియజేస్తున్నాను. ఈ షరతులను నాబార్డుని అంగీకరింపజేయడానికి మనవైపునుంచి ఆందోళన చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన పరిధిలో ఉన్నంతవరకు నేను చేసిన సూచనలు ఖచ్చితంగా అమలు చేయడానికి పూనుకోవాలి అని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని మేము సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాము. మన రాష్ట్రం వ్యవసాయక రాష్ట్రం. మన రాష్ట్రంలో రైతులు అత్యధికంగా ఉన్నారు. మన రాష్ట్రానికి, మన దేశానికి కావలసిన ఉత్పత్తులు పండించడంలో ప్రధాన పాత్ర వహిస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వం కాని ఉత్పత్తి శక్తులకు అనుగుణ్యంగా చట్టాలు కాని నిబంధనలు కాని చేయవలసి ఉంటుంది. మన రాష్ట్రంలో గత 4,5 సంవత్సరాల నుంచి వరుసగా అనావృష్టి, తీవ్రమైన దుర్భిక్ష పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. దాని పర్యవసానంగా ప్రాజెక్టులలో నీరు లేదు, చెరువులలో నీరులేదు. మనకున్నటువంటి వనరులలో నీరు లేకుండా పోయింది. అందువల్ల వేసిన పంటలు ఎండిపోయాయి. తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది. బావుల క్రింద వేసిన పంటలు కూడా ఎండిపోయాయి. మనం జలవిద్యుత్ కేంద్రాలపైన ఆధారపడి ఉన్నాము. విద్యుచ్ఛక్తి కోత విధించారు. దానివల్ల కూడా పంటలు ఎండిపోయాయి. మెట్ట పంటలు తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నాయి. వర్షాలు సకాలంలో రానందున, వచ్చినా అప్పుడప్పుడు రావడంవల్ల మెట్టపంటలకు తీవ్రంగా నష్టం జరిగింది. రైతులు బ్యాంకులనుంచి, సహకార సంఘాలనుంచి అప్పులు తీసుకున్నారు. ఆ డబ్బు పెట్టుబడిగా పెట్టారు. కాని ఆ పెట్టుబడి అంతా పోయింది. రైతుల శ్రమశక్తి అంతా వృధా అయిపోయింది. అందుచేత వడ్డీ సమస్య ఉత్పన్నం కాదు. ఈనాడు రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనలను మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. 12-20 గం.
కేంద్ర ప్రభుత్వ నిబంధనావళి కూడా మార్చవలసిన అవసరం ఉంది, ఎందుకంటే మధ్యాహ్నం
రైతు పెట్టుబడి పెట్టి, పరపతి పెట్టి వ్యవసాయము చేసినప్పుడు — ఆ రైతుకు మొత్తం పంట పోయినప్పుడు — ఆ రైతును ఆదుకునే పద్ధతిలో ఈ పరపతి నిబంధనావళిలో మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ఈనాడు రిజర్వు బ్యాంకు నిబంధనావళి చూసినా, ఇతర బ్యాంకుల నిబంధనావళి చూసినా — రైతు ఈ రుణభారం నుంచి విముక్తి అయ్యే పరిస్థితి లేదు. అందుకే నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. బ్యాంకుల ద్వారా గాని సొసైటీల ద్వారా గాని

ఇచ్చిన వరపతిని సంపూర్ణంగా మాఫీ చేయాలి. రైతులకు అధికంగా అడిగే హక్కు ఉంది – డిమాండు చేసే హక్కు ఉంది. వరుసగా నాలుగైదు సంవత్సరాల నుంచి పంటలు పోతున్నాయి – వర్షాలు లేవు – దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఉంది. అందుకే అన్ని బ్యాంకులు ఇచ్చిన ఋణాలకు వడ్డీ మాఫీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నిబంధనావళి మార్చి – రైతుకు ఇచ్చిన పరపతి ఏ పంటపైన ఉపయోగించారో, ఏ ఉత్పత్తిపైనా పెట్టుబడి పెట్టారో – అది ఒక వేళ ఎండిపోయినట్లయితే, నష్టం అయినట్లయితే సంపూర్ణంగా ఆ పెట్టుబడికి మాఫీ ఇవ్వాలి – ఆ విధంగా నిబంధనావళి మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. ఆవిధంగా రిజర్వు బ్యాంకు కూడా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా కేంద్రప్రభుత్వానికి మనం ఒక తీర్మానం చేసి పంపించవలసిన అవసరం ఉంది. అప్పుడే రైతులు బాగుపడ్తారు. ఎంతోమంది ప్రత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు. రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. ప్రత్తి పండించిన రైతులు ఉన్నారు, మిర్చి పండించిన రైతులు ఉన్నారు, ధాన్యం పండించిన రైతులు ఉన్నారు, చెరకు పండించిన రైతులు ఉన్నారు. ఆ రైతులు పండించిన పంటలకు కేంద్ర ప్రభుత్వంగానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగానీ గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వడం లేదు. బ్యాంకుల నుంచి తెచ్చి పెట్టుబడి పెట్టి ఉత్పత్తి చేస్తే, మార్కెట్‌కు తీసుకువెళ్తే, ధరలేక, బ్యాంకులకు మిత్తి కట్టలేక, అసలు కట్టలేక, గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చే పరిస్థితి కేంద్రప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేక రైతులు తీవ్ర బాధలకు గురవుతూ ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్న విషయం అందరికి తెలుసు. ఈ సభలో ఎన్నో ఆత్మహత్య కేసులు ప్రస్తావనకు వచ్చాయి. కనుక వెంటనే వడ్డీ మాఫీ ఇవ్వాలి. ఋణం చెల్లించడానికి ఎక్కువ టైము ఇవ్వాలి. అసలు కడితే వడ్డీకి సంపూర్ణంగా మాఫీ ఇవ్వాలి. సహకార బ్యాంకులు ఉన్నాయి– సహకార బ్యాంకులలో అసలు కింద మిత్తి పోగా ఇంకా అదనంగా కట్టిన రైతులు ఉన్నారు. దానిని అసలులో కట్టుకోకుండా మిత్తిలో కట్టుకొన్నారు. గత ప్రభుత్వ టైములో మేమంతా పోరాటం చేశాము– గత ప్రభుత్వం అంగీకరించింది– జి. ఓ. కూడా జారీ చేసింది. సహకార బ్యాంకులలో అసలు కంటే మిత్తీ కంటే ఎక్కువ కట్టిన రైతులు ఉంటే సహకార బ్యాంకులలో ఉన్న ఖాతాలను మాఫీ చేయాలని జి. ఓ ఇచ్చారు– కానీ అది గ్రామాల్లో అమలు జరగడం లేదు. అసలు, మిత్తీ కట్టిన వారికి కూడా ఇంకా బాకీలు ఉన్నట్లు చూపిస్తున్నారు. సహకార శాఖ మంత్రికి చెప్పేది ఏమంటే– గత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన జి. ఓ. ప్రకారం– అసలు, మిత్తీ రెండూ కలిపి కట్టినట్లయితే– ఇంకా బాకీ ఉన్నట్లు చూపుతున్నట్లయితే అవి మాఫీ చేయాలి. కో–ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో డబ్బు కట్టినా కూడా ఇంకా బాకీలు ఉన్నట్లు చూపుతున్నారు– దానిని పరిశీలించాలని, మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను ఈనాడు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానం రైతుల శ్రేయస్సుకు అనుగుణంగా,

ఇచ్చిన వరవడిని సంపూర్ణంగా మాఫీ చేయాలి. రైతులకు ఆవిధంగా అడిగే హక్కు ఉంది – డిమాండు చేసే హక్కు ఉంది. వరుసగా నాలుగైదు సంవత్సరాల నుంచి పంటలు పోతున్నాయి – వర్షాలు లేవు – దుర్భిక్ష పరిస్థితి ఉంది. అందుకే అన్ని బ్యాంకులు ఇచ్చిన ఋణాలకు వడ్డీ మాఫీ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నిబంధనావళి మార్చి – రైతుకు ఇచ్చిన వరపతి ఏ పంటపైన ఉపయోగించారో, ఏ ఉత్పత్తిపైనా పెట్టుబడి పెట్టారో – అది ఒక వేళ ఎండిపోయినట్లయితే, నష్టం అయినట్లయితే సంపూర్ణంగా ఆ పెట్టుబడికి మాఫీ ఇవ్వాలి – ఆ విధంగా నిబంధనావళి మార్చవలసిన అవసరం ఉంది. ఆవిధంగా రిజర్వు బ్యాంకు కూడా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా కేంద్రప్రభుత్వానికి మనం ఒక తీర్మానం చేసి పంపించవలసిన అవసరం ఉంది. అప్పుడే రైతులు బాగుపడ్తారు. ఎంతోమంది ప్రత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు. రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. ప్రత్తి పండించిన రైతులు ఉన్నారు, మిర్చి పండించిన రైతులు ఉన్నారు, ధాన్యం పండించిన రైతులు ఉన్నారు, చెరకు పండించిన రైతులు ఉన్నారు. ఆ రైతులు పండించిన పంటలకు కేంద్ర ప్రభుత్వంగానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగానీ గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వడం లేదు. బ్యాంకుల నుంచి తెచ్చి పెట్టుబడి పెట్టి ఉత్పత్తి చేస్తే, మార్కెట్‌కు తీసుకువెళ్తే, ధరలేక, బ్యాంకులకు మిత్తి కట్టలేక, అసలు కట్టలేక, గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చే పరిస్థితి కేంద్రప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేక రైతులు తీవ్ర బాధలకు గురవుతూ ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్న విషయం అందరికి తెలుసు. ఈ సభలో ఎన్నో ఆత్మహత్య కేసులు ప్రస్తావనకు వచ్చాయి. కనుక వెంటనే వడ్డీ మాఫీ ఇవ్వాలి. ఋణం చెల్లించడానికి ఎక్కువ టైము ఇవ్వాలి. అసలు కడితే వడ్డీకి సంపూర్ణంగా మాఫీ ఇవ్వాలి. సహకార బ్యాంకులు ఉన్నాయి– సహకార బ్యాంకులలో అసలు కింద మిత్తి పోగా ఇంకా అదనంగా కట్టిన రైతులు ఉన్నారు. దానిని అసలులో కట్టుకోకుండా మిత్తిలో కట్టుకొన్నారు. గత ప్రభుత్వ టైములో మేమంతా పోరాటం చేశాము– గత ప్రభుత్వం అంగీకరించింది– జి. ఓ. కూడా జారీ చేసింది. సహకార బ్యాంకులలో అసలు కంటే మిత్తి కంటే ఎక్కువ కట్టిన రైతులు ఉంటే సహకార బ్యాంకులలో ఉన్న ఖాతాలను మాఫీ చేయాలని జి. ఓ ఇచ్చారు– కానీ అది గ్రామాల్లో అమలు జరగడం లేదు. అసలు, మిత్తీ కట్టిన వారికి కూడా ఇంకా బాకీలు ఉన్నట్లు చూపిస్తున్నారు. సహకార శాఖ మంత్రికి చెప్పేది ఏమంటే– గత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన జి. ఓ. ప్రకారం– అసలు, మిత్తీ రెండూ కలిపి కట్టినట్లయితే– ఇంకా బాకీ ఉన్నట్లు చూపుతున్నట్లయితే అవి మాఫీ చేయాలి. కో–ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో డబ్బు కట్టినా కూడా ఇంకా బాకీలు ఉన్నట్లు చూపుతున్నారు– దానిని పరిశీలించాలని, మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను ఈనాడు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానం రైతుల శ్రేయస్సుకు అనుగుణంగా,

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

రైతులు ఉత్పత్తి పెంచే విధంగా, శ్రమశక్తికి, ఉత్పత్తి శక్తులకు ఒక రాయితీ చేకూర్చే విధంగా ఈ తీర్మానం ఉంది కాబట్టి, నేను ఈ తీర్మానాన్ని మా భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ తరఫున బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అధ్యక్షా, ఎగ్రికల్చరల్ లోన్స్ కట్టేటప్పుడు అసలు కడితే వడ్డీ మాఫీ చేయాలని కోరుతూ రాంభూపాల్ చౌదరిగారు ప్రవేశపెట్టిన నాన్ అఫిషియల్ రిజల్యూషన్‌కు మా పార్టీ పూర్తిగా మద్దతు ఇస్తున్నది. ఇటువంటి తీర్మానం చర్చకు తెచ్చినందుకు నేను వారికి ధన్యవాదాలు తెల్పుతున్నాను. మా పార్టీ తరఫున రాంభూపాల్ చౌదరిగారు ప్రతిపాదించిన నాన్ అఫిషియల్ రిజల్యూషన్‌కు ఒక చిన్న ఎమెండ్‌మెంట్ చేస్తున్నాను. వారు ప్రతిపాదించిన రిజల్యూషన్ – ఇదివరకే దీనిమీద రాష్ట్రప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్న సంగతి మీ అందరికీ తెలుసు. జి ఓ నెం. 7 జారీ చేసి, 30–6–1987 వరకు రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతులు అసలు చెల్లించనట్లయితే వడ్డీ మాఫీ కల్పించింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అని మీకు తెలుసు. దానినే తిరిగి మళ్లీ ఎక్స్‌టెండ్ వేయాలని రాంభూపాల్ చౌదరిగారు అన్నారు. దానితో బాటు ఈ రాయితీ కల్పిస్తూనే– రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతులందర్నీ రుణ విముక్తులను చేయాలని ఎమెండ్‌మెంట్ ప్రతిపాదిస్తున్నాను. దీనికి కారణం వివరించదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా రైతుల అప్పుల గురించి వచ్చినప్పుడు– మన రాష్ట్రంలో ఆకలి చావులు, ప్రత్తి రైతుల ఆత్మహత్యలు, భారతదేశంలో ఎక్కడా జరగని విధంగా జరిగిన విషయం మీకు తెలుసు. హర్యానా రాష్ట్రంలో ఎక్కడైతే మన ముఖ్యమంత్రి ప్రచారం చేశారో- అక్కడ తీసుకున్న చర్యలు కూడా మనం పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. అక్కడ రైతుల రుణాలను రద్దు చేశారన్న విషయం మీకు తెలుసు. మొత్తం భారత దేశంలో రైతులను రుణ విముక్తులను చేయడానికి ఎటువంటి ఆలోచనలు జరుగుతున్నాయి- కేంద్రప్రభుత్వం ఎలా స్పందిస్తున్నది; ముఖ్యమంత్రి ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే భారతదేశములో దాదాపు 45 వేల కోట్ల రూపాయలు దాకా ఫ్యాక్టరీలకు రాయితీలు కల్పించారు. ఆఖరికి దివాళా తీసినటువంటి ఫ్యాక్టరీలకు కూడా ప్రభుత్వము రాయితీలు కల్పించారు. ఇండస్ట్రీ పెట్టి సిక్ ఇండస్ట్రీ అయినట్లయితే వారికి రాయితీలు యిచ్చి మరల ఆ యజమాని ఇంటికి పోవడానికి కూడా కారు కల్పించే దుస్థితి ఈ భారతదేశములో ఉంది. అట్లాగు అన్నింటికి రాయితీలు కల్పించుతూ ఉన్నటువంటి ఈ రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు రైతుల విషయం వచ్చేటప్పటికి ఎందుకు వెనుకంజ వేస్తున్నదో అర్థము కావడం లేదు. దీనిని ప్రజాస్వామిక పద్ధతిలో ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు, లాయర్సు, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలో పని చేసే ఉద్యోగులు,

12-30 గం.
మధ్యాహ్నం

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

ప్రభుత్వోద్యోగులు మొదలైనవారు శాలరీస్ తీసుకుని వారి విద్యుక్త ధర్మాన్ని వారు నిర్వర్తిస్తున్నారు. అదే విధంగా రైతు తనకు ఉన్న భూమిలో పంటలు వేసి రాష్ట్రస్థాయిలోను, దేశ స్థాయిలోను రైతులు పంటలు పండిస్తున్నారు. ఆ విధముగా వారు వారి యొక్క విద్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వర్తిస్తున్నారు. అందువలన పారిశ్రామికులకు కల్పిస్తున్నటువంటి రాయితీలు రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు ఎందుకు రైతులకు కల్పించడం లేదు. రైతులకు కూడా రాయితీలు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. వారికి కల్పించలేదు గాబట్టి యిప్పటికైనా వారికి రాయితీలు కల్పించాలని ఆలోచన రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు చేయాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు సరియైన సమయంలో వారికి మందులు సరఫరా చేయడంలోను, వారికి సకాలంలో లోన్సు యివ్వడంలోను విఫలమైనవి దీనికి తోడు ప్రకృతి వైపరీత్యాల వలన, ప్రభుత్వం అందించే వివిధ కార్యక్రమాల లోపము వలన రైతులు కృంగి కృశించి పోతున్నారు. పారిశ్రామిక వేత్తలకు కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు రాయితీలు కల్పించినప్పుడు రైతులకు కూడా ఆ విధముగానే రాయితీలు కల్పించడం ధర్మం. రైతుల విషయం గురించి ఆలోచించవలసిన బాధ్యత ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పైన ఉంది. అటువంటి పరిస్థితులలో శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానంలో అసలు మీద వడ్డీ మాఫీ చేయాలని కోరుతూ తీర్మానం ప్రతిపాదించారు. యిదివరకే ఉన్నటువంటి జి. ఓ. 7 ద్వారా 1987 జూను వరకు వడ్డీ లేకుండా కల్పించి నటువంటి సదుపాయం తిరిగి ఆ సదుపాయాన్ని కొనసాగించుతూ జి. ఓ. ఇష్యూ చేయాలనేది మొదటిది దీనికి పోయే ముందు రాష్ట్రపరంగా రైతులు యివ్వవలసిన అప్పు ఎంత ఉంది అనే విషయం కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆలోచించిన తరువాత వారిని అప్పు నుంచి ఋణ విముక్తులను చేసినట్లయితే వారు తిరిగి ఫ్రెష్‌గా వ్యవసాయం పునరారంభం చేయడానికి వీలు కల్పించిన వారవుతారు. ఎన్నికోట్ల రూపాయలు మాఫీ చేస్తే రైతులు తిరిగి ఫ్రెష్‌గా వ్యవసాయం పునరారంభం చేయడానికి అవకాశం ఉందో, ఆ విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. కమర్షియల్ బ్యాంక్సు డిశంబరు 1987 వరకు రైతులకు ఎంత అప్పు యిచ్చారనే విషయానికి వస్తే 1987 డిశంబరు వరకు ప్రియమరీ సెక్టారులో యిచ్చినటువంటి అడ్వాన్సులు ప్లస్ రీజినల్ రూరల్ బ్యాంక్సు యిచ్చినటువంటి అడ్వాన్సులు కలిపితే మొత్తం 2900.71 లక్షల రూపాయలు అంటే దాదాపు 3000 కోట్ల రూపాయలు అంటే యిది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించినది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించి సింగిల్ విండో సిస్టము క్రింద కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్, లాండు మార్టుగేజ్ బ్యాంకులు యిచ్చిన లోన్సు కలుపుకుంటే 600 కోట్ల 23 లక్షల రూపాయల వరకువుంది.

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

రాష్ట్రములో కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన లోన్సు 3000 కోట్ల రూపాయలు ఉంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన లోన్సు 600 కోట్ల రూపాయలు ఈ రెండూ కూడా మాఫీ చేసినట్లయితే రైతులు తిరిగి రాష్ట్రములో ఫ్రెష్‌గా వ్యవసాయం పునరారంభం చేయడానికి వీలు ఉంటుంది. ముందుగా ఈ 600 కోట్ల రూపాయలు లోన్సు మాఫీ చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందా? ఆరు సంవత్సరాల కాల వ్యవధి తీసుకుని సంవత్సరానికి 100 కోట్ల రూపాయల చొప్పున మాఫీ చేసుకుంటూ వస్తే బాగుంటుంది. మీరు మాఫీ చేస్తామని సూత్రప్రాయంగా అంగీకరిస్తే ఆ లోన్సు మాఫీ చేస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి యివ్వవలసిన రైతుల లోన్సు 3000 కోట్ల రూపాయలు గురించి మాఫీ చేయుమని మనం కేంద్ర ప్రభుత్వముతో పోరాడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దాదాపు ఒక సంవత్సరానికి 377 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీ క్రింద యిస్తున్నాము. రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం మీద ఈ మొత్తం ఖర్చు పెడుతున్నాము 400 కోట్ల రూపాయలు లోన్సు మీద ఖర్చు పెడుతున్నాము. మీరు 600 కోట్ల రూపాయలు మాఫీ చేస్తామని సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించి సంవత్సరానికి 100 కోట్ల రూపాయలు చొప్పున మాఫీ చేసుకుంటూ పోతే. అదే విధముగా కేంద్ర ప్రభుత్వము 3000 కోట్ల రూపాయలు మాఫీ చేసినట్లయితే మన రాష్ట్రములోనే కాదు. భారతదేశములోనే పరిశ్రమ మార్చినట్లవుతుంది. ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ముందుకు రావలసిందిగా కోరుతున్నాను. శ్రీ వి. రామభూపాల్ చౌదరి గారు ఇంటరెస్ట్ వేవ్ గురించి తీర్మానం పెట్టారు. యిదివరకే దీని గురించి ఉన్నటువంటి జి.ఓ. 7 ద్వారా జూన్ 13, 1987 వరకు వడ్డీ మాఫీ చేయడం జరిగింది దీని వలన రికరింగు, నాన్ రికరింగు కలిపితే 92 కోట్ల రూపాయలు స్టేట్ ఎక్స్‌చెక్కర్ మీద పడింది. 92 కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద భారము పడింది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రయిమరీ సొసైటీస్‌కు యింతవరకు రీయింబర్సు చేసినది 1988-89 సంవత్సరంలో కేవలం 25 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. కేవలం 1988-89 బడ్జెట్‌లో 25 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ప్రొవైడు చేశారు. తరువాత రివైజ్డ్ ఎస్టిమేట్ కొంత పెడ్ చేశారు. అందువలన అన్ని కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ డీఫంక్ట్ అవుతున్నాయి. శాలరీలు చెల్లించలేకపోతున్నారు. వారు నిస్సహాయ స్థితిలో ఉన్నారు. వారికి వెంటనే రీఇంబర్సు చేయాలి. తిరిగి రైతులకు అప్పులు దొరికితే రైతులు పండించే విధానం కొనసాగిస్తారు. తిరిగి రైతులు ద్వారా ఖజానాకు డబ్బు వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. తిరిగి జి. ఒ. నెంబరు 7 ఇష్యూ చేసి వారికి వడ్డీ మాఫీ సౌకర్యం కల్పించాలని కోరుతున్నారు. జి. ఒ. నెంబరు 7 ఇష్యూ చేస్తూ 600 కోట్ల రూపాయలు మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. యింతకుముందు బిల్లు ఇంట్రడ్యూస్ చేయడం జరిగింది. యిప్పుడు కొత్తగా

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

వచ్చిన మంత్రిగారు చాలా కార్యదక్షత గలవారు. దీని గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. మహారాష్ట్రలో రైతుల విషయంలో ఇ. పి. ఎటాచ్ మెంటుకు కోర్టుకు పోతే అక్కడ లక్షలాది రైతులు కోర్టులకు పోయి స్టే తెచ్చుకుంటే అక్కడ మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం దిగి వచ్చింది. రైతులు సమస్యలు అర్థము చేసుకోవాలి. ముందుగా రైతులను రుణ విముక్తులను చేయాలి. ముందుగా బ్యాంకింగు వ్యవస్థ గురించి మీ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. హైకోర్టు జడ్జిమెంటు

11-10 గం. ఉదయం వచ్చింది. లా మినిస్టరు గారికి తెలుసు. లా మినిస్టరు గారు సమగ్రమైన చట్టాన్ని తీసుకుని రావలసిందిగా కోరుతున్నాను. అది ఏమిటంటే, రీజినల్ బ్యాంక్సుగాని, కమర్షియల్ బ్యాంక్సుగాని, రైతులకు అప్పులిస్తున్నాయి. ఆతను వడ్డీ ఏ విధంగా చెల్లించాలనేది ఒక పద్ధతి వుంది. కొన్ని బ్యాంకులు సంవత్సరానికి నాలుగుసారులు, కొన్ని బ్యాంకులు రెండుసారులు కాని వడ్డీ లెక్క కడతాయి. ఒక వెయ్యిరూపాయలు తీసుకుంటే మూడు నెలలకు వడ్డీ కడతాడు. దాన్ని అసలుకు కలిపి, తిరిగి దానిపై వడ్డీ కడతాడు. ఈ విధంగా వడ్డీ మీద వడ్డీ చక్రవడ్డీ వేస్తున్నారు. ఈ విధానము తప్పు అని యిజూరియస్ యాక్టు ఒకటి వుంది. దీన్ని చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారి యాక్టు అని అంటారు. మద్రాసు చట్టమిది, అందులో స్పష్టముగా చెప్పారు. ఈ యాక్టు ప్రకారం, ఏ రైతు అయినా బ్యాంకు నుండి అప్పు తీసుకుంటే వడ్డీకి వడ్డీ పెరుగుతూపోతే దాన్ని పునరాలోచన చేసే అవకాశముంది. కాని దురదృష్టవశాత్తు సెక్షన్ 21-ఎ ఆఫ్ బ్యాంకింగ్ రెగ్యులేషన్ యాక్టు ద్వారా పునరాలోచన చేయడానికి అవకాశం లేదు. రైతు చక్రవడ్డీ కట్టవలసిందే. ఆ సెక్షన్‌ను మన హైకోర్టు కొట్టివేసింది. కాబట్టి ఈనాడు, ఏ రైతుకయినా తనకు చక్రవడ్డీ వేస్తూ వుంటే వడ్డీ అసలును మించితే, దాన్ని పునరాలోచన చేయాలని కోర్టుకు వెళ్ళే అవకాశం వుంది. అయితే కోర్టుకు పోని రైతుల సంగతి ఏమి? ఈ యుజూరియస్ యాక్టు అమలులో వుంది. దాని ప్రకారం వడ్డీ లేకుండా రైతు పరిస్థితిని అవగాహన చేసుకొని కోర్టుకు వెళ్ళితే కోర్టు బ్యాంకుకు ఆర్డర్సు ఇచ్చే అవకాశముంది. మీరు ఇదివరకె రైతు నుండి రుణమును ఎక్కువగా వసూలు చేశారు, కనుక అది తగ్గించాలని చెప్పడానికి అవకాశం వుంది. కాని వీటినన్నింటిని ఎవరూ పాటించడం లేదు ఇది అక్రమ చర్య. హైకోర్టు జడ్జిమెంటు జస్టిస్ చౌదరిగారు ఇచ్చినప్పటికి, అది సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళింది. అందరికి తెలుసు. అయినప్పటికి బ్యాంకు వారు చక్రవడ్డీ వసూలు చేస్తూ, ఎటాచ్ మెంటు చేస్తూనే వున్నారు. దీనిపై ఒక సమగ్రమైన శాసనాన్ని తీసుకొని రాకపోతే, ఏదయితే యుజూరియస్ యాక్టు వుందో, ఈ యాక్టును, హైకోర్టు జస్టిస్ చౌదరిగారి జడ్జిమెంట్ ఈ రెండు అవగాహన చేసుకొని, ప్రభుత్వము ఒక సమగ్రమైన చట్టాన్నిచేస్తే తప్ప రైతులను ఆదుకొనే అవకాశం లేదు. అన్నీ తెలిసి కూడా గుడ్డిగా పోవడం జరుగుచున్నది

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

రైతులు లాభము పొందేపరిస్థితి ఈ రాష్ట్రములో వుంది. సెక్షన్ 34 సిపిసి ప్రకారం కేవలం 6 శాతం వడ్డీ వుంది. బ్యాంకు వారు 14.5 శాతం వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారు. మిగతా బ్యాంకులు వేరే వేరే విధంగా వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నవి. ఈ యుజూరియస్ యాక్ట్ లక్షలాది రైతులు బెనిఫిట్ పొందే అవకాశముంది. సమగ్రమైన చట్టాన్ని వారికి ప్రసాదించవలసి వుంది. కాబట్టి బ్యాంకులు విచక్షణా రహితంగా వడ్డీని వసూలు చేస్తున్నాయి. చట్టన్ని తీసుకొనిరాకపోతే ఇది మనకు అవమానకరం. ఇదివరకు నేనొక అమెండ్ మెంట్ పెట్టాను. దానితోపాటుగా రైతులు వాస్తవంగా అప్పు కట్టలేని పరిస్థితిలో వుంటే మహారాష్ట్రలో ఇన్ సాల్వెంట్ యాక్టు అని ఒకటి వుంది. ఎవరయినా ఒక పారిశ్రామికవేత్త ఒక పరిశ్రమను పెడుతున్నానని 10 లక్షల రూపాయలు తీసుకొని దిగమ్రింగి, నేను అప్పు కట్టలేనని అంటే చట్టము ఒప్పుకుంటున్నది. అప్పు ఎవరయితే ఇచ్చారో, అతని మీద అప్పు తీసుకున్నవాడు కేసు పెట్టినా దగ్గర వసూలు చేయడానికి వీలులేదని డిఫాల్టర్స్‌కు కూడా ఈవాడు చట్టను రక్షణ ఇస్తున్నది. నాకు ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల పంటను పండించ లేక పోయాను అని చెప్పి ఏ కోర్టుకు పోయినా ఇక్కడ తలుపులు మూసి వున్నాయి. అందుకని నేను అడుగుతున్నాను. డిఫాల్టర్సుకు లేక ఒక ద్రోహికి ప్రభుత్వము నుండి పరిశ్రమను పెట్టుకొనుటకు గాను కోట్లాది రూపాయలు రాయితీలు తీసుకొనే వారికి హక్కు వుంది. హైకోర్టు గాని మిగతా వేరే కోర్టులు గాని, తలుపులు తెరచి వున్నాయి. కాని రైతుకు మూసి వున్నాయి. మహారాష్ట్రలో కొన్ని చట్టాలను ఆపరాగా తీసుకొని రైతులు కోర్టుకు వెళ్ళి స్టే ఆర్డర్సు తెచ్చారు. ఇంతకు ముందే కరీంనగరులో జరిగిన సంఘటన ఒకటుంది. ఒకవేళ చట్టములో ఆ సదుపాయముంటే సత్యనారాయణ రెడ్డి కోర్టుకువెళ్ళి బ్యాంకు అధికారులమీద స్టే తీసుకొని వచ్చి, ఆయన ప్రాణాన్ని నిలబెట్టుకొని వుండేవాడు, అటువంటి చట్టము మన రాష్ట్రంలో లేదు. దానికి ఈ ప్రభుత్వము ఇక్కడ చట్టాన్ని తీసుకొని వచ్చే అవకాశముంది. నిజంగా నిస్సహాయులుగా వుండి కట్టలేని పరిస్థితితో రైతు వుంటే, అతని కొరకు చట్టాన్ని తీసుకొని రావలెను, దానికొక రెఫరెన్స్ ఇస్తున్నాను. ముఖ్యంగా శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ గారు—సెక్షన్ 4 ఆఫ్ ఎ. పి. అగ్రికల్చరల్ ఇండెబ్టెడ్‌నెస్ యాక్టు 1977 వుంది. అది ఇపుడు ఎక్స్‌టెండ్ అయింది. ఎవరయినా రైతు 2 1/2 ఎకరాల మాగాణి, 5 ఎకరాల డ్రయిల్యాండుగాని అంతకు లోపల వున్న రైతు ఎవరి దగ్గరయినా హ్యాండులోను తీసుకుంటే అది తీర్చినట్లుగా భావిస్తాము మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే నిధులలో మేల్కొనాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా ఆ యాక్టు స్మాల్ ఫార్మర్స్‌కు హేండులోను తీసుకుంటే ఎంత అప్పు వున్నా యాక్టుప్రకారం

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులకు వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

ఋణవిముక్తి చెందుతాడు. మనం అప్రిసియేట్ చేయాలి. అప్పుడు ఈ చట్టం గ్రామాల్లో సంచలనం కల్గించింది. ఆ చట్టము ఇపుడుంటే అది కేవలం వ్యక్తిగతంగా లోను తీసుకొన్న వారికి మాత్రమే వుంది కాబట్టి, వ్యవసాయదారులకని అమెండ్ చేస్తే, ఏ బ్యాంక్ అయితే కోర్టుకు వెళ్లి ఎటాచ్‌మెంట్ తీసుకువస్తుందో, ఆ రైతు కోర్టుకు వెళ్ళిస్టే ఆర్డరు తీసుకొని తిరిగి ఆయన అప్పు సరియైన సమయంలో గాని, లేదా అతనికి అనుకూలంగా గాని డబ్బు కట్టే అవకాశం కలుగుతుంది. కాబట్టి ఈ చట్టాన్ని కూడా దృష్టిలో తీసుకొని, దీనికి సవరణ తీసుకొనివచ్చే ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో వున్న రైతాంగానికి ఒక ఆశాకిరణంగా వెలుగు ఇస్తారని ఆశిస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—మేడమ్ చైర్మన్. నేను మిత్రులు రామభూపాల చౌదరి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానాన్ని బలపరచడమే కాకుండా, దానికి ఒక సవరణను సూచిస్తున్నాను. ఇపుడు వారి తీర్మానానికి అదనంగా Further it is recommended that Small and Marginal Farmers should be freed from the debt burden by way of annuling the debt of those who are to pay upto Rs. 3,000 either to Cooperative Societies, Cooperative Banks or Scheduled Banks. నేను ఆ యొక్క సవరణను వివరించే ముందు, రైతాంగము యొక్క పరిస్థితి మీద కొద్దిగా విన్నవించు కొంటున్నాను. రైతు ఇబ్బందును రోజూ ఈ శాసన సభలో చెబుతూనే వున్నారు. మనం వింటూనే వున్నాము. కాని ఈ రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధిలో వారి పాత్ర ఏమిటి ? అదేవిధంగా వారు పడుతున్న ఇబ్బందులలో వారి బాధలు ఏమి ? కొన్ని లెక్కల ప్రకారం చూస్తే స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఉదాహరణకు రాష్ట్ర ఆదాయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వేస్తున్న పన్నులు రు. 2,388.33 కోట్లు అంటే రు. 2,400 కోట్లు. అదేవిధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వము మన రాష్ట్రం నుండి వసూలు చేసే దానిలో నుండి మనకు వచ్చే వాటా 841 కోట్ల రూపాయలు స్టేట్ మొత్తం కలిస్తే 3,250 కోట్ల రూపాయలు. అయితే మొత్తం ఆదాయంలో పన్నులు 68.18 శాతం వుంటున్నది. రాష్ట్ర జనాభాలో 80 శాతం రైతులు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వుంటున్నారు. వారు ప్రత్యక్షంగా గాని, పరోక్షంగా గాని వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి వున్నారు. ఇది ఇలా వుండగా పారిశ్రామిక సరుకులను అది ఎరువులుగాని, క్రిమి సంహారక మందులు గాని బ్రతకడానికి వాడుకొనే ఔషధాలు గాని, పంచదార, బట్టలు గాని, చాలా అత్యవసర ధరలకు జనాభా కొంటున్నారు. ఆ కొనడం అనేది సగటున సంవత్సరం ఒక్కంటికి నిపుణుల అంచనా ప్రకారం రు. 1,500 కోట్లు మన రైతులు, ప్రజలు అదనంగా చెల్లిస్తున్నారు. ఇది ఇలా వుండగా, రైతులకు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

పండిస్తున్న పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేని కారణంచేత అతను కూడా చాలా పెద్ద ఎతున నష్టపోతున్నాడు. అయితే ఈ నష్టము ఎక్కడికి పోతున్నది? పరిశ్రమల్లో పెట్టుబడిగాని, వర్తకుల నిలువగాని పెరుగుతున్నది. కొద్దిగా వివరాలలోకి పోయి చూస్తే, మన రాష్ట్రము యొక్క డొమెస్టిక్ ప్రొడక్షన్ ఏదయితే వుందో అది ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం రు. 16,063 కోట్లు అందులో వ్యవసాయంలో నెట్ ప్రొడక్షన్ ప్రస్తుత ధరలలో రు. 5,493 కోట్లు వుంటున్నది. అటువంటప్పుడు ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం పండించిన పంటలలో అంటే వ్యవసాయంద్వారా పండిస్తున్నది రు. 5,493 కోట్లలలో ధరల ఒడిదుడుకులకు తగ్గకుండా, పారిశ్రామిక అధిపతులకు గాని, వర్తకులకు గాని 2 వేల కోట్ల రూపాయలు పోతున్నది. ఒక విధంగా చెప్పాలి అంటే మన రైతు ఈ దేశానికి గాని, ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి 12.50 గం.
అతను ఇస్తున్నటువంటి సహాయం ఎంత అన్నప్పుడు ఒకటి నిత్య జీవితావసర మధ్యాహ్నం
వస్తువుల కొనుగోలు మూలంగా అతను సంవత్సరం ఒక్కింటికి 1500 కోట్ల రూపాయలు, మనం మామూలుగా పరిశ్రమలలో తయారు అయ్యే సరుకుల యొక్క నిజమైనటువంటి ధరలుగాక అధిక ధరల రూపములో చెల్లించే విలువే సుమారు 1500 కోట్ల రూపాయలు ఉంటున్నది దీనికి తోడు మనం పండిస్తున్నటువంటి పంటలకు తక్కువ ధర ఇవ్వడం మూలంగా రైతుకి నష్టము రూ. 2 00 కోట్లు వస్తున్నది. ఆ రెండు వేల కోట్లు పరిశ్రమలకు తిరిగి ప్రణాళికలకు అక్కడ చేరుతూ ఉంది. ఆ ఆదాయం. ఇది గాక పన్నుల విషయ లోనికి వచ్చినప్పటికీ నేను ఇంతకు ముందే మీకు మనవి చేశాను. 3,2 0 కోట్ల రూపాయలలో, పోనీ 20 శాతము పట్టణాలలో ఉన్నారని తగ్గిస్తే మిగిలి ది అంతా గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజల మీదనే పడేది కనుక, ఇవి అన్ని పరోక్ష పన్నులు కనుక ఇది చూస్తే రూ. 3175 కోట్లు, మొత్తం కలిపితే సంవత్సరం ఒక్కింటి 6675 కోట్ల రూపాయలు కానరాకుండా ఈ రైతు ఈ రాష్ట్రంలో చెల్లిస్తూ ఉన్నాడు. ఇది కనుక మనం మరచిపోయినట్లయితే న్యాయం జరగదు. రైతు అంటే ఏదో మనము వాళ్ళకు నీళ్ళు ఇస్తున్నాము, ఎలక్ట్రిసిటీ ఇస్తున్నాము, ఇది ఇస్తున్నాము అది ఇస్తున్నాము అని చూస్తున్నారు. అతను నేరుగా పండించే పంటలను మార్కెట్‌లోనికి తీసుకువస్తున్న ఆ ఒక్క అంశాన్నే కాదు, వివిధ రూపాలలో అతని యొక్క సహాయం, కంట్రిబ్యూషన్ ఏ రకముగా వస్తున్నది? అతని కొనుగోలు శక్తి పడిపోతూ ఉన్నది. అదే విధంగా అతని జీవన ప్రమాణం దెబ్బ తింటోంది. ఉద్యోగస్తులకు ఉన్నట్టుగా వారికి టి. ఏ. లు డి. ఏ. లు లేవు లీవ్ ట్రావెల్ కన్సెషన్ లేదు, గ్రాట్యుటీ లేదు, ప్రావిడెంటు ఫండు లేదు, జి.పి.ఎఫ్ లేదు, ప్రయిస్ ఇండెక్సు ప్రకారంగా పే రివిజన్ కమీషన్ వారికి వేతనాలు పెంచేది లేదు. చచ్చిపోయినవారికి ఎక్స్‌గ్రేషియా లేదు.

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

వాడి పిల్లవాడికి ఉద్యోగాలు లేవు. ఈ రకమైనటువంటివి ఏమీ లేనటువంటి ఈ ప్రత్యేకమైన దుస్థితిలో ఈ రైతాంగం ఉన్నది. ఒక వైపున వారి బాధలు రెండో వైపున రాష్ట్ర అభివృద్ధికి వాళ్ళు చేస్తున్న సహాయం అంత పెద్దగా ఉన్నప్పుడు మనం తప్పకుండా రైతాంగానికి సహాయం చేయవలసినటువంటి నైతిక రాజకీయ బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. సహాయం మీరు ఎక్కడ నుంచో తీసుకువచ్చి చేయడం లేదు. వారు ఇచ్చే దాంట్లోనే కొంత వారికి ముట్ట చెప్పండి. అంతకు తప్ప మీరు ఇంకో చోట నుంచి శ్రమ పడి, ఇంకో దగ్గర దోచుకుని లేక లాక్కొని తీసుకు వచ్చి ఇవ్వమని అనడం లేదు. మన రాష్ట్ర ఖజానాకి, రాష్ట్ర సంపత్తు అభివృద్ధికి అతను ఇచ్చిన దాంట్లోంచి కొంత భాగము మళ్ళీ అతనికే మరలించండి అనేది మాత్రమే మేము మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ఆ రకంగా చూసినప్పుడు వడ్డీ మాఫీ విషయంలో మిత్రులు రామభూపాల్ చౌదరి గారు ఏదైతే ప్రవేశపెట్టారో అది సరి అయినదే. అదే విధంగా ఈ అప్పులకు ఆ విధంగా దీనికి వెసులుబాటు కలిగేలా చట్టరీత్యా చేయవలసిన సవరణలు మార్పుల విషయమై మిత్రుడు విద్యాసాగరరావుగారు ఏదైతే చెప్పారో వాటిని కూడా తప్పకుండా పాటించవలసిందే. ఇంకా ప్రత్యేకమైన సవరణ ఏమిటంటే 3000 రూపాయల వరకు ఉన్నటువంటి అప్పులను మొత్తం మాఫీ చేయండి అంటున్నాము. అందరు రైతులకు ఉన్నదానిని మాఫీ చేయాలి అదే విధంగా మాత్రం నేను కోరడానికి సిద్ధముగా లేను. కారణ మేమిటంటే ధనికులు మధ్య తరగతివారు రకరకాలుగా ఏవో కొన్ని ఉత్పత్తి సాధనలు వారికి ఉన్నాయి. తాత్కాలికంగా కరువులు వరదల వల్ల నష్టపడ్డప్పటికి తిరిగి కోలుకుని సంపాదించుకోగలిగిన వనరులు వారికి ఉన్నాయి కాబట్టి ధనికులందరికి మాఫీ చేయండి, భూస్వాములందరికి మాఫీ చేయండి అనేదానికి మాత్రం మా పార్టీ అంగీకరించదు. అదీ మంచిది కాదు వాళ్ళకు ఇబ్బందులు ఉన్న మాట నిజం. వాళ్ళకి ఇప్పుడు ఇస్తున్న వడ్డీ మాఫీ రాయితీ ఏదైతే ఉందో అది వారికి సరిపోతుంది. కాని చిన్నకారు సన్నకారు రైతులకు వాళ్ళమీద మాత్రం ఈ భారము లేకుండా ఉండాలి అంటే 3000 రూపాయలకు రుణ భారము గలవాళ్ళ ఆ బాకీ పూర్తిగా ఎత్తివేయాలి. ఆ బాకీ సహకార సంఘాలది అయినా ఫరవాలేదు లేకపోతే సహకార బ్యాంకులది అయినా ఫరవాలేదు. లేకపోతే పెద్దబ్యాంకులది అయినా ఎక్కడతీసుకున్నది అయినప్పటికీ ఈ రాయితీ వాళ్ళకు వర్తింపు చేయడం బాగుంటుంది. దీనివల్ల మన రాష్ట్ర ఖజానా ఎంత భారము పడుతుంది ఏమిటి అని. మనం భారం పడుతుంది అనే విషయం ఆలోచించవలసిందే మనం ఇప్పటికి రెండు రూపాయల కె.జి. బియ్యం మీద జనతాచీరలు ధోవతులు మీద కొంత చెల్లిస్తున్నాము. దాంట్లో భాగముగా ఇది చూడాలి. మరి ఆదాయం రాబట్టే

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

వనరులు ఒకచో చూసుకోవాలి. ఆ వనరుల విషయం ఏమిటి, అది బడ్జెట్ ప్రసంగంలో మేము కొన్ని సూచనలు చేస్తాము. ధనికుల మీద రాబట్టే విధానం ఆలోచించండి. భూములమీద అమ్మకం మీద టాక్సులు వేయండి. అదే విధంగా ఈ పట్టణాలలో స్పెక్యులేషన్ పెద్దగా జరుగుతోంది. దానికి వేయండి. దొంగ చలామణి డబ్బును అరికట్టడానికి ఈ ఆస్తి పరులకు ఈ ఆస్తులు ఎక్కడ నుంచి వచ్చినాయో దాని మీద నిఘా పెట్టండి. అది అంతా లాక్కోండి. దాని మీద అవసరమైన ఆఫీసరుని పెట్టి అది అంతా లాక్కోండి. పైగా పట్టణ ఆస్తుల మీద గరిష్ట పరిమితిని విధించండి. 10 లక్షలు అంతకన్న ఎక్కువ ఉన్నటువంటి ఆస్తిని తీసుకోండి. ఈ విధమైన పద్ధతులు, ఆదాయం రాబట్టే మార్గం ఆలోచించాలి. కాని సారె మీద చీర మీద పెంచుతాము, పోకచెక్కలమీద కుంకుమ మీద పసుపు మీద పెంచుతాము అనే రూపములో కనుక ఆలోచిస్తే అది కూడా న్యాయంగా ఉండదు. ఇది ఉన్నప్పటికి అయినా రైతాంగానికి మహా అయితే ఈ 3000 వరకు ఉన్నటువంటి అప్పులను రద్దు చేయడం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అంత పెద్ద భారము అని నేను అనుకోను. తప్పనిసరిగా ధనికులు నుండి ఈ మోతాదులో రాబట్ట వచ్చు. సవరణ మిత్రులు రామ భూపాల చౌదరిగారు అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. వారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. హనుమంతు (పాలేరు):—గత నాలుగు సంవత్సరాలనుండి కరువుల తోను వరదల తోను మన రాష్ట్ర రైతులు చాల బాధలు పడుతున్నారు. పంటలు పోతున్నారు. అటువంటి రైతులను ఆదుకోవాలి. ప్రత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. అట్లాగే చేనేత వారుకూడా రైతులతో సమానము. చేనేత కార్మికులు కూడా గడపక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఇటువంటి వారికి సరి అయిన పోషణ కర్త లేకపోవడమే ఆత్మహత్యలకు కారణం. రామభూపాల చౌదరిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ దాని మీద ఇంతవరకు మాట్లాడిన వారితో ఏకీభవిస్తు 4 సంవత్సరాలనుంచి రైతులకు ఉన్న అప్పులమీద వడ్డీలను మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. పెద్ద వారికి అయితే వాయిదాల మీద అప్పు వసూలు చేసుకోవాలి. చిన్న కారు సన్నకారు రైతులకు అయితే అసలు రుణాలను కూడా మాఫీ చేయాలి. షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో వాణిజ్య బ్యాంకులు రైతుల దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారు. వడ్డీలు లేకుండా అసలు మాత్రమే కట్టమనే అదే రకంగా ఈ పెరిగినటువంటి ధరలకు అనుగుణంగా ఇప్పుడు రైతు పండించే పంటకు ధర వచ్చేట్లు చూడాలి. ఉదాహరణకు మిర్చి చూద్దాము. రూ. 5000 క్వింటాలు అమ్మిన ధరను చూసి భూమి మీద పెట్టుబడి పెట్టి పండిస్తే ఇప్పుడు ఆ మిర్చి రూ. 15 వందలు, 18 వందలు అమ్ముతోంది. పెట్టుబడి కూడ వచ్చే పరిస్థితి లేకుండా రైతులకు ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి.

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.

(కొనసాగుతున్నది)

ఇపుడు రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కలిగిస్తే అభించేటు చేస్తే రైతులు బాగు
1.00 మ. పడతారు. రైతులు ఎంత బాగు పడితే యీ దేశం అంత బాగుపడుతుంది కాబట్టి రైతులకు యిచ్చే రుణం మీద వడ్డీ మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతంలోని గ్రామంలో తూర్పు ప్రాంతంనుంచి వచ్చి వ్యవసాయం చేసుకునే చిన్నకారు రైతులవద్దనుంచి వారు తీసుకున్న రుణాల సొమ్ముకు వారి చెంబూ, తపాళా అమ్మి వసూలు చేస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా పేదరైతులనుంచి వారు తీసుకున్న రుణాలమీద వడ్డీ మాఫీచేసి వసూలు చేయాలి. ఇపుడు ధనికులైన రైతులనుంచి యీ వడ్డీ వసూలు చేయవచ్చును. ఇపుడు రాష్ట్రంలో రైతులే కాకుండా చేనేత కార్మికులు కూడా నికృష్టంగా జీవిస్తున్నారు. చేనేత కార్మికులు ఉత్పత్తి చేసే బట్టను యీ ప్రభుత్వమే కొనుగోలు చేయాలని కూడా కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు యీ అనధికార తీర్మానంమీద మాట్లాడినవారి అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవిస్తూ యీ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యు. నారాయణరావు :—అధ్యక్షా, దేశ జనాభాలో దాదాపు 70 శాతంగా ఉన్న యీ రైతుల విషయంలో ప్రభుత్వమునకు సిఫారసు చేస్తూ మిత్రులు శ్రీ రామభూపాల్ చౌదరి గారు తెచ్చిన అనధికార తీర్మానాన్ని నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. ఇపుడు మనందరికి తెలిసినదేమంటే ఇండస్ట్రియల్ సెక్టారు వారికి అనేక విధాల ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ సౌకర్యాలు నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి, యితర రుణాలు మొదలైన సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నారు. రైతులకు మాత్రం అష్యూర్డ్ వాటర్ సప్లయి, కిట్టుబాటు ధర, వారికి కావలసిన ఫర్టిలైజర్స్ యితర ఇన్‌పుట్స్ సరిగా సప్లయి చేయడం లేదు. అందువల్ల యీ రైతులు కేవలం ప్రకృతి వైపరీత్యాలతో వ్యవసాయంమీద ఆధారపడినవారు చాలా రుణగ్రస్తులు అయినారు. వారిని ఆ రుణం నుంచి విముక్తి చేయవలసిన అవసరం చాలా ఉంది. అపుడు రైతు నిజమైనటువంటి వ్యవసాయ ఉత్పత్తి దారుడుగా మారి, దేశం యొక్క ఉత్పత్తి శక్తిని పెంచగలుగుతాడు. అందువల్ల రైతులు తీసుకున్న రుణాలమీద వడ్డీని మాఫీచేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంతకు ముందు సహకార సంస్థల ఎన్నికలముందు యీ రైతులు అప్పటివరకూ తీసుకున్న రుణాల మీద వడ్డీని మాఫీ చేసినది. దానివల్ల రైతులు ఎంతో ప్రయోజనం పొందగలిగారు. ఇపుడు మాత్రం ఏవిధమైన రుణాలమీద రైతులకు వడ్డీ మాఫీ లేదు. కమర్షియల్ బ్యాంకులద్వారా తీసుకున్న రుణాలు పారిశ్రామిక వేత్తలు చెల్లించకపోతే వారిమీద ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదు. కాని పేదవారు తీసుకున్న రుణాలమీద వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారు, ఈ రోజు యీ రైతుల సమస్యమీదనే యిక్కడ సభ్యులు వాకౌట్ చేయడం కూడా జరిగింది. కాబట్టి యీ తీర్మానానికి ప్రభుత్వం స్పందించి రైతులకు యీ వడ్డీని మాఫీ చేయాలి. ఈనాడు రాష్ట్రంలోని యీ చిన్నకారు, సన్నకారు రైతుల పరిస్థితి చూస్తే వారు 2½,10 ఎకరాలు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడిగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

భూమి కలిగి ఉన్నా కూడా హైదరాబాదులో రిక్షా వాడు సంపాదించే డబ్బుకూడా వ్యవసాయంమీద సంపాదించలేకపోతున్నాడు. రైతులు తమ కుటుంబానికి కావలసిన వైద్య, విద్యా సౌకర్యాలు కల్పించలేకపోతున్నాడు. అందువల్ల రైతులు తీసుకున్న ఋణాలమీద వడ్డీని పూర్తిగా మాఫీ చేయలేకపోయినా కనీసం 10 శాతం వడ్డీనుంచి 4 శాతం వడ్డీకైనా కుదింపు చేసే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. 1993 సంవత్సరం వరకూ యీ వడ్డీ మాఫీని పొడిగించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డాక్టర్ ఎస్. చంద్రమౌళి :— అధ్యక్షా, యీ రోజు రామభూపాల్ చౌదరిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రైతులకు ఎన్నో రకాల సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు పరుస్తున్నది. ఈ రైతులకు సహాయం చేయడానికి గాను, ఎన్నో రకాల వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేసాము. సహకార రంగంలో సింగిల్ విండో వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు కొనుగోలు చేయడానికి కర్షక పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేయడం అనేవి చరిత్రలో లిఖించవలసిన అందరూ మెచ్చుకున్న పరిణామాలు. ఇవన్నీ చూస్తే రైతులమీద యీ తెలుగు దేశం పార్టీకి ఎంత సానుభూతి ఉందో మనకు తెలుస్తున్నది. అంతేకాకుండా వారికి సరైన విత్తనాలు, ఎరువులు సబ్సిడీ రేట్లమీద యివ్వడం పురుగులు మందులు మొదలైన ఏవిధంగా సబ్సిడీ రేట్ల మీద సప్లయి చేస్తున్నారో యిక్కడ అందరికీ తెలుసు. అదేవిధంగా రైతులకు కావలసిన నీరు సప్లయిచేయడానికి గాను మన ప్రభుత్వం అనేక రకాలైన ప్రోజెక్టులను ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఇరిగేషన్ కొరకు మన రాష్ట్ర బడ్జెటులో 218 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి ఖర్చు పెడుతున్నదంటే ఏ రాష్ట్రంలోనూ కూడా యింత అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు డబ్బు ఖర్చు చేయడంలేదు. ఇట్లా రైతులకు ఇన్ పుట్స్ అయిన నీరు యివ్వడమే కాకుండా వారికి కావలసిన ఋణాలు కూడా యీ ప్రభుత్వం యిస్తున్నది. ఇపుడు రైతులు పంటలు పండించుకుంటేనే వారికి చేతిలో డబ్బు ఉంటుంది. రైతు తమ అభివృద్ధి కొరకు ఏదో (1.10 గం॥) తమపొలంలో ఎకరాకు 40 బస్తాలు చొప్పున పండించాలని అనుకునేపుడు రైతులు ఆ విధంగా కుతూహలంలో ఉన్నపుడు వారికి చేయూత యివ్వవలసిఉంది. కాబట్టి రైతులకు యీ ప్రభుత్వం చేయూత యివ్వాలన్నదే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నది. అయితే ఈ ఋణాలు ఇచ్చే విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా రైతులను విస్మరించినట్లు కనపడుతోంది. ఈనాడు పెట్టుబడిదారులు, వ్యాపారస్థులు, పారిశ్రామిక వేత్తలకు అనేక రకాల రాయితీలు ఇస్తూ అనేక రకాలుగా పెట్టుబడులు సమకూరుస్తూ సహాయం చేయడం జరుగుతోంది కాని రైతులకు ఆ రేషియోలో సహాయం చేయడంలేదన్న భావం కలుగుతోంది. అంతేకాక ఈనాడు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

రైతులు అప్పులు తీసుకొని చెల్లించలేకపోతే వారి గోచ్చుడగొట్టి వడ్డీతో సహా అప్పులు వసూలు చేయడం గమనిస్తున్నాం. కాని పారిశ్రామిక వేత్తలు బకాయీలు చెల్లించకపోతే ఆ బకాయీలను మాఫీ చేయడం, వారికి కొత్త కొత్త రాయితీలు ఇవ్వడమే కాకుండా ఏ విధమైన హామీ లేకుండా వారికి ఋణ సౌకర్యాలు కల్పించడం, రైతులకు మాత్రం ఏ విధమైన సహాయం చెయకపోవడం చూస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న పక్షపాత విధానం స్పష్టమవుతుంది. కాని అందుకు భిన్నంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చాక అన్న రామారావుగారు స్పందించి రైతులకు అనేక రకాల సదుపాయాలు కలుగజేశారు. ముఖ్యంగా ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాలలో గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వర్షాలు లేక రైతాంగం అనేక బాధలుపడ్డారు. చాలామంది ఆత్మహత్యలు చేసుకొన్నారు. ఆదాయం లేక అప్పుల పాలయ్యారు. రైతులు తాము చేసిన అప్పులను తీర్చాలన్న భావంతోనే వుంటారు తప్ప అప్పులు ఎగగొట్టాలన్న ఉద్దేశంతో ఉండరు. కాని పారిశ్రామిక వేత్తలు అలా కాదు, అప్పులు ఎగగొట్టాలనే చూస్తారు. అలాంటి పారిశ్రామిక వేత్తలకే సహాయం అందుతోంది తప్ప నిజాయితీగా వుండే రైతులకు సహాయం అందడంలేదు, వారు పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లేదు, పంటలు అమ్ముకొనేందుకు సరైన మార్కెట్ ఫెసిలిటీస్ లేవు, వారిని మధ్య దళారులు దోచుకొంటున్నారు. ప్రత్తి పండించే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర వుండదు, కాని ఆ ప్రత్తితో నూలును తయారుచేసి అమ్మే పారిశ్రామిక వేత్తలకు మంచి ధర లభిస్తుంది. ఈ నాడు ప్రత్తి రైతులకుగాని, పొగాకు రైతులకుగాని, ఏ పంటలు పండించే రైతులకుగాని గిట్టుబాటు ధర లభించనందువల్ల వారు అధోగతి పాలయ్యారన్నది ఆలోచించవలసిన విషయం. రైతులు ఈనాడు నేషనలైజ్డు బ్యాంక్స్ నుంచి గానీ, కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ నుంచి గానీ అప్పులు తెచ్చుకొంటున్నారు. కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ ద్వారా వారు దాదాపు 650 కోట్ల రూపాయలు అప్పులు తెచ్చుకొన్నమాట వాస్తవమే. అయితే ఇన్ని సంవత్సరాలుగా పంటలు లేనందువల్ల వారు అప్పులను తిరిగి చెల్లించలేని పరిస్థితిని గమనించి అన్నగారు ప్రకాశం జిల్లాకు వచ్చినప్పుడు ఒక ప్రకటన చేశారు. రైతులు ఫిబ్రవరి లోపల అప్పులు తిరిగి చెల్లిస్తే వాళ్ళు కట్టవలసిన 5.5 శాతం వడ్డీని మాఫీ చేస్తామని ప్రకటించారు. నిజంగా ఆ రోజున రైతులందరూ హర్షించారు. రైతులకు ఈ విధమైన సదుపాయాన్ని ఏ ప్రభుత్వమూ కల్పించలేదన్న విషయం మనం గమనించాలి. హర్యానాలో చేశారన్నారు, మహారాష్ట్రలో చేశారన్నారు, కాని మనం చేసిన కార్యక్రమం అంటే కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు కట్టవలసిన దాదాపు 650 కోట్ల రూపాయల ఋణాలమీద వడ్డీని మాఫీ చేయడం జరగలేదు. 650 కోట్ల రూపాయల మీద చెల్లించవలసిన వడ్డీ దాదాపు రూ. 70, 80 కోట్ల దాకా వుంటుంది. అయితే ఈ రకంగా మాఫీ చేసిన మొత్తాన్ని

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

ప్రభుత్వం తన స్వంత నిధులనుంచి కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులకు చెల్లించవలసి వుంటుంది. ఈ విధంగా చేసి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రైతులను ఆదుకోవాలన్న గొప్ప సంకల్పంతో వ్యవహరించిందన్న విషయం ఆలోచించాలి. అయితే ఇక్కడ గమనించవలసింది ఏమిటంటే ఇన్ని సంవత్సరాలుగా రైతులు పంటలు పండించుకోలేకపోయారు కాబట్టి ఒక సమయం నిర్దేశించి ఆ సమయంలోగా అప్పులు చెల్లించినవారికి వడ్డీ వుండదు, గడువు దాటితే వడ్డీ తీసుకుంటామని చెప్పడం కొంచెం బాధాకరమైన విషయంగా కనపడుతోంది. రాంభూపాల్ చౌదరి గారు రెజల్యూషన్‌ను తెచ్చారు. అయితే గడువును జూన్ దాకా పొడిగించి ఆ వ్యయాన్ని ప్రభుత్వం భరించేట్టు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం ఎంత ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెడితే అంత ఎక్కువ డబ్బు వినియోగించుకొనే అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా రైతులు బకాయిలను చెల్లించకపోతే వాటిని రీషెడ్యూల్ చేసి లాంగ్‌టర్మ్ లోన్స్‌గానో, మీడియం టర్మ్ లోన్స్‌గానో చేయడం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ఈ సందర్భంలో చెప్పదలచుకొన్న ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే ప్రత్తి రైతులు ఈ విధంగా నష్టపోవడానికి ముఖ్యకారణం సి.సి.ఐ. వారి దుర్మార్గమైన వైఖరి. నేషనల్ టెక్స్‌టైల్స్ పాలసీకి అనుగుణంగా ఇదివరకు కాటన్ కార్పొరేషన్‌వారు మార్కెట్లో ఎంటరై కాటన్ కొనేవారు. కాని ఇప్పుడు స్పిన్నింగ్ మిల్స్ వారి రిక్వైర్‌మెంట్ ఎంతవుంటుందో తెలియపరిస్తే వారి రిక్వైర్‌మెంట్ ప్రకారమే కొనడానికి ముందుకువస్తున్నారంటే కాటన్ కార్పొరేషన్‌వారి దుర్మార్గ వైఖరివల్లే రైతులు నష్టపోతున్నారని చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈయొక్క 5.5 పెర్సెంట్ రాయితీ కల్పించడంలో గడువును పొడిగించాలని కోరుతూ ఈ సందర్భంలో ఒక సూచన చేయదలచుకొన్నాను. ఈ సందర్భంగా నాబార్డ్ వారి దుర్మార్గమైన వైఖరిగురించి కూడా చెప్పుకోవలసి ఉంది. రైతులు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు చెల్లించవలసిన డబ్బును ప్రభుత్వం నెత్తినవేసుకొని చెల్లిస్తానంది. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాకు ఆ డబ్బు ఇవ్వడంలేదు కాబట్టి దానిని రీఫైనాన్స్ క్రింద పెట్టుకొంటాము, రీఫైనాన్స్ చేయమని చెప్పడం జరుగుతోంది. రీఫైనాన్స్ విషయంలో నాబార్డ్ వారు తమ వైఖరిని సరిదిద్దుకొని ముందుకురావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు ప్రభుత్వం రైతులకు అనేక రాయితీలు కల్పిస్తోంది. రైతుల కొరకు కర్షక పరిషత్‌ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. రైతులకు మార్కెటింగ్ సదుపాయాలు కల్పిస్తున్నారు, వాళ్ళు పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లభింపజేసే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. గిట్టుబాటు ధర లభించినప్పుడు రైతులకు గిట్టుబాటు ధర లభించేవరకు సరకును నిలువ వుంచడానికి గోడౌన్ సదుపాయాలు కల్పించడం జరుగుతోంది. ఇలా మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయదారులకు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది).

మేలు చేసేందుకు ప్రభుత్వం అనేక చర్యలను తీసుకొంటున్నదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి :— అధ్యక్షా, రైతులు చెల్లించవలసిన ఋణాలపై వడ్డీ మాఫీ చేయాలని రాంభూపాల్ చౌదరిగారు ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టినందుకు వారిని అభినందిస్తూ ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. గత మూడున్నర సంవత్సరాలుగా అతివృష్టి, అనావృష్టి వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల పంటలు నష్టపోయి ఋణ భారంతో బాధపడుతున్నారు. ఒకవైపు గ్రామాలలో వడ్డీ వ్యాపారస్థుల వేధింపులకు, వాణిజ్య బ్యాంకుల వేధింపులకు, అప్పులు ఇచ్చిన ప్రభుత్వ సంస్థల వేధింపులకు గురవుతున్నారు. ఆరుగాలం శ్రమించి పండించిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర రాక, ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల పంటలు నష్టపోయి, వాళ్ళు తెచ్చుకొన్న రుణాలను సకాలంలో తిరిగి చెల్లించలేక వాటికి వడ్డీపై వడ్డీ, అపరాధపు వడ్డీ, చక్రవడ్డీలు చెల్లింపలేక ఇబ్బందులుపడుతున్నారు. ఏదైనా ఒక
1.20 గం. మ॥ సందర్భంలో పంట చేతికివస్తే దానికి గిట్టుబాటు ధర రాదు. మార్కెట్ వ్యవస్థలో రైతులను సర్వస్వం దోచుకుంటున్నారు. పంట చేతికి రాగానే ఒక ప్రక్క వడ్డీ వ్యాపారస్తులు, ప్రభుత్వ సంస్థలు కోపరేటివ్ బ్యాంకు అధికారులు మరొక ప్రక్క వాణిజ్య బ్యాంకు అధికారులు వచ్చి రైతును వేధిస్తారు. ఈ అప్పుల భారంతో కృంగి కృశించి, నశించి పోయారు. అన్నదాత రాజనాలు పండించే రైతన్న అని ఎవరిని పొగడుతున్నారో ఆ రైతు బజారున పడి రుణ భారాన్ని చెల్లించలేకపోతున్నాడు. ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల మార్కెట్ వ్యవస్థ పీడన వల్ల తెచ్చుకన్న రుణాన్ని చెల్లించలేక, రుణగ్రస్తుడై మన ముందు మిగిలి ఉన్నాడు ఈనాడు రైతు. ఇలాంటి రైతును ఆదుకొనడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంతకుముందు ప్రకటించిన గడువును ఈ తీర్మానంలో పేర్కొన్నట్లుగా పొడిగించి రైతును రుణ బాధ నుంచి కాపాడాలని కోరుతున్నాను. రైతులపై వడ్డీ వసూలు చేయకుండా బ్యాంకు అధికారులను, ఇతర వాణిజ్య సంస్థల నుంచి తీసుకున్న రుణాలను వసూలు చేయకుండా వాయిదా వేయాలని ప్రభుత్వం వెంటనే ఆదేశించాలని, కోరుతున్నాను. వడ్డీ మాఫీ తీర్మానాన్ని నేను సంపూర్తిగా బలపరుస్తున్నది మా పార్టీ బలపరుస్తున్నది. తప్పనిసరిగా గడువు పెంచాలని, పూర్తిగా వడ్డీ మాఫీ చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్‌రెడ్డి (కారవాన్) :— రైతు రుణాల మాఫీ విషయమై అనధికార తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టిన రాంభూపాల్ చౌదరిగారికి మాపార్టీ తరపున ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. 'రైతే రాజు', 'రైతే వెన్నెముక' అని

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ
చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం,
ఋణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును
పొడగించడం గురించి:
(కొనసాగుతున్నది)

పొగుడుతారు. రామన్న రాజ్యంలో మన రాష్ట్రంలో ప్రాణాలు అర్పిస్తున్న సంఘటనలు ఇప్పటివరకు కూడా కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. అయితే ఇది మన దౌర్భాగ్యము. ఈనాడు మన పారిశ్రామిక వేత్తలు ప్రభుత్వం వద్ద కోట్ల రూపాయలు అప్పు తీసుకుని కట్టలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. వారు పారిపోవడం జరిగింది కాని, ఎవరు కూడా ఈనాటి వరకు పారిశ్రామిక వేత్త ఆత్మను సమర్పించడం బలిదానం కావడం జరగలేదు. ఇవాళ రైతు ఋణ భారాన్ని మోయలేక వెన్నెముక విరిగి ఆత్మగౌరవముతో ప్రాణాలు అర్పించడం జరిగింది. బ్యాంకులు, సహకార సంఘాల అధికారులు ఎంతో మంది అవినీతికి పాలుపడు తున్నారు. నిజంగా ఆ బ్యాంకులో పని చేసేటటువంటి అధికారులు నీతి నిజాయితీతో పని చేసినట్లయితే ఇవాళ రైతు ఇంత బక్క చిక్కేవాడు కాదు. అధికారుల లాలూచీ వల్ల, డబ్బులు గుంజుకోవడం వల్ల కొంత మంది చిన్నకారు రైతులు యీ ఋణాలను ఎగగొట్టే పరిస్థితులు కల్పిస్తున్నారు. కాని, నిజంగా బ్యాంకు అధికారులు గాని, సహకార సంఘాలు గాని, జాతీయ బ్యాంకులు గాని నాబార్డ్ గాని మిగతా సంస్థల నుంచి వచ్చే యీ ఋణాలను వారికి సక్రమంగా ఇస్తే ఎగగొట్టే పరిస్థితి ఉండదు. ఋణాలు ఇచ్చేటప్పుడు అవినీతికి పాలుపడతారు. మార్పు రావాలి. ఇవాళ రైతు బక్కచిక్కడానికి కారణాలు నిజంగా తెలుసుకోవాలి. వీరికి ఇచ్చే ఋణాలు ఎంత? మీరు పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఈనాడు కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నారు. వారు దేశాన్ని దోచుకుంటూ కొల్లగొడు తున్నటువంటి వారిపై ఎలాంటి చర్యలేదు. కాని ఈ రైతులు డబ్బు కట్టకపోతే వారి యొక్క గిన్నెలు, ఉండే తలుపులు పీకిపారేస్తున్నారంటే, ఇది నిజంగా మనమందరం కూడా బాధ పడవలసిన విషయం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికిగాని కేంద్ర ప్రభుత్వానికిగాని పారిశ్రామిక వేత్తలు రూ. 400 కోట్లు బాకీపడి ఉన్నారు. రైతులు కేవలం 40 కోట్లు మాత్రమే ఋణపడి ఉన్నారు. రైతులకు దీన్ని ఎందుకు మాఫీ చేయరని అడుగుతున్నాను. ఇది చేయడానికి ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేస్తున్నది? రైతు బాగుపడితేనే దేశం బాగుపడుతుంది. దేశం బాగుపడితేనే దేశ ప్రజలు కూడా ఈనాడు సుఖపడతారు. ఎప్పుడు అయితే రైతు బలహీనపడతాడో అప్పుడు దేశం కూడా బలహీనపడుతుందని అందరికి తెలుసు. రెక్కాడితేగాని డొక్కాడని పరిస్థితులలో ఈనాడు రైతు ఉన్నాడు. రైతు ఎవరిని మోసగించడం లేదు. నిజాయితీగా కష్టపడి తన పొలంలో పని చేసుకుంటున్నాడు. గిట్టుబాటు ధర దొరకకుండా ఎంత బాధపడుతున్నారనే విషయం కూడా తెలుసు. ఈరోజు చూస్తున్నాము—వరంగల్లులో ప్రత్తి మార్కెట్‌లో నెల రోజుల నుంచి అక్కడ నేషనల్ కార్పొరేషన్ ఇవ్వవలసిన గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వకుండా వ్యాపారస్తులతో కుమ్మక్కయింది. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వకుండా రోడ్లపాలు అవుతున్నారు. రైతు పండించిన ప్రత్తి, మిరప పంట వరి పంటగాని గిట్టుబాటు ధరలు

అసలు మొత్తం చెల్లించిన రైతులను వడ్డీ చెల్లింపు నుండి మినహాయించడం, రుణాల చెల్లింపునకు తిరిగి గడువును పొడగించడం గురించి.
(కొనసాగుతున్నది)

దొరకడంలేదనేది స్పష్టమవుతున్నది. కాని మధ్య దళారులు దోచుకుంటున్నారు. సిటీ విషయం చూడండి—కేవలం రూ. 300 క్వింటాలు బియ్యాన్ని సిటీలో 600 కు అమ్ముతున్నారు. ఇటు వినియోగదారునకు లాభంలేదు, అటు పంట పండించిన రైతులకు లాభం లేదు. దాన్ని సక్రమంగా చేయలేని పరిస్థితి ఉంది. ఎన్ని విజిలెన్సులు పెట్టినా కూడా, కర్షక పరిషత్తులు పెట్టినా కూడా రైతులకు ఏ రకంగా కూడా లాభం లేదు. నిజంగా రైతులకు చేస్తున్న సేవ ఏమిటి? దేశంలో 80 శాతం రైతులు ఉన్నారు. కేంద్ర బడ్జెటులో గాని; రాష్ట్ర బడ్జెటులో గాని వ్యవసాయానికి కేటాయించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. కాబట్టి మనం రైతుల గురించి ఏ రకంగా ఆలోచిస్తున్నామో ఆ రకంగా ఆచరణలో ఉండాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను. రాంభూపాల్ చౌదరిగారు ప్రవేశపెట్టిన రైతుల రుణాలను, వడ్డీని బ్యాంకుల ద్వారా మాఫీ చేసి అవసరమైతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరించి మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించి ఎంతో సేవ చేసే ఉద్దేశ్యంతో దీన్ని అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తూ యీ అవకాశాన్ని కల్పించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

Chairman :—The House now stands adjourned. till 8-30 **a. m.** **on** Saturday, the 4th March, 1989.

(The House then adjourned at 1-27 p. m. till 8-30 **a. m. on Saturday,** the 4th March, 1989).